Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ

Fascicle I

ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

Reproduced by photographic offset at the University of Chicago Press
from Η ΚΑΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ (Oxford, 1873)

ΤΟ ΚΑΤΑ ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΑΓΙΟΝ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ.

α γ

1 [a]ΒΙΒΛΟΣ γενέσεως ΙΗΣΟΥ̑ Χριστοῦ, υἱοῦ
2 Δαβὶδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. [b]Ἀβραὰμ ἐγέννησε τὸν
Ἰσαάκ· Ἰσαὰκ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐ-
3 τοῦ· [c]Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρὲς καὶ τὸν
Ζαρὰ ἐκ τῆς Θαμάρ· Φαρὲς δὲ ἐγέννησε τὸν
4 Ἑσρώμ· Ἑσρὼμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ· [d]Ἀρὰμ
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμιναδάβ· Ἀμιναδὰβ δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ναασσών· Ναασσὼν δὲ ἐγέννησε τὸν
5 Σαλμών· [e]Σαλμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Βοὸζ ἐκ τῆς
Ῥαχάβ· Βοὸζ δὲ ἐγέννησε τὸν Ὼβὴδ ἐκ τῆς
6 Ῥούθ· Ὼβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί· [f]Ἰεσσαὶ
δὲ ἐγέννησε τὸν Δαβὶδ τὸν βασιλέα. Δαβὶδ δὲ
ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ
7 Οὐρίου· [g]Σολομὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ῥοβοάμ·
Ῥοβοὰμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιά· Ἀβιὰ δὲ ἐγέν-
8 νησε τὸν Ἀσά· [h]Ἀσὰ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσα-
φάτ· Ἰωσαφὰτ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωράμ· Ἰωρὰμ
9 δὲ ἐγέννησε τὸν Ὀζίαν· [i]Ὀζίας δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἰωάθαμ· Ἰωάθαμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἄχαζ· Ἄχαζ
10 δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐζεκίαν· [k]Ἐζεκίας δὲ ἐγέννησε
τὸν Μανασσῆ· Μανασσῆς δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀμών·
11 Ἀμὼν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσίαν· [l]Ἰωσίας δὲ
ἐγέννησε τὸν Ἰεχονίαν καὶ τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ

a Luc. 3. 23, &c.
b Gen. 21. 2. et 25. 26. et 29. 35.
c Gen. 38. 27, &c. 1 Par. 2. 5. 9.
d Num. 7. 12. 1 Par. 2. 10.
e Ruth 4. 17. 1 Par. 2. 10, 11, 12.
f 1 Sam. 16. 1. et 17. 12. 2 Sam. 12. 24.
g 1 Reg. 11. 43. et 14. 31. et 15. 8. 1 Par. 3. 10. 2 Par. 14. 1.
h 1 Reg. 15. 24. 2 Reg. 8. 16, 24. 2 Par. 17. 1. et 21. 1.
i 2 Reg. 15. 7, 38. et 16. 20. 2 Par. 26. 23. et 27. 9. et 28. 27.
k 2 Reg. 20. 21. et 21. 18, 24. 1 Par. 3. 13, 14. 2 Par. 32. 33. et 33. 20, 25.
l 2 Reg. 23. 30, 34. et 24. 6. 1 Par. 3. 15, 16. 2 Par. 36. 1, 4, 8.

ἐπὶ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος. m Μετὰ δὲ τὴν 12
μετοικεσίαν Βαβυλῶνος Ἰεχονίας ἐγέννησε τὸν
Σαλαθιήλ· Σαλαθιὴλ δὲ ἐγέννησε τὸν Ζοροβάβελ·
Ζοροβάβελ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀβιούδ· Ἀβιοὺδ δὲ 13
ἐγέννησε τὸν Ἐλιακείμ· Ἐλιακεὶμ δὲ ἐγέννησε
τὸν Ἀζώρ· Ἀζὼρ δὲ ἐγέννησε τὸν Σαδώκ· Σαδὼκ 14
δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀχείμ· Ἀχεὶμ δὲ ἐγέννησε τὸν
Ἐλιούδ· Ἐλιοὺδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἐλεάζαρ· Ἐλε- 15
άζαρ δὲ ἐγέννησε τὸν Ματθάν· Ματθὰν δὲ ἐγέν-
νησε τὸν Ἰακώβ· Ἰακὼβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσὴφ 16 ιδ α
τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη ΙΗΣΟΥΣ ὁ
λεγόμενος Χριστός.

Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραὰμ ἕως Δαβὶδ 17
γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ ἀπὸ Δαβὶδ ἕως τῆς με-
τοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες· καὶ
ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ
γενεαὶ δεκατέσσαρες.

n Luc. 1. 27, 34, 35. n ΤΟΥ̑ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως 18 ιε γ
ἦν. μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μα-
ρίας τῷ Ἰωσὴφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὑρέθη
o Deut. 24. 1. ἐν γαστρὶ ἔχουσα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. o Ἰωσὴφ 19 ιδ δ
δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐ-
τὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη λάθρα ἀπολῦσαι
αὐτήν. ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος, ἰδοὺ, ἄγγε- 20
λος Κυρίου κατ᾽ ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ, λέγων, "Ἰω-
σὴφ, υἱὸς Δαβὶδ, μὴ φοβηθῇς παραλαβεῖν Μαριὰμ
τὴν γυναῖκά σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ
p Luc. 1. 31. et 2. 21. Act. 4. 12. et 10. 43. et 13. 38, 39. Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου· p τέξεται δὲ υἱὸν, καὶ 21
καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώ-
σει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν."
Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν, ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν 22

ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,
23 ‘ q Ἰδοὺ, ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέξεται q Esa. 7. 14.
υἱὸν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουὴλ,’
ὅ ἐστι μεθερμηνευόμενον Μεθ’ ἡμῶν ὁ Θεός.
24 Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσὴφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν
ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου· καὶ
25 παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν
αὐτὴν, ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτό-
τοκον· καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ ΙΗΣΟΥ̑Ν.

Α′ ε δ 2 a Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γεννηθέντος ἐν Βηθλεὲμ τῆς a Luc. 2. 1, 4, 6.
Ἰουδαίας ἐν ἡμέραις Ἡρώδου τοῦ βασιλέως,
ἰδοὺ, μάγοι ἀπὸ ἀνατολῶν παρεγένοντο εἰς Ἱερο-
2 σόλυμα, λέγοντες, “ Ποῦ ἐστιν ὁ τεχθεὶς βασι-
λεὺς τῶν Ἰουδαίων; εἴδομεν γὰρ αὐτοῦ τὸν
ἀστέρα ἐν τῇ ἀνατολῇ, καὶ ἤλθομεν προσκυνῆσαι
3 αὐτῷ.” Ἀκούσας δὲ Ἡρώδης ὁ βασιλεὺς ἐτα-
4 ράχθη, καὶ πᾶσα Ἱεροσόλυμα μετ’ αὐτοῦ· καὶ
συναγαγὼν πάντας τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμμα-
τεῖς τοῦ λαοῦ ἐπυνθάνετο παρ’ αὐτῶν ποῦ ὁ
5 Χριστὸς γεννᾶται. οἱ δὲ εἶπον αὐτῷ, “ Ἐν Βηθ-
λεὲμ τῆς Ἰουδαίας· οὕτω γὰρ γέγραπται διὰ
6 τοῦ προφήτου, ‘ b Καὶ σὺ, Βηθλεὲμ, γῆ Ἰούδα, b Mich. 5. 2. Joan. 7. 42.
οὐδαμῶς ἐλαχίστη εἶ ἐν τοῖς ἡγεμόσιν Ἰούδα· ἐκ
σοῦ γὰρ ἐξελεύσεται ἡγούμενος, ὅστις ποιμανεῖ
ε ι 7 τὸν λαόν μου τὸν Ἰσραήλ.’ ” Τότε Ἡρώδης
λάθρα καλέσας τοὺς μάγους ἠκρίβωσε παρ’ αὐ-
8 τῶν τὸν χρόνον τοῦ φαινομένου ἀστέρος, καὶ
πέμψας αὐτοὺς εἰς Βηθλεὲμ εἶπε, “ Πορευθέντες
ἀκριβῶς ἐξετάσατε περὶ τοῦ παιδίου· ἐπὰν δὲ
εὕρητε, ἀπαγγείλατέ μοι, ὅπως κἀγὼ ἐλθὼν προσ-
9 κυνήσω αὐτῷ.” Οἱ δὲ ἀκούσαντες τοῦ βασιλέως

ἐπορεύθησαν· καὶ ἰδοὺ, ὁ ἀστὴρ, ὃν εἶδον ἐν τῇ
ἀνατολῇ, προῆγεν αὐτοὺς, ἕως ἐλθὼν ἔστη ἐπάνω
οὗ ἦν τὸ παιδίον. ἰδόντες δὲ τὸν ἀστέρα ἐχάρη- 10
σαν χαρὰν μεγάλην σφόδρα· c καὶ ἐλθόντες εἰς 11
c Psal. 72. 10. Esa. 60. 6.
τὴν οἰκίαν εὗρον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς
μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ,
καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγ-
καν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν.
καὶ χρηματισθέντες κατ' ὄναρ μὴ ἀνακάμψαι πρὸς 12
Ἡρώδην, δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀνεχώρησαν εἰς τὴν χώ-
ραν αὐτῶν.

Ἀναχωρησάντων δὲ αὐτῶν, ἰδοὺ, ἄγγελος Κυ- 13
ρίου φαίνεται κατ' ὄναρ τῷ Ἰωσὴφ, λέγων, "Ἐ-
γερθεὶς παράλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα
αὐτοῦ, καὶ φεῦγε εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἴσθι ἐκεῖ ἕως
ἂν εἴπω σοι· μέλλει γὰρ Ἡρώδης ζητεῖν τὸ παι-
δίον τοῦ ἀπολέσαι αὐτό." Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρ- 14
έλαβε τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νυκτὸς,
καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἦν ἐκεῖ ἕως 15
τῆς τελευτῆς Ἡρώδου· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν
ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου, λέγοντος,
d "Ἐξ Αἰγύπτου ἐκάλεσα τὸν υἱόν μου." Τότε 16 Β′
d Ose. 11. 1.
Ἡρώδης, ἰδὼν ὅτι ἐνεπαίχθη ὑπὸ τῶν μάγων,
ἐθυμώθη λίαν, καὶ ἀποστείλας ἀνεῖλε πάντας τοὺς
παῖδας τοὺς ἐν Βηθλεὲμ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις
αὐτῆς ἀπὸ διετοῦς καὶ κατωτέρω, κατὰ τὸν χρό-
νον ὃν ἠκρίβωσε παρὰ τῶν μάγων. Τότε ἐπλη- 17
ρώθη τὸ ῥηθὲν ὑπὸ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου,
λέγοντος, "e Φωνὴ ἐν Ῥαμᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ 18
e Jer. 31. 15.
κλαυθμὸς καὶ ὀδυρμὸς πολὺς, Ῥαχὴλ κλαίουσα
τὰ τέκνα αὐτῆς· καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι, ὅτι

19 οὐκ εἰσί.' Τελευτήσαντος δὲ τοῦ Ἡρώδου, ἰδοὺ,
ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ φαίνεται τῷ Ἰωσὴφ
20 ἐν Αἰγύπτῳ, λέγων, "Ἐγερθεὶς παράλαβε τὸ
παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ πορεύου εἰς
γῆν Ἰσραήλ· τεθνήκασι γὰρ οἱ ζητοῦντες τὴν
21 ψυχὴν τοῦ παιδίου." Ὁ δὲ ἐγερθεὶς παρέλαβε
τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ, καὶ ἦλθεν εἰς
22 γῆν Ἰσραήλ. ἀκούσας δὲ ὅτι Ἀρχέλαος βασι-
λεύει ἐπὶ τῆς Ἰουδαίας ἀντὶ Ἡρώδου τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ, ἐφοβήθη ἐκεῖ ἀπελθεῖν· χρηματισθεὶς δὲ
κατ' ὄναρ ἀνεχώρησεν εἰς τὰ μέρη τῆς Γαλι-
23 λαίας. [f] καὶ ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς πόλιν λεγο-
μένην Ναζαρέτ· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τῶν
προφητῶν, Ὅτι Ναζωραῖος κληθήσεται.

Γ' 3 [a] Ἐν δὲ ταῖς ἡμέραις ἐκείναις παραγίνεται Ἰω-
δ γ ἀννης ὁ βαπτιστὴς κηρύσσων ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς
2 Ἰουδαίας, καὶ λέγων, "Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ
η α 3 ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν." οὗτος γάρ ἐστιν ὁ
ῥηθεὶς ὑπὸ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος,
[b] Φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, Ἑτοιμάσατε τὴν
ὁδὸν Κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε τὰς τρίβους αὐτοῦ.'
θ ς 4 [c] Αὐτὸς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶχε τὸ ἔνδυμα αὐτοῦ ἀπὸ
τριχῶν καμήλου, καὶ ζώνην δερματίνην περὶ τὴν
ὀσφὺν αὐτοῦ· ἡ δὲ τροφὴ αὐτοῦ ἦν ἀκρίδες καὶ
μέλι ἄγριον.
5 [d] Τότε ἐξεπορεύετο πρὸς αὐτὸν Ἱεροσόλυμα
καὶ πᾶσα ἡ Ἰουδαία καὶ πᾶσα ἡ περίχωρος τοῦ
6 Ἰορδάνου· καὶ ἐβαπτίζοντο ἐν τῷ Ἰορδάνῃ ὑπ'
αὐτοῦ, ἐξομολογούμενοι τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
ι ε 7 [e] Ἰδὼν δὲ πολλοὺς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδου-
καίων ἐρχομένους ἐπὶ τὸ βάπτισμα αὐτοῦ, εἶπεν

f Jud. 13. 5.

a Marc. 1. 4. Luc. 3. 3.

b Esa. 40. 3. Marc. 1. 3. Luc. 3. 4. Joan. 1. 23.

c Marc. 1. 6.

d Marc. 1. 5. Luc. 3. 7.

e 12. 34. et 23. 33. Luc. 3. 7. Rom. 5. 9. 1 Thess. 1. 10.

αὐτοῖς, "Γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν
f Luc. 3. 8. φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς; f ποιήσατε 8
g Joan. 8. 39. Act. 13. 26. οὖν καρποὺς ἀξίους τῆς μετανοίας· g καὶ μὴ 9
δόξητε λέγειν ἐν ἑαυτοῖς, Πατέρα ἔχομεν τὸν
Ἀβραάμ· λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι δύναται ὁ Θεὸς ἐκ
τῶν λίθων τούτων ἐγεῖραι τέκνα τῷ Ἀβραάμ.
h 7. 19. Joan. 15. 6. h ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων 10
κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν
i Marc. 1. 8. Luc. 3. 16. Joan. 1. 26. Act. 1. 5. et 2. 4. et 11. 16. et 19. 4. ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται. i Ἐγὼ μὲν 11 ιᾱ α
βαπτίζω ὑμᾶς ἐν ὕδατι εἰς μετάνοιαν· ὁ δὲ ὀπίσω
μου ἐρχόμενος ἰσχυρότερός μού ἐστιν, οὗ οὐκ
εἰμὶ ἱκανὸς τὰ ὑποδήματα βαστάσαι· αὐτὸς ὑμᾶς
k 13. 30. Luc. 3. 17. βαπτίσει ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ καὶ πυρί· k οὗ τὸ 12 ιβ ε
πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαριεῖ τὴν
ἅλωνα αὐτοῦ, καὶ συνάξει τὸν σῖτον αὐτοῦ εἰς
τὴν ἀποθήκην, τὸ δὲ ἄχυρον κατακαύσει πυρὶ
ἀσβέστῳ."
l Marc. 1. 9. Luc. 3. 21. l Τότε παραγίνεται ὁ Ἰησοῦς ἀπὸ τῆς Γαλι- 13 ιγ ι
λαίας ἐπὶ τὸν Ἰορδάνην πρὸς τὸν Ἰωάννην, τοῦ
βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰωάννης διεκώλυεν 14
αὐτὸν, λέγων, "Ἐγὼ χρείαν ἔχω ὑπὸ σοῦ βαπ-
τισθῆναι, καὶ σὺ ἔρχῃ πρός με;" Ἀποκριθεὶς δὲ 15
ὁ Ἰησοῦς εἶπε πρὸς αὐτὸν, "Ἄφες ἄρτι· οὕτω
γὰρ πρέπον ἐστὶν ἡμῖν πληρῶσαι πᾶσαν δικαιο-
m Joan. 1. 33. σύνην." Τότε ἀφίησιν αὐτόν. m Καὶ βαπ- 16 ιδ α
τισθεὶς ὁ Ἰησοῦς ἀνέβη εὐθὺς ἀπὸ τοῦ ὕδατος·
καὶ ἰδοὺ, ἀνεῴχθησαν αὐτῷ οἱ οὐρανοὶ, καὶ εἶδε
τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ καταβαῖνον ὡσεὶ περι-
n 12. 18. et 17. 5. Esa. 42. 1. Ps. 2. 7. Luc. 9. 35. 2 Pet. 1. 17. Col. 1. 13. στερὰν, καὶ ἐρχόμενον ἐπ' αὐτόν. n καὶ ἰδοὺ, 17
φωνὴ ἐκ τῶν οὐρανῶν λέγουσα, "Οὗτός ἐστιν ὁ
υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδόκησα."

ιε β
ις ε

4 a Τότε ὁ Ἰησοῦς ἀνήχθη εἰς τὴν ἔρημον ὑπὸ
τοῦ Πνεύματος, πειρασθῆναι ὑπὸ τοῦ διαβόλου.
2 καὶ νηστεύσας ἡμέρας τεσσαράκοντα καὶ νύκτας
3 τεσσαράκοντα ὕστερον ἐπείνασε. καὶ προσελθὼν
αὐτῷ ὁ πειράζων εἶπεν, "Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ,
4 εἰπὲ ἵνα οἱ λίθοι οὗτοι ἄρτοι γένωνται." Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπε, "Γέγραπται, b 'Οὐκ ἐπ' ἄρτῳ
μόνῳ ζήσεται ἄνθρωπος, ἀλλ' ἐπὶ παντὶ ῥήματι
5 ἐκπορευομένῳ διὰ στόματος Θεοῦ.'" Τότε παρα-
λαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος εἰς τὴν ἁγίαν πόλιν,
καὶ ἵστησιν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ,
6 καὶ λέγει αὐτῷ, c "Εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ, βάλε
σεαυτὸν κάτω· γέγραπται γὰρ, 'Ὅτι τοῖς ἀγγέ-
λοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ, καὶ ἐπὶ χειρῶν
ἀροῦσί σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν
7 πόδα σου.'" Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Πάλιν
γέγραπται, d 'Οὐκ ἐκπειράσεις Κύριον τὸν Θεόν
8 σου.'" Πάλιν παραλαμβάνει αὐτὸν ὁ διάβολος
εἰς ὄρος ὑψηλὸν λίαν, καὶ δείκνυσιν αὐτῷ πάσας
τὰς βασιλείας τοῦ κόσμου καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν,
9 καὶ λέγει αὐτῷ, "Ταῦτα πάντα σοι δώσω, ἐὰν
10 πεσὼν προσκυνήσῃς μοι." Τότε λέγει αὐτῷ ὁ
Ἰησοῦς, "Ὕπαγε, Σατανᾶ· γέγραπται γὰρ, e 'Κύ-
ριον τὸν Θεόν σου προσκυνήσεις, καὶ αὐτῷ μόνῳ
ιδ ε 11 λατρεύσεις.'" Τότε ἀφίησιν αὐτὸν ὁ διάβο-
λος· καὶ ἰδοὺ, ἄγγελοι προσῆλθον καὶ διηκόνουν
αὐτῷ.

ιη δ
ιθ ε 12 f Ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρ-
13 εδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν· g καὶ κατα-
λιπὼν τὴν Ναζαρὲτ, ἐλθὼν κατῴκησεν εἰς Καπερ-
ναοὺμ τὴν παραθαλασσίαν, ἐν ὁρίοις Ζαβουλὼν

a Marc. 1. 12. Luc. 4. 1.
b Deut. 8. 3.
c Psal. 91. 11, 12.
d Deut. 6. 16.
e Deut. 6. 13. et 10. 20.
f Marc. 1. 14. Luc. 3. 20. et 4. 14. Joan. 4. 43.
g Luc. 4. 16, 30, 31.

καὶ Νεφθαλείμ· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡ- 14
h Esa. 9. 1, 2. σαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος· h Γῆ Ζαβου- 15
λὼν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης πέραν
τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς ὁ 16
καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς
καθημένοις ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς ἀν-
έτειλεν αὐτοῖς.'

i 3. 2. et 10. 7. Marc. 1. 15. i Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύσσειν καὶ 17 Δ′ κ ς
λέγειν, "Μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν."
k Marc. 1. 16. Luc. 5. 2. Joan. 1. 41, 42. k Περιπατῶν δὲ ὁ Ἰησοῦς παρὰ τὴν 18
θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδε δύο ἀδελφούς, Σί-
μωνα τὸν λεγόμενον Πέτρον καὶ Ἀνδρέαν τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ, βάλλοντας ἀμφίβληστρον εἰς τὴν
θάλασσαν· ἦσαν γὰρ ἁλιεῖς· καὶ λέγει αὐτοῖς, 19 κα β
"Δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς ἁλιεῖς ἀν-
θρώπων." Οἱ δὲ εὐθέως ἀφέντες τὰ δίκτυα ἠκο- 20
λούθησαν αὐτῷ. Καὶ προβὰς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄλ- 21 κβ ς
λους δύο ἀδελφούς, Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου
καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐν τῷ πλοίῳ
μετὰ Ζεβεδαίου τοῦ πατρὸς αὐτῶν καταρτίζοντας
τὰ δίκτυα αὐτῶν· καὶ ἐκάλεσεν αὐτούς. οἱ δὲ εὐ- 22
θέως ἀφέντες τὸ πλοῖον καὶ τὸν πατέρα αὐτῶν
ἠκολούθησαν αὐτῷ.

l 9. 35. Marc. 1. 23. Luc. 4. 31, 33. l Καὶ περιῆγεν ὅλην τὴν Γαλιλαίαν ὁ Ἰησοῦς, 23 κγ α
διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσ-
σων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας, καὶ θεραπεύων
πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ.
καὶ ἀπῆλθεν ἡ ἀκοὴ αὐτοῦ εἰς ὅλην τὴν Συρίαν· 24
καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς ἔχον-
τας, ποικίλαις νόσοις καὶ βασάνοις συνεχομένους
καὶ δαιμονιζομένους καὶ σεληνιαζομένους καὶ

25 παραλυτικοὺς, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοὶ ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ Δεκαπόλεως καὶ Ἱεροσολύμων καὶ Ἰουδαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου.

Ε′ κδ ι κε ε

5 ΙΔΩΝ δὲ τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος· καὶ καθίσαντος αὐτοῦ, προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ 2 αὐτοῦ· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐδίδασκεν 3 αὐτοὺς, λέγων, " [a] Μακάριοι οἱ πτωχοὶ τῷ πνεύματι· ὅτι αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐ- a Luc. 6. 20.

κς ε κζ ι κη ε κθ ι

4 ρανῶν. [b] μακάριοι οἱ πενθοῦντες· ὅτι αὐτοὶ b Luc. 6. 21. Esa. 61. 2, 3.
5 παρακληθήσονται. [c] μακάριοι οἱ πραεῖς· ὅτι αὐ- c Psal. 37. 11.
6 τοὶ κληρονομήσουσι τὴν γῆν. [d] μακάριοι οἱ πει- d Luc. 6. 21. Esa. 55. 1.
νῶντες καὶ διψῶντες τὴν δικαιοσύνην· ὅτι αὐτοὶ et 65. 13.
7 χορτασθήσονται. [e] μακάριοι οἱ ἐλεήμονες· ὅτι e 6. 14. Marc. 11. 25.
8 αὐτοὶ ἐλεηθήσονται. [f] μακάριοι οἱ καθαροὶ τῇ Jac. 2. 13.
9 καρδίᾳ· ὅτι αὐτοὶ τὸν Θεὸν ὄψονται. μακάριοι f Psal. 24. 4. Heb. 12. 14.
οἱ εἰρηνοποιοί· ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται. 2 Cor. 13. 12. 1 Joan. 3. 2.
10 [g] μακάριοι οἱ δεδιωγμένοι ἕνεκεν δικαιοσύνης· ὅτι g 1 Pet. 3. 14. 2 Tim. 2. 12.

λ ε

11 αὐτῶν ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. [h] μακά- h Luc. 6. 22. 1 Pet. 4. 14.
ριοί ἐστε, ὅταν ὀνειδίσωσιν ὑμᾶς καὶ διώξωσι καὶ εἴπωσι πᾶν πονηρὸν ῥῆμα καθ' ὑμῶν ψευδό-
12 μενοι, ἕνεκεν ἐμοῦ. [i] χαίρετε καὶ ἀγαλλιᾶσθε, ὅτι i 23. 34, &c. Luc. 6. 23. Jac. 1. 2. Act. 7. 52.
ὁ μισθὸς ὑμῶν πολὺς ἐν τοῖς οὐρανοῖς. οὕτω γὰρ ἐδίωξαν τοὺς προφήτας τοὺς πρὸ ὑμῶν.

λα β

13 " [k] Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς· ἐὰν δὲ τὸ k Marc. 9. 50. Luc. 14. 34.
ἅλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἁλισθήσεται; εἰς οὐδὲν
λβ β ἰσχύει ἔτι, εἰ μὴ βληθῆναι ἔξω καὶ καταπατεῖ-
14 σθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων. [l] Ὑμεῖς ἐστε τὸ φῶς l Philip. 2. 15.
τοῦ κόσμου· οὐ δύναται πόλις κρυβῆναι ἐπάνω
15 ὄρους κειμένη. [m] οὐδὲ καίουσι λύχνον καὶ τι- m Marc. 4. 21. Luc. 8. 16. et 11. 33.
θέασιν αὐτὸν ὑπὸ τὸν μόδιον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν

λυχνίαν, καὶ λάμπει πᾶσι τοῖς ἐν τῇ οἰκίᾳ.
n 1 Pet. 2. 12. n οὕτω λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν 16
ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα, καὶ
δοξάσωσι τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
" Μὴ νομίσητε ὅτι ἦλθον καταλῦσαι τὸν νόμον 17 λγ ‘
ἢ τοὺς προφήτας· οὐκ ἦλθον καταλῦσαι, ἀλλὰ
o Luc. 16. 17. πληρῶσαι. o ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἕως ἂν παρ- 18 λδ ε
ἐλθῃ ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ, ἰῶτα ἓν ἢ μία κεραία οὐ
μὴ παρέλθῃ ἀπὸ τοῦ νόμου ἕως ἂν πάντα γένη-
p Jac. 2. 10. ται. p ὃς ἐὰν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων 19 λε ‘
τῶν ἐλαχίστων, καὶ διδάξῃ οὕτω τοὺς ἀνθρώπους,
ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρα-
νῶν· ὃς δ' ἂν ποιήσῃ καὶ διδάξῃ, οὗτος μέγας
q 23. 25, 26, 27. Luc. 11. 39. κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. q λέγω 20
γὰρ ὑμῖν ὅτι ἐὰν μὴ περισσεύσῃ ἡ δικαιοσύνη
ὑμῶν πλεῖον τῶν γραμματέων καὶ Φαρισαίων, οὐ
μὴ εἰσέλθητε εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν.
r Exod. 20. 13. Deut. 5. 17. r Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, r Οὐ φονεύ- 21
σεις· ὃς δ' ἂν φονεύσῃ, ἔνοχος ἔσται τῇ κρί-
s 1 Joan. 3. 15. σει· s ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ ὀργιζόμε- 22
νος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ εἰκῇ ἔνοχος ἔσται τῇ
κρίσει· ὃς δ' ἂν εἴπῃ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ, Ῥακά,
ἔνοχος ἔσται τῷ συνεδρίῳ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ, Μωρέ,
ἔνοχος ἔσται εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. t Ἐὰν 23
οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστή-
ριον, κἀκεῖ μνησθῇς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι
κατὰ σοῦ, ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ 24
θυσιαστηρίου, καὶ ὕπαγε, πρῶτον διαλλάγηθι τῷ
ἀδελφῷ σου, καὶ τότε ἐλθὼν πρόσφερε τὸ δῶρόν
t Luc. 12. 58. σου. t ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως 25 λς ε
ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτέ σε παραδῷ

ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῷ τῷ
26 ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθήσῃ. ἀμὴν λέγω
σοι, οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκεῖθεν, ἕως ἂν ἀποδῷς τὸν
λδ ' 27 ἔσχατον κοδράντην. Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς
28 ἀρχαίοις, [u] Οὐ μοιχεύσεις· [x] ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι
αὐτῆς ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτὴν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
29 [y] εἰ δὲ ὁ ὀφθαλμός σου ὁ δεξιὸς σκανδαλίζει σε,
ἔξελε αὐτὸν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ
σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον
30 τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν. καὶ εἰ ἡ δεξιά
σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὴν καὶ βάλε
ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἓν τῶν
μελῶν σου, καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς
γέενναν.
31 " [z] Ἐρρέθη δὲ ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα
32 αὐτοῦ, δότω αὐτῇ ἀποστάσιον· ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν
ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, παρεκτὸς
λόγου πορνείας, ποιεῖ αὐτὴν μοιχᾶσθαι· καὶ ὃς
33 ἐὰν ἀπολελυμένην γαμήσῃ, μοιχᾶται. Πάλιν
ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη τοῖς ἀρχαίοις, [a] Οὐκ ἐπιορ-
κήσεις, ἀποδώσεις δὲ τῷ Κυρίῳ τοὺς ὅρκους σου·
34 [b] ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ὀμόσαι ὅλως, μήτε ἐν τῷ
35 οὐρανῷ, ὅτι θρόνος ἐστὶ τοῦ Θεοῦ· μήτε ἐν τῇ
γῇ, ὅτι ὑποπόδιόν ἐστι τῶν ποδῶν αὐτοῦ· [c] μήτε
εἰς Ἱεροσόλυμα, ὅτι πόλις ἐστὶ τοῦ μεγάλου
36 βασιλέως· μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὀμόσῃς, ὅτι
οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆ-
37 σαι. ἔστω δὲ ὁ λόγος ὑμῶν, ναὶ ναί, οὒ οὔ·
τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστιν.
38 Ἠκούσατε ὅτι ἐρρέθη, [d] Ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλ-

u Exod. 20. 14. Deut. 5. 18.
x Job 31. 1.
y 18. 8. Marc. 9. 43, 45, 47.
z 19. 7. Deut. 24. 1. Marc. 10. 4. Luc. 16. 18. 1 Cor. 7. 10.
a Lev. 19. 12. Exod. 20. 7. Deut. 5. 11. et 23. 23. Num. 30. 2.
b Jac. 5. 12.
c Ps. 48. 2.
d Exod. 21. 24. Deut. 19. 21. Lev. 24. 20.

μοῦ, καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος· e ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν 39 λη ε
μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ· ἀλλ' ὅστις σε ῥαπίσει
ἐπὶ τὴν δεξιάν σου σιαγόνα, στρέψον αὐτῷ καὶ
τὴν ἄλλην· καὶ τῷ θέλοντί σοι κριθῆναι καὶ τὸν 40
χιτῶνά σου λαβεῖν, ἄφες αὐτῷ καὶ τὸ ἱμάτιον·
καὶ ὅστις σε ἀγγαρεύσει μίλιον ἕν, ὕπαγε μετ' 41 λθ ι
αὐτοῦ δύο. f τῷ αἰτοῦντί σε δίδου· καὶ τὸν θέ- 42
λοντα ἀπὸ σοῦ δανείσασθαι μὴ ἀποστραφῇς.
'Ηκούσατε ὅτι ἐρρέθη, g 'Αγαπήσεις τὸν πλησίον 43
σου, καὶ μισήσεις τὸν ἐχθρόν σου· h ἐγὼ δὲ λέγω 44 μ ε
ὑμῖν, ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν, εὐλογεῖτε τοὺς
καταρωμένους ὑμᾶς, καλῶς ποιεῖτε τοὺς μισοῦντας
ὑμᾶς, καὶ προσεύχεσθε ὑπὲρ τῶν ἐπηρεαζόντων
ὑμᾶς καὶ διωκόντων ὑμᾶς· ὅπως γένησθε υἱοὶ τοῦ 45
πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς, ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ
ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς, καὶ βρέχει
ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους. i ἐὰν γὰρ ἀγαπήσητε 46 μα ε
τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, τίνα μισθὸν ἔχετε; οὐχὶ
καὶ οἱ τελῶναι τὸ αὐτὸ ποιοῦσι; καὶ ἐὰν ἀσπά- 47
σησθε τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν μόνον, τί περισσὸν
ποιεῖτε; οὐχὶ καὶ οἱ τελῶναι οὕτω ποιοῦσιν;
k ἔσεσθε οὖν ὑμεῖς τέλειοι, ὥσπερ ὁ πατὴρ ὑμῶν 48
ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς τέλειός ἐστι.
" ΠΡΟΣΕΧΕΤΕ τὴν ἐλεημοσύνην ὑμῶν μὴ 6 μβ ι
ποιεῖν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, πρὸς τὸ θεα-
θῆναι αὐτοῖς· εἰ δὲ μήγε, μισθὸν οὐκ ἔχετε παρὰ
τῷ πατρὶ ὑμῶν τῷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. a ὅταν οὖν 2
ποιῇς ἐλεημοσύνην, μὴ σαλπίσῃς ἔμπροσθέν σου,
ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς συναγωγαῖς
καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις, ὅπως δοξασθῶσιν ὑπὸ τῶν
ἀνθρώπων· ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀπέχουσι τὸν μισθὸν

e Prov. 20. 22. et 24. 29. Luc. 6. 29. Rom. 12. 17, 19. 1 Cor. 6. 7. 1 Thess. 5. 15. 1 Pet. 3. 9.
f Deut. 15. 8, 10. Luc. 6. 35.
g Lev. 19. 18.
h Luc. 6. 27, &c. 23. 34. Rom. 12. 14, 20. 1 Pet. 3. 9. Act. 7. 60. 1 Cor. 4. 13.
i Luc. 6. 32.
k Lev. 11. 44. et 19. 2. et 20. 7, 26. 1 Pet. 1. 15, 16.
a Rom. 12. 8.

3 αὐτῶν. σοῦ δὲ ποιοῦντος ἐλεημοσύνην, μὴ γνώτω
4 ἡ ἀριστερά σου τί ποιεῖ ἡ δεξιά σου, [b] ὅπως ᾖ b Luc. 14. 14.
σου ἡ ἐλεημοσύνη ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ
σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ αὐτὸς ἀποδώσει
5 σοι ἐν τῷ φανερῷ. Καὶ ὅταν προσεύχῃ, οὐκ
ἔσῃ ὥσπερ οἱ ὑποκριταί, ὅτι φιλοῦσιν ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ ἐν ταῖς γωνίαις τῶν πλατειῶν
ἑστῶτες προσεύχεσθαι, ὅπως ἂν φανῶσι τοῖς
ἀνθρώποις· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν
6 μισθὸν αὐτῶν. σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἴσελθε
εἰς τὸ ταμιεῖόν σου, καὶ κλείσας τὴν θύραν σου
πρόσευξαι τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ
ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει
μγ ε 7 σοι ἐν τῷ φανερῷ. Προσευχόμενοι δὲ μὴ βατ-
τολογήσητε, ὥσπερ οἱ ἐθνικοί· δοκοῦσι γὰρ ὅτι
8 ἐν τῇ πολυλογίᾳ αὐτῶν εἰσακουσθήσονται. μὴ
οὖν ὁμοιωθῆτε αὐτοῖς· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν
ὧν χρείαν ἔχετε, πρὸ τοῦ ὑμᾶς αἰτῆσαι αὐτόν.
9 [c] οὕτως οὖν προσεύχεσθε ὑμεῖς· Πάτερ ἡμῶν ὁ c Luc. 11. 2.
10 ἐν τοῖς οὐρανοῖς, ἁγιασθήτω τὸ ὄνομά σου· ἐλ-
θέτω ἡ βασιλεία σου· γενηθήτω τὸ θέλημά σου,
11 ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς· τὸν ἄρτον ἡμῶν
12 τὸν ἐπιούσιον δὸς ἡμῖν σήμερον· καὶ ἄφες ἡμῖν
τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς
13 ὀφειλέταις ἡμῶν· καὶ μὴ εἰσενέγκῃς ἡμᾶς εἰς
πειρασμόν, ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ·
ὅτι σοῦ ἐστιν ἡ βασιλεία καὶ ἡ δύναμις καὶ ἡ
μδ ς 14 δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. ἀμήν. [d] Ἐὰν γὰρ ἀφῆτε d Marc. 11. 25. Ecclus. 28. 2.
τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ἀφήσει
15 καὶ ὑμῖν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος· [e] ἐὰν δὲ μὴ e 18. 35.
ἀφῆτε τοῖς ἀνθρώποις τὰ παραπτώματα αὐτῶν,

οὐδὲ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἀφήσει τὰ παραπτώματα
ὑμῶν. 16 Ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἀπέχουσι τὸν μισθὸν αὐτῶν. 17 σὺ δὲ νηστεύων ἄλειψαί σου τὴν κεφαλὴν καὶ τὸ πρόσωπόν σου νίψαι, 18 ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρί σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ· καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.

f 19. 21. Luc. 12. 33. 1 Tim. 6. 6, 9, 18, 19. Heb. 13. 5.

19 f Μὴ θησαυρίζετε ὑμῖν θησαυροὺς ἐπὶ τῆς γῆς, ὅπου σὴς καὶ βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται διορύσσουσι καὶ κλέπτουσι· 20 θησαυρίζετε δὲ ὑμῖν θησαυροὺς ἐν οὐρανῷ, ὅπου οὔτε σὴς οὔτε βρῶσις ἀφανίζει, καὶ ὅπου κλέπται οὐ διορύσσουσιν οὐδὲ κλέπτουσιν. 21 ὅπου γάρ ἐστιν ὁ θησαυρὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἔσται καὶ ἡ καρδία ὑμῶν.

g Luc. 11. 34.

22 g Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἁπλοῦς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ᾖ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. εἰ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον;

h Luc. 16. 13.

24 h Οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει· οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμμωνᾷ.

i Luc. 12. 22. Phil. 4. 6. 1 Tim. 6. 8. 1 Pet. 5. 7. Psal. 55. 22.

25 i διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μεριμνᾶτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν, τί φάγητε καὶ τί πίητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν, τί ἐνδύσησθε. οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖόν ἐστι τῆς τροφῆς, καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος;

k Job 38. 41. Psal. 147. 9. Luc. 12. 24.

26 k ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπείρουσιν

οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας,
καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ
27 ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; τίς δὲ ἐξ ὑμῶν
μεριμνῶν δύναται προσθεῖναι ἐπὶ τὴν ἡλικίαν
28 αὐτοῦ πῆχυν ἕνα; καὶ περὶ ἐνδύματος τί με-
ριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ, πῶς
29 αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει· λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι
οὐδὲ Σολομὼν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβά-
30 λετο ὡς ἓν τούτων. εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ,
σήμερον ὄντα, καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλό-
μενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ
31 μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; μὴ οὖν μεριμνήσητε,
λέγοντες, Τί φάγωμεν, ἢ τί πίωμεν, ἢ τί περι-
32 βαλώμεθα; πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ·
οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε
33 τούτων ἁπάντων· ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασι-
λείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ
34 ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν· μὴ οὖν με-
ριμνήσητε εἰς τὴν αὔριον· ἡ γὰρ αὔριον μερι-
μνήσει τὰ ἑαυτῆς. ἀρκετὸν τῇ ἡμέρᾳ ἡ κακία
αὐτῆς.

ν β
να ε
7 "[a] ΜῊ κρίνετε, ἵνα μὴ κριθῆτε· ἐν ᾧ γὰρ
2 κρίματι κρίνετε, κριθήσεσθε· καὶ ἐν ᾧ μέτρῳ
3 μετρεῖτε, ἀντιμετρηθήσεται ὑμῖν. [b] Τί δὲ βλέ-
πεις τὸ κάρφος τὸ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ
σου, τὴν δὲ ἐν τῷ σῷ ὀφθαλμῷ δοκὸν οὐ κατα-
4 νοεῖς; ἢ πῶς ἐρεῖς τῷ ἀδελφῷ σου, Ἄφες ἐκ-
βάλω τὸ κάρφος ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου· καὶ
5 ἰδοὺ, ἡ δοκὸς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ σου; ὑποκριτὰ,
ἔκβαλε πρῶτον τὴν δοκὸν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου,
καὶ τότε διαβλέψεις ἐκβαλεῖν τὸ κάρφος ἐκ τοῦ

a Luc. 6. 37, 38. Rom. 2. 1. et 14. 3, 4, 10, 13. 1 Cor. 4. 3, 4. 5. Jac. 4. 11, 12. Marc. 4. 24.
b Luc. 6. 41.

ὀφθαλμοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου. Μὴ δῶτε τὸ ἅγιον 6 νβ
τοῖς κυσί· μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν
ἔμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσιν
αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν, καὶ στραφέντες ῥή-
c 21. 22. Marc. 11. 24. Luc. 11. 9. Joan. 14. 13. et 15. 7, 16. et 16. 23. Jac. 1. 5, 6. 1 Joan. 3. 22. ξωσιν ὑμᾶς. c Αἰτεῖτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· 7 νγ
ζητεῖτε, καὶ εὑρήσετε· κρούετε, καὶ ἀνοιγήσεται ε
ὑμῖν. πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει, καὶ ὁ ζητῶν 8
εὑρίσκει, καὶ τῷ κρούοντι ἀνοιγήσεται. d ἢ τίς 9
d Luc. 11. 11. ἐστιν ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃν ἐὰν αἰτήσῃ ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἄρτον, μὴ λίθον ἐπιδώσει αὐτῷ; καὶ ἐὰν 10
ἰχθὺν αἰτήσῃ, μὴ ὄφιν ἐπιδώσει αὐτῷ; εἰ οὖν 11
ὑμεῖς, πονηροὶ ὄντες, οἴδατε δόματα ἀγαθὰ διδό-
ναι τοῖς τέκνοις ὑμῶν, πόσῳ μᾶλλον ὁ πατὴρ
ὑμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς δώσει ἀγαθὰ τοῖς
e 22. 40. Luc. 6. 31. Tob. 4. 16. Rom. 13. 8, 10. Gal. 5. 14. 1 Tim. 1. 5. αἰτοῦσιν αὐτόν; e Πάντα οὖν ὅσα ἂν θέλητε 12 νδ
ε
ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, οὕτω καὶ ὑμεῖς
ποιεῖτε αὐτοῖς· οὗτος γάρ ἐστιν ὁ νόμος καὶ οἱ
προφῆται.
f Luc. 13. 24. " f Εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης· ὅτι πλα- 13 νε
τεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα ε
εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοί εἰσιν οἱ εἰσερχό-
μενοι δι' αὐτῆς· ὅτι στενὴ ἡ πύλη καὶ τεθλιμμένη 14
ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ζωήν, καὶ ὀλίγοι εἰσὶν
g Mich. 3. 5. 2 Tim. 3. 5. οἱ εὑρίσκοντες αὐτήν. g Προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν 15 νς
ψευδοπροφητῶν, οἵτινες ἔρχονται πρὸς ὑμᾶς ἐν ι
ἐνδύμασι προβάτων, ἔσωθεν δέ εἰσι λύκοι ἅρ-
παγες. ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε 16 νζ
αὐτούς· μήτι συλλέγουσιν ἀπὸ ἀκανθῶν σταφυ- ε
h 12. 33. Luc. 6. 43, 44. λὴν ἢ ἀπὸ τριβόλων σῦκα; h οὕτω πᾶν δένδρον 17 νη
ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν ε
δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ· οὐ δύναται 18

δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς πονηροὺς ποιεῖν, οὐδὲ
19 δένδρον σαπρὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖν. i πᾶν i 3. 10. Joan. 15. 2, 6.
δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ
20 εἰς πῦρ βάλλεται. ἄραγε ἀπὸ τῶν καρπῶν
αὐτῶν ἐπιγνώσεσθε αὐτούς.

νθ γ 21 "k Οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι, Κύριε, Κύριε, εἰσ- k Ose. 8. 2. Luc. 6. 46. Rom. 2. 13. Jac. 1. 22, 25.
ελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν· ἀλλ'
ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν
ξ ε 22 οὐρανοῖς. πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ,
Κύριε, Κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι προεφητεύ-
σαμεν, καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν,
καὶ τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποιήσαμεν;
23 l καὶ τότε ὁμολογήσω αὐτοῖς ὅτι οὐδέποτε ἔγνων l 25. 12, 41. Luc. 13. 26, 27. 1 Cor. 13. 2.
ὑμᾶς· ἀποχωρεῖτε ἀπ' ἐμοῦ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν
ξ α ε 24 ἀνομίαν. m Πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς m Luc. 6. 47, &c.
λόγους τούτους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν
ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησε τὴν οἰκίαν
25 αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν· καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ
ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι, καὶ
προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσε·
26 τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν. καὶ πᾶς ὁ
ἀκούων μου τοὺς λόγους τούτους καὶ μὴ ποιῶν
αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδό-
27 μησε τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον· καὶ κατέβη
ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ
ἄνεμοι, καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ
ξ β ϐ 28 ἔπεσε· καὶ ἦν ἡ πτῶσις αὐτῆς μεγάλη." n Καὶ n Marc. 1. 22. Luc. 4. 32.
ἐγένετο ὅτε συνετέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς λόγους
τούτους, ἐξεπλήσσοντο οἱ ὄχλοι ἐπὶ τῇ διδαχῇ
29 αὐτοῦ· ἦν γὰρ διδάσκων αὐτοὺς ὡς ἐξουσίαν
ἔχων, καὶ οὐχ ὡς οἱ γραμματεῖς.

ΚΑΤΑΒΑΝΤΙ δὲ αὐτῷ ἀπὸ τοῦ ὄρους, ἠκο- 8 ε'
λούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί· a καὶ ἰδοὺ, λεπρὸς 2 ξγ β
a Marc. 1. 40. Luc, 5. 12. ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, "Κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαί με καθαρίσαι." Καὶ ἐκτείνας 3 τὴν χεῖρα ἥψατο αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς, λέγων, "Θελω, καθαρίσθητι." Καὶ εὐθέως ἐκαθαρίσθη αὐτοῦ ἡ λέπρα. b καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Ὅρα 4
b Lev. 14. 3, 4, 10. μηδενὶ εἴπῃς· ἀλλὰ ὕπαγε, σεαυτὸν δεῖξον τῷ ἱερεῖ, καὶ προσένεγκε τὸ δῶρον ὃ προσέταξε Μωσῆς, εἰς μαρτύριον αὐτοῖς."

c Εἰσελθόντι δὲ τῷ Ἰησοῦ εἰς Καπερναοὺμ 5 ζ'
c Luc. 7. 1. προσῆλθεν αὐτῷ ἑκατόνταρχος παρακαλῶν αὐτὸν, ξδ γ
καὶ λέγων, "Κύριε, ὁ παῖς μου βέβληται ἐν τῇ 6 οἰκίᾳ παραλυτικὸς, δεινῶς βασανιζόμενος." Καὶ 7 λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν." Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόνταρχος ἔφη, 8 "Κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγον, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου. καὶ γὰρ ἐγὼ ἄνθρωπός εἰμι ὑπὸ 9 ἐξουσίαν, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας· καὶ λέγω τούτῳ, Πορεύθητι, καὶ πορεύεται· καὶ ἄλλῳ, Ἔρχου, καὶ ἔρχεται· καὶ τῷ δούλῳ μου, Ποίησον τοῦτο, καὶ ποιεῖ." Ἀκούσας δὲ ὁ 10 Ἰησοῦς ἐθαύμασε, καὶ εἶπε τοῖς ἀκολουθοῦσιν, "Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐδὲ ἐν τῷ Ἰσραὴλ τοσαύτην πίστιν εὗρον. d λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ ἀπὸ 11 ξε ε
d Mal. 1. 11. Luc. 13. 29. ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν ἥξουσι καὶ ἀνακλιθήσονται μετὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακὼβ ἐν τῇ βασι-
e 21. 43. et 13. 42, 50. et 22. 13. et 24. 51. et 25. 30. Luc. 13. 28. λείᾳ τῶν οὐρανῶν· e οἱ δὲ υἱοὶ τῆς βασιλείας 12 ἐκβληθήσονται εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων."

ξς ε 13 Καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἑκατοντάρχῳ, "Ὕπαγε, καὶ ὡς ἐπίστευσας γενηθήτω σοι." Καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.

Η′ ξζ β 14 [f] Καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδε τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσ- 15 σουσαν· καὶ ἥψατο τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἀφῆκεν αὐτὴν ὁ πυρετός, καὶ ἠγέρθη καὶ διηκόνει αὐτοῖς. f Marc. 1. 29, 30. Luc. 4. 38.

Θ′ 16 [g] Ὀψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· καὶ ἐξέβαλε τὰ πνεύματα λόγῳ, καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθερά- 17 πευσεν· [h] ὅπως πλ ρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου τοῦ προφήτου, λέγοντος, 'Αὐτὸς τὰς ἀσθενείας ἡμῶν ἔλαβε καὶ τὰς νόσους ἐβάστασεν.' g Marc. 1. 32. Luc. 4. 40.

h Esa. 53. 4. 1 Pet. 2. 24.

18 Ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐ- 19 τὸν, ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν. [i] καὶ

Ι′ ξη ε προσελθὼν εἷς γραμματεὺς εἶπεν αὐτῷ, "Διδά- 20 σκαλε, ἀκολουθήσω σοι ὅπου ἐὰν ἀπέρχῃ." Καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσι, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώ- σεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν 21 κεφαλὴν κλίνῃ." Ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, "Κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον 22 ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου." Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, "Ἀκολούθει μοι, καὶ ἄφες

i Luc. 9. 57.

ΙΑ′ ξθ β τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκρούς." [k] Καὶ 23 ἐμβάντι αὐτῷ εἰς τὸ πλοῖον, ἠκολούθησαν αὐτῷ 24 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ, σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύ- πτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδε. 25 καὶ προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤγειραν αὐ- τὸν, λέγοντες, "Κύριε, σῶσον ἡμᾶς, ἀπολλύ-

k Marc. 4. 35. Luc. 8. 22.

μεθα." Καὶ λέγει αὐτοῖς, "Τί δειλοί ἐστε, 26
ὀλιγόπιστοι;" Τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τοῖς
ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη
μεγάλη· οἱ δὲ ἄνθρωποι ἐθαύμασαν, λέγοντες, 27
"Ποταπός ἐστιν οὗτος, ὅτι καὶ οἱ ἄνεμοι καὶ ἡ
θάλασσα ὑπακούουσιν αὐτῷ;"

l Marc. 5. 1. Luc. 8. 26. IB′

l Καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν 28
τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονι-
ζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ
λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύειν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς
ὁδοῦ ἐκείνης· καὶ ἰδοὺ, ἔκραξαν, λέγοντες, "Τί 29
ἡμῖν καὶ σοὶ, Ἰησοῦ, υἱὲ τοῦ Θεοῦ; ἦλθες ὧδε
πρὸ καιροῦ βασανίσαι ἡμᾶς;" Ἦν δὲ μακρὰν 30
ἀπ' αὐτῶν ἀγέλη χοίρων πολλῶν βοσκομένη. οἱ 31
δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν, λέγοντες, "Εἰ
ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς
τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων·" Καὶ εἶπεν αὐτοῖς, 32
"Ὑπάγετε." Οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς
τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοὺ, ὥρμησε πᾶσα
ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν. οἱ δὲ 33
βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν
ἀπήγγειλαν πάντα, καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.
καὶ ἰδοὺ, πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν 34
τῷ Ἰησοῦ· καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως
μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

a Marc. 2. 1. Luc. 5. 18. II′

a Καὶ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον διεπέρασε καὶ ἦλθεν 9
εἰς τὴν ἰδίαν πόλιν. καὶ ἰδοὺ, προσέφερον αὐτῷ 2
παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· καὶ ἰδὼν ὁ
Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπε τῷ παραλυτικῷ,
"Θάρσει, τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι

3 σου." Καὶ ἰδού, τινὲς τῶν γραμματέων εἶπον
4 ἐν ἑαυτοῖς, "Οὗτος βλασφημεῖ." Καὶ ἰδὼν ὁ
Ἰησοῦς τὰς ἐνθυμήσεις αὐτῶν εἶπεν, "Ἵνα τί
ὑμεῖς ἐνθυμεῖσθε πονηρὰ ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν;
5 τί γάρ ἐστιν εὐκοπώτερον, εἰπεῖν Ἀφέωνταί σοι
αἱ ἁμαρτίαι, ἢ εἰπεῖν Ἔγειραι καὶ περιπάτει;
6 ἵνα δὲ εἰδῆτε ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ υἱὸς τοῦ
ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς ἀφιέναι ἁμαρτίας," τότε
λέγει τῷ παραλυτικῷ, "Ἐγερθεὶς ἆρόν σου τὴν
7 κλίνην καὶ ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου." Καὶ ἐγερ-
8 θεὶς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ. ἰδόντες δὲ οἱ
ὄχλοι ἐθαύμασαν, καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τὸν
δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.

ιδ′ 9 [b] Καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄν- b Marc. 2. 14. Luc. 5. 27.
οα β θρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, Ματθαῖον
λεγόμενον, καὶ λέγει αὐτῷ, "Ἀκολούθει μοι."
οβ β 10 Καὶ ἀναστὰς ἠκολούθησεν αὐτῷ. Καὶ ἐγένετο
αὐτοῦ ἀνακειμένου ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἰδού, πολλοὶ
τελῶναι καὶ ἁμαρτωλοὶ ἐλθόντες συνανέκειντο τῷ
11 Ἰησοῦ καὶ τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ. καὶ ἰδόντες οἱ
Φαρισαῖοι εἶπον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, "Διατί
μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν ἐσθίει ὁ διδά-
ογ β 12 σκαλος ὑμῶν;" Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν
αὐτοῖς, "Οὐ χρείαν ἔχουσιν οἱ ἰσχύοντες ἰατροῦ,
13 ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες. [c] πορευθέντες δὲ μάθετε c 12. 7. Ose. 6. 6. 1 Tim. 1. 15.
τί ἐστιν, "Ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν·" οὐ γὰρ
ἦλθον καλέσαι δικαίους, ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς
μετάνοιαν."

14 [d] Τότε προσέρχονται αὐτῷ οἱ μαθηταὶ Ἰωάννου, d Marc. 2. 18. Luc. 5. 33.
λέγοντες, "Διατί ἡμεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι νηστεύ-
ομεν πολλά, οἱ δὲ μαθηταί σου οὐ νηστεύουσι;"

Καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Μὴ δύνανται οἱ 15
υἱοὶ τοῦ νυμφῶνος πενθεῖν, ἐφ' ὅσον μετ' αὐτῶν
ἐστιν ὁ νυμφίος; ἐλεύσονται δὲ ἡμέραι ὅταν
ἀπαρθῇ ἀπ' αὐτῶν ὁ νυμφίος, καὶ τότε νηστεύ-
σουσιν. οὐδεὶς δὲ ἐπιβάλλει ἐπίβλημα ῥάκους 16
ἀγνάφου ἐπὶ ἱματίῳ παλαιῷ· αἴρει γὰρ τὸ πλή-
ρωμα αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἱματίου, καὶ χεῖρον σχίσμα
γίνεται. οὐδὲ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς 17
παλαιούς· εἰ δὲ μήγε, ῥήγνυνται οἱ ἀσκοί, καὶ ὁ
οἶνος ἐκχεῖται καὶ οἱ ἀσκοὶ ἀπολοῦνται· ἀλλὰ
βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινούς, καὶ
ἀμφότερα συντηροῦνται."

e Marc. 5. 22. Luc. 8. 41. [e] Ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ, ἄρχων 18 ΙΕ'
ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ, λέγων, "Ὅτι ἡ θυγάτηρ ὁδ
μου ἄρτι ἐτελεύτησεν· ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθες τὴν β
χεῖρά σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ ζήσεται." Καὶ ἐγερ- 19 ΙΣ'
θεὶς ὁ Ἰησοῦς ἠκολούθησεν αὐτῷ καὶ οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ.

Καὶ ἰδοὺ, γυνὴ αἱμορροοῦσα δώδεκα ἔτη προσ- 20
ελθοῦσα ὄπισθεν ἥψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ
ἱματίου αὐτοῦ· ἔλεγε γὰρ ἐν ἑαυτῇ, "Ἐὰν 21
μόνον ἅψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι."
Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπε, 22
"Θάρσει, θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέ σε."
Καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Καὶ 23
ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος, καὶ
ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβούμενον,
λέγει αὐτοῖς, "Ἀναχωρεῖτε· οὐ γὰρ ἀπέθανε τὸ 24
κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει." Καὶ κατεγέλων αὐτοῦ.
Ὅτε δὲ ἐξεβλήθη ὁ ὄχλος, εἰσελθὼν ἐκράτησε 25
τῆς χειρὸς αὐτῆς, καὶ ἠγέρθη τὸ κοράσιον. καὶ 26

ἐξῆλθεν ἡ φήμη αὕτη εἰς ὅλην τὴν γῆν ἐκείνην.

ΙΖ′ οε ι
27 Καὶ παράγοντι ἐκεῖθεν τῷ Ἰησοῦ, ἠκολούθησαν αὐτῷ δύο τυφλοὶ κράζοντες καὶ λέγοντες, "Ἐλέησον ἡμᾶς, υἱὲ Δαβίδ." 28 Ἐλθόντι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν προσῆλθον αὐτῷ οἱ τυφλοὶ, καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Πιστεύετε ὅτι δύναμαι τοῦτο ποιῆσαι;" Λέγουσιν αὐτῷ, "Ναὶ, Κύριε." 29 Τότε ἥψατο τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν, λέγων, "Κατὰ τὴν πίστιν ὑμῶν γενηθήτω ὑμῖν." 30 Καὶ ἀνεῴχθησαν αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί· καὶ ἐνεβριμήσατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, λέγων, "Ὁρᾶτε, μηδεὶς γινωσκέτω." 31 Οἱ δὲ ἐξελθόντες διεφήμισαν αὐτὸν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ ἐκείνῃ.

ΙΗ′ 32 [f] Αὐτῶν δὲ ἐξερχομένων, ἰδοὺ, προσήνεγκαν αὐτῷ ἄνθρωπον κωφὸν δαιμονιζόμενον. 33 καὶ ἐκβληθέντος τοῦ δαιμονίου ἐλάλησεν ὁ κωφός· καὶ ἐθαύμασαν οἱ ὄχλοι, λέγοντες, "Οὐδέποτε ἐφάνη οὕτως ἐν τῷ Ἰσραήλ." 34 [g] Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἔλεγον, "Ἐν τῷ ἄρχοντι τῶν δαιμονίων ἐκβάλλει τὰ δαιμόνια."

f Luc. 11. 14.
g 12. 24. Marc. 3. 23. Luc. 11. 15.

οϛ β
35 [h] ΚΑΙ περιῆγεν ὁ Ἰησοῦς τὰς πόλεις πάσας καὶ τὰς κώμας, διδάσκων ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν καὶ κηρύσσων τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας καὶ θεραπεύων πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν

h 4. 23. Marc. 6. 6. Luc. 13. 22.

οζ ϛ
36 μαλακίαν ἐν τῷ λαῷ. [i] ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐκλελυμένοι καὶ ἐρριμμένοι ὡσεὶ πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.

i Marc. 6. 34. Num. 27. 17. Zach. 10. 2.

οη ε
37 [k] τότε λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, "Ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἐργάται ὀλίγοι· 38 δεήθητε οὖν τοῦ κυρίου τοῦ θερισμοῦ, ὅπως ἐκβάλῃ ἐργάτας

k Luc. 10. 2. Joan. 4. 35.

εἰς τὸν θερισμὸν αὐτοῦ." [l]Καὶ προσκαλεσά- 10 ΙΘ′
μενος τοὺς δώδεκα μαθητὰς αὐτοῦ, ἔδωκεν αὐτοῖς ο θ̄
ἐξουσίαν πνευμάτων ἀκαθάρτων, ὥστε ἐκβάλλειν β
αὐτὰ, καὶ θεραπεύειν πᾶσαν νόσον καὶ πᾶσαν
μαλακίαν. Τῶν δὲ δώδεκα ἀποστόλων τὰ ὀνό- 2 π̄
ματά ἐστι ταῦτα· πρῶτος Σίμων ὁ λεγόμενος β
Πέτρος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ, Ἰάκωβος 3
ὁ τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννης ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,
Φίλιππος καὶ Βαρθολομαῖος, Θωμᾶς καὶ Μα-
θαῖος ὁ τελώνης, Ἰάκωβος ὁ τοῦ Ἀλφαίου καὶ
Λεββαῖος ὁ ἐπικληθεὶς Θαδδαῖος, Σίμων ὁ Κανα- 4
νίτης, καὶ Ἰούδας Ἰσκαριώτης ὁ καὶ παραδοὺς
αὐτόν.

Τούτους τοὺς δώδεκα ἀπέστειλεν ὁ Ἰησοῦς 5 πᾱ
παραγγείλας αὐτοῖς, λέγων, "Εἰς ὁδὸν ἐθνῶν μὴ ι
ἀπέλθητε, καὶ εἰς πόλιν Σαμαρειτῶν μὴ εἰσέλ-
θητε· [m]πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τὰ πρόβατα τὰ 6
m 15. 24. Act. 13. 46. ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ. [n]πορευόμενοι δὲ κη- 7
n 3. 2. et 4. 17. Luc. 9. 2. et 10. 9. ρύσσετε, λέγοντες, "Οτι ἤγγικεν ἡ βασιλεία τῶν
οὐρανῶν. ἀσθενοῦντας θεραπεύετε, λεπροὺς καθ- 8
αρίζετε, νεκροὺς ἐγείρετε, δαιμόνια ἐκβάλλετε.
o Marc. 6. 8. Luc. 9. 3. et 22. 35. δωρεὰν ἐλάβετε, δωρεὰν δότε. [o]Μὴ κτήσησθε 9 πβ̄
χρυσὸν μηδὲ ἄργυρον μηδὲ χαλκὸν εἰς τὰς ζώνας β
p Luc. 10. 7, 8. 1 Cor. 9. 7. 1 Tim. 5. 18. ὑμῶν, [p]μὴ πήραν εἰς ὁδὸν, μηδὲ δύο χιτῶνας 10
μηδὲ ὑποδήματα μηδὲ ῥάβδον· ἄξιος γὰρ ὁ ἐργά- πγ̄
της τῆς τροφῆς αὐτοῦ ἐστιν. Εἰς ἣν δ' ἂν πόλιν 11 β
ἢ κώμην εἰσέλθητε, ἐξετάσατε τίς ἐν αὐτῇ ἄξιός πδ̄
ἐστι· κἀκεῖ μείνατε ἕως ἂν ἐξέλθητε. εἰσερχό- 12 ε
μενοι δὲ εἰς τὴν οἰκίαν ἀσπάσασθε αὐτήν. καὶ 13
ἐὰν μὲν ᾖ ἡ οἰκία ἀξία, ἐλθέτω ἡ εἰρήνη ὑμῶν
ἐπ' αὐτήν· ἐὰν δὲ μὴ ᾖ ἀξία, ἡ εἰρήνη ὑμῶν πρὸς

πε β 14 ὑμᾶς ἐπιστραφήτω. [q] καὶ ὃς ἐὰν μὴ δέξηται ὑμᾶς μηδὲ ἀκούσῃ τοὺς λόγους ὑμῶν, ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας ἢ τῆς πόλεως ἐκείνης ἐκτινάξατε
15 τὸν κονιορτὸν τῶν ποδῶν ὑμῶν. [r] ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἀνεκτότερον ἔσται γῇ Σοδόμων καὶ Γομόρρων ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ τῇ πόλει ἐκείνῃ.

πς ε 16 "[s] Ἰδοὺ, ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμᾶς ὡς πρόβατα ἐν μέσῳ λύκων· γίνεσθε οὖν φρόνιμοι ὡς οἱ

πζ α 17 ὄφεις, καὶ ἀκέραιοι ὡς αἱ περιστεραί. προσέχετε δὲ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων· παραδώσουσι γὰρ ὑμᾶς εἰς συνέδρια, καὶ ἐν ταῖς συναγωγαῖς αὐτῶν
18 μαστιγώσουσιν ὑμᾶς· [t] καὶ ἐπὶ ἡγεμόνας δὲ καὶ βασιλεῖς ἀχθήσεσθε ἕνεκεν ἐμοῦ, εἰς μαρτύριον

πη β 19 αὐτοῖς καὶ τοῖς ἔθνεσιν. [u] ὅταν δὲ παραδιδῶσιν ὑμᾶς, μὴ μεριμνήσητε πῶς ἢ τί λαλήσητε· δοθήσεται γὰρ ὑμῖν ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ τί λαλήσετε·
20 οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα
21 τοῦ πατρὸς ὑμῶν τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν. [x] Παραδώσει δὲ ἀδελφὸς ἀδελφὸν εἰς θάνατον, καὶ πατὴρ τέκνον· καὶ ἐπαναστήσονται τέκνα ἐπὶ γονεῖς καὶ
22 θανατώσουσιν αὐτούς. [y] καὶ ἔσεσθε μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου· ὁ δὲ ὑπομείνας εἰς

πθ ι 23 τέλος, οὗτος σωθήσεται. ὅταν δὲ διώκωσιν ὑμᾶς ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, φεύγετε εἰς τὴν ἄλλην. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ τελέσητε τὰς πόλεις τοῦ Ἰσραὴλ ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου.

ψ γ 24 [z] Οὐκ ἔστι μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον, οὐδὲ
25 δοῦλος ὑπὲρ τὸν κύριον αὐτοῦ. ἀρκετὸν τῷ μαθητῇ ἵνα γένηται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ, καὶ ὁ

ψα ι δοῦλος ὡς ὁ κύριος αὐτοῦ. [a] εἰ τὸν οἰκοδεσπότην Βεελζεβοὺλ ἐκάλεσαν, πόσῳ μᾶλλον τοὺς

q Marc. 6. 11. Luc. 9. 5. et 10. 10. Act. 13. 51. et 18. 6.
r 11. 24.
s Luc. 10. 3. Rom. 16. 19.
t Marc. 13. 11. Luc. 12. 11, 12.
u Luc. 21. 14, 15. 2 Tim. 4. 16, 17.
x Mich. 7. 5, 6. Luc. 21. 16.
y 24. 13. Marc. 13. 13. Luc. 21. 17.
z Luc. 6. 40. Joan. 13. 16. et 15. 20.
a 12. 24. Marc. 3. 22. Luc. 11. 15.

οἰκιακοὺς αὐτοῦ; [b] Μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς· 26 ιβ β
οὐδὲν γάρ ἐστι κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθή-
σεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται. ὃ λέγω 27 ιγ ε
ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἴπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὃ εἰς
τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωμάτων. καὶ 28
μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ τῶν ἀποκτεινόντων τὸ σῶμα
τὴν δὲ ψυχὴν μὴ δυναμένων ἀποκτεῖναι· φοβή-
θητε δὲ μᾶλλον τὸν δυνάμενον καὶ ψυχὴν καὶ
σῶμα ἀπολέσαι ἐν γεέννῃ. οὐχὶ δύο στρουθία 29
ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται
ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν· [c] ὑμῶν δὲ καὶ 30
αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἠριθμημέναι εἰσί.
μὴ οὖν φοβηθῆτε· πολλῶν στρουθίων διαφέρετε 31
ὑμεῖς. [d] Πᾶς οὖν ὅστις ὁμολογήσει ἐν ἐμοὶ 32 ιδ β
ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὁμολογήσω κἀγὼ ἐν
αὐτῷ ἔμπροσθεν τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
ὅστις δ' ἂν ἀρνήσηταί με ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώ- 33
πων, ἀρνήσομαι αὐτὸν κἀγὼ ἔμπροσθεν τοῦ πα-
τρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. [e] Μὴ νομίσητε ὅτι 34 ιε ε
ἦλθον βαλεῖν εἰρήνην ἐπὶ τὴν γῆν· οὐκ ἦλθον
βαλεῖν εἰρήνην, ἀλλὰ μάχαιραν· [f] ἦλθον γὰρ 35
διχάσαι ἄνθρωπον κατὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, καὶ
θυγατέρα κατὰ τῆς μητρὸς αὐτῆς, καὶ νύμφην
κατὰ τῆς πενθερᾶς αὐτῆς· καὶ ἐχθροὶ τοῦ ἀνθρώ- 36
που οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ. [g] Ὁ φιλῶν πατέρα ἢ 37 ιε ε
μητέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου ἄξιος· καὶ ὁ
φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμὲ οὐκ ἔστι μου
ἄξιος· [h] καὶ ὃς οὐ λαμβάνει τὸν σταυρὸν αὐτοῦ 38
καὶ ἀκολουθεῖ ὀπίσω μου, οὐκ ἔστι μου ἄξιος.
[i] ὁ εὑρὼν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπολέσει αὐτήν· καὶ 39 ιζ γ
ὁ ἀπολέσας τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ εὑρήσει

b Marc. 4. 22. Luc. 8. 17. et 12. 2.
c Luc. 21. 18. Act. 27. 34. 2 Sam. 14. 11.
d Marc. 8. 38. Luc. 9. 26. et 12. 8. 2 Tim. 2. 12. Apoc. 3. 5
e Luc 12. 49, 51, &c.
f Mich. 7. 6.
g Luc. 14. 26.
h 16. 24. Marc. 8. 34. Luc. 9. 23.
i 16. 25. Marc. 8. 35. Luc. 9. 24. et 17. 33. Joan. 12. 25.

ξη α 40 αὐτήν. [k] Ὁ δεχόμενος ὑμᾶς ἐμὲ δέχεται· καὶ ὁ ἐμὲ δεχόμενος δέχεται τὸν ἀποστείλαντά με. k 18. 5. Luc. 10. 16. Joan. 13. 20.

ξθ ι 41 ὁ δεχόμενος προφήτην εἰς ὄνομα προφήτου μισθὸν προφήτου λήψεται· καὶ ὁ δεχόμενος δίκαιον

ρ ς 42 εἰς ὄνομα δικαίου μισθὸν δικαίου λήψεται· [l] καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ." l Marc. 9. 41.

ρα ι **11** Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς διατάσσων τοῖς δώδεκα μαθηταῖς αὐτοῦ, μετέβη ἐκεῖθεν τοῦ διδάσκειν καὶ κηρύσσειν ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτῶν.

Κ' ρκ ε 2 [m] Ὁ Δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ, πέμψας δύο τῶν μαθητῶν 3 αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ, "Σὺ εἶ ὁ ἐρχόμενος, ἢ ἕτερον 4 προσδοκῶμεν;" Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἃ 5 ἀκούετε καὶ βλέπετε· [n] τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ 6 εὐαγγελίζονται· καὶ μακάριός ἐστιν, ὃς ἐὰν μὴ 7 σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί." [o] Τούτων δὲ πορευομένων ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς λέγειν τοῖς ὄχλοις περὶ Ἰωάννου, "Τί ἐξήλθετε εἰς τὴν ἔρημον θεά- 8 σασθαι; κάλαμον ὑπὸ ἀνέμου σαλευόμενον; ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἠμφιεσμένον; ἰδού, οἱ τὰ μαλακὰ φοροῦντες ἐν 9 τοῖς οἴκοις τῶν βασιλέων εἰσίν· ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; προφήτην; ναὶ, λέγω ὑμῖν, καὶ πε- 10 ρισσότερον προφήτου· οὗτος γάρ ἐστι περὶ οὗ γέγραπται, [p] 'Ἰδού, ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν

m Luc. 7. 18.

n Esa. 35. 5. et 61. 1.

o Luc. 7. 24.

p Mal. 3. 1. Marc. 1. 2. Luc. 7. 27.

ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.' Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, 11 ρδ
οὐκ ἐγήγερται ἐν γεννητοῖς γυναικῶν μείζων Ἰω-
άννου τοῦ βαπτιστοῦ· ὁ δὲ μικρότερος ἐν τῇ
q Luc. 16. 16. βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν μείζων αὐτοῦ ἐστιν· q ἀπὸ 12 ρε
δὲ τῶν ἡμερῶν Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ ἕως ἄρτι
ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν βιάζεται, καὶ βιασταὶ
ἁρπάζουσιν αὐτήν. πάντες γὰρ οἱ προφῆται καὶ 13
r Mal. 4. 5. Luc. 1. 17. ὁ νόμος ἕως Ἰωάννου προεφήτευσαν· r καὶ εἰ θέ- 14 ρς
λετε δέξασθαι, αὐτός ἐστιν Ἠλίας ὁ μέλλων
s 13. 9. Apoc. 2. 7. ἔρχεσθαι. s ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω. t Τίνι 15 ρζ
t Luc. 7. 31. δὲ ὁμοιώσω τὴν γενεὰν ταύτην; ὁμοία ἐστὶ παι- 16
δαρίοις ἐν ἀγοραῖς καθημένοις καὶ προσφωνοῦσι
τοῖς ἑταίροις αὐτῶν, καὶ λέγουσιν, Ηὐλήσαμεν 17
ὑμῖν, καὶ οὐκ ὠρχήσασθε· ἐθρηνήσαμεν ὑμῖν, καὶ
οὐκ ἐκόψασθε. u Ἦλθε γὰρ Ἰωάννης μήτε ἐσθίων 18
μήτε πίνων, καὶ λέγουσι, Δαιμόνιον ἔχει. ἦλθεν 19
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐσθίων καὶ πίνων, καὶ λέ-
γουσιν, Ἰδοὺ, ἄνθρωπος φάγος καὶ οἰνοπότης,
τελωνῶν φίλος καὶ ἁμαρτωλῶν. καὶ ἐδικαιώθη
u Luc. 10. 13. ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς." u Τότε ἤρξατο 20 ρη
ὀνειδίζειν τὰς πόλεις ἐν αἷς ἐγένοντο αἱ πλεῖσται
δυνάμεις αὐτοῦ, ὅτι οὐ μετενόησαν. " Οὐαί σοι, 21
Χοραζὶν, οὐαί σοι, Βηθσαϊδὰν, ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ
καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν
ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ μετενόησαν.
πλὴν λέγω ὑμῖν, Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἀνεκτότερον 22
x Thren. 4. 6. ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ ὑμῖν. x Καὶ σὺ, 23
Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως
ᾅδου καταβιβασθήσῃ· ὅτι εἰ ἐν Σοδόμοις ἐγένοντο ρθ
αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν σοὶ, ἔμειναν ἂν μέχρι
y 10. 15. τῆς σήμερον. y πλὴν λέγω ὑμῖν ὅτι γῇ Σοδόμων 24

ἀνεκτότερον ἔσται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως ἢ σοί."

ρι ε 25 [z] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, "Ἐξομολογοῦμαί σοι, πάτερ, κύριε τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς, ὅτι ἀπέκρυψας ταῦτα ἀπὸ σοφῶν καὶ συνε- 26 τῶν, καὶ ἀπεκάλυψας αὐτὰ νηπίοις. ναὶ, ὁ πατὴρ, ρια γ 27 ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἔμπροσθέν σου. [a] Πάντα ρι β γ μοι παρεδόθη ὑπὸ τοῦ πατρός μου· καὶ οὐδεὶς ἐπιγινώσκει τὸν υἱὸν, εἰ μὴ ὁ πατήρ· οὐδὲ τὸν πατέρα τις ἐπιγινώσκει, εἰ μὴ ὁ υἱὸς, καὶ ᾧ ἐὰν ρι γ α 28 βούληται ὁ υἱὸς ἀποκαλύψαι. Δεῦτε πρός με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ 29 ἀναπαύσω ὑμᾶς. [b] ἄρατε τὸν ζυγόν μου ἐφ' ὑμᾶς καὶ μάθετε ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι πρᾶός εἰμι καὶ ταπεινὸς τῇ καρδίᾳ· καὶ εὑρήσετε ἀνάπαυσιν ταῖς 30 ψυχαῖς ὑμῶν. [c] ὁ γὰρ ζυγός μου χρηστὸς καὶ τὸ φορτίον μου ἐλαφρόν ἐστιν."

ρις β **12** [d] Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἐπορεύθη ὁ Ἰησοῦς τοῖς σάββασι διὰ τῶν σπορίμων· οἱ δὲ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπείνασαν, καὶ ἤρξαντο τίλλειν στάχυας 2 καὶ ἐσθίειν. οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἰδόντες εἶπον αὐτῷ, "Ἰδοὺ, οἱ μαθηταί σου ποιοῦσιν ὃ οὐκ ἔξεστι 3 ποιεῖν ἐν σαββάτῳ." Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, "Οὐκ ἀνέγνωτε τί ἐποίησε Δαβὶδ, ὅτε ἐπείνασεν αὐτὸς 4 καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ; [e] πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ Θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἐξὸν ἦν αὐτῷ φαγεῖν οὐδὲ τοῖς μετ' ριε ι 5 αὐτοῦ, εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσι μόνοις; [f] Ἢ οὐκ ἀνέ- γνωτε ἐν τῷ νόμῳ ὅτι τοῖς σάββασιν οἱ ἱερεῖς ἐν τῷ ἱερῷ τὸ σάββατον βεβηλοῦσι, καὶ ἀναίτιοί 6 εἰσι; λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι τοῦ ἱεροῦ μείζων ἐστὶν 7 ὧδε. [g] εἰ δὲ ἐγνώκειτε τί ἐστιν, "Ἔλεον θέλω

z Luc. 10. 21.

a 28. 18. Joan. 1. 18. 3. 35. 6. 46. 10. 15. 13. 3. et 17. 2.

b Zach. 9. 9. Philip. 2. 7, 8. Jer. 6. 16.

c 1 Joan. 5. 3.

d Marc. 2. 23. Luc. 6. 1. Deut. 23. 25.

e 1 Sam. 21. 6. Exod. 25. 30. et 29. 32, 33. Lev. 24. 5, 9. et 8. 31.

f Num. 28. 9.

g 9. 13. Ose. 6. 6.

καὶ οὐ θυσίαν,' οὐκ ἂν κατεδικάσατε τοὺς ἀναιτίους. κύριος γάρ ἐστι καὶ τοῦ σαββάτου ὁ υἱὸς 8
τοῦ ἀνθρώπου."

h Marc. 3. 1. Luc. 6. 6. i Luc. 13. 14. et 14. 3. Joan. 9. 16.

h Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ἦλθεν εἰς τὴν συναγω- 9 ΚΑ′
γὴν αὐτῶν. i καὶ ἰδοὺ, ἄνθρωπος ἦν τὴν χεῖρα 10 ρις
ἔχων ξηράν· καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν, λέγοντες, β
"Εἰ ἔξεστι τοῖς σάββασι θεραπεύειν;" ἵνα κατη-
γορήσωσιν αὐτοῦ. Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, "Τίς 11
ἔσται ἐξ ὑμῶν ἄνθρωπος, ὃς ἕξει πρόβατον ἕν,
καὶ ἐὰν ἐμπέσῃ τοῦτο τοῖς σάββασιν εἰς βόθυνον,
οὐχὶ κρατήσει αὐτὸ καὶ ἐγερεῖ; πόσῳ οὖν διὰ- 12
φέρει ἄνθρωπος προβάτου; ὥστε ἔξεστι τοῖς
σάββασι καλῶς ποιεῖν." Τότε λέγει τῷ ἀν- 13
θρώπῳ, "Ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου." Καὶ ἐξέ-
k Marc. 3. 6. Luc. 6. 11. Joan. 10. 39. et 11. 53.
τεινε· καὶ ἀποκατεστάθη ὑγιὴς ὡς ἡ ἄλλη. k Οἱ 14 ριδ
δὲ Φαρισαῖοι συμβούλιον ἔλαβον κατ' αὐτοῦ ἐξελ- δ
θόντες, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν. Ὁ δὲ Ἰησοῦς 15
γνοὺς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν· καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ριη
ὄχλοι πολλοὶ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς πάντας· ι
καὶ ἐπετίμησεν αὐτοῖς, ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν 16
ποιήσωσιν· ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἡσαΐου 17
l 3. 17. et 17. 5. Esa. 42. 1.
τοῦ προφήτου, λέγοντος, l "Ἰδοὺ, ὁ παῖς μου ὃν 18
ᾑρέτισα, ὁ ἀγαπητός μου εἰς ὃν εὐδόκησεν ἡ
ψυχή μου· θήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπ' αὐτὸν, καὶ
κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἀπαγγελεῖ· οὐκ ἐρίσει οὐδὲ 19
κραυγάσει, οὐδὲ ἀκούσει τις ἐν ταῖς πλατείαις τὴν
φωνὴν αὐτοῦ· κάλαμον συντετριμμένον οὐ κατε- 20
άξει, καὶ λίνον τυφόμενον οὐ σβέσει, ἕως ἂν
ἐκβάλῃ εἰς νῖκος τὴν κρίσιν. καὶ ἐν τῷ ὀνόματι 21
αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσι.'

m Luc. 11. 14.

m Τότε προσηνέχθη αὐτῷ δαιμονιζόμενος τυφλὸς 22 ΚΒ′
ριθ
ε

καὶ κωφός· καὶ ἐθεράπευσεν αὐτὸν, ὥστε τὸν
ρκ δ 23 τυφλὸν καὶ κωφὸν καὶ λαλεῖν καὶ βλέπειν. καὶ
ἐξίσταντο πάντες οἱ ὄχλοι καὶ ἔλεγον, "Μήτι
ρκα β 24 οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς Δαβίδ;" [n] Οἱ δὲ Φαρισαῖοι
ἀκούσαντες εἶπον, "Οὗτος οὐκ ἐκβάλλει τὰ δαι-
μόνια, εἰ μὴ ἐν τῷ Βεελζεβοὺλ ἄρχοντι τῶν
ρκβ β 25 δαιμονίων." Εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὰς ἐνθυ-
μήσεις αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς, "Πᾶσα βασιλεία
μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς ἐρημοῦται· καὶ πᾶσα
πόλις ἢ οἰκία μερισθεῖσα καθ' ἑαυτῆς οὐ σταθή-
26 σεται. καὶ εἰ ὁ Σατανᾶς τὸν Σατανᾶν ἐκβάλλει,
ἐφ' ἑαυτὸν ἐμερίσθη· πῶς οὖν σταθήσεται ἡ
27 βασιλεία αὐτοῦ; καὶ εἰ ἐγὼ ἐν Βεελζεβοὺλ
ἐκβάλλω τὰ δαιμόνια, οἱ υἱοὶ ὑμῶν ἐν τίνι ἐκ-
βάλλουσι; διὰ τοῦτο αὐτοὶ ὑμῶν ἔσονται κριταί.
28 εἰ δὲ ἐγὼ ἐν Πνεύματι Θεοῦ ἐκβάλλω τὰ δαι-
μόνια, ἄρα ἔφθασεν ἐφ' ὑμᾶς ἡ βασιλεία τοῦ
29 Θεοῦ. ἢ πῶς δύναταί τις εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν
τοῦ ἰσχυροῦ καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ διαρπάσαι, ἐὰν
μὴ πρῶτον δήσῃ τὸν ἰσχυρὸν, καὶ τότε τὴν οἰκίαν
30 αὐτοῦ διαρπάσει; ὁ μὴ ὢν μετ' ἐμοῦ κατ' ἐμοῦ
ἐστι· καὶ ὁ μὴ συνάγων μετ' ἐμοῦ σκορπίζει.
ρκγ β 31 [o] Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν, Πᾶσα ἁμαρτία καὶ βλασ-
φημία ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώποις· ἡ δὲ τοῦ
Πνεύματος βλασφημία οὐκ ἀφεθήσεται τοῖς ἀνθρώ-
32 ποις. καὶ ὃς ἂν εἴπῃ λόγον κατὰ τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀν-
θρώπου, ἀφεθήσεται αὐτῷ· ὃς δ' ἂν εἴπῃ κατὰ τοῦ
Πνεύματος τοῦ Ἁγίου, οὐκ ἀφεθήσεται αὐτῷ
οὔτε ἐν τούτῳ τῷ αἰῶνι οὔτε ἐν τῷ μέλλοντι.
ρκδ ι 33 [p] Ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον καλὸν καὶ τὸν καρπὸν
αὐτοῦ καλόν, ἢ ποιήσατε τὸ δένδρον σαπρὸν καὶ

n 9. 34. Marc. 3. 22. Luc. 11. 15.

o Marc. 3. 28, 29. Luc. 12. 10. 1 Joan. 5. 16. Heb. 6. 4. et 10. 26.

p 7. 17. Luc. 6. 43, 44.

τὸν καρπὸν αὐτοῦ σαπρόν· ἐκ γὰρ τοῦ καρποῦ
τὸ δένδρον γινώσκεται. q Γεννήματα ἐχιδνῶν, 34 ρκε
πῶς δύνασθε ἀγαθὰ λαλεῖν πονηροὶ ὄντες; ἐκ
γὰρ τοῦ περισσεύματος τῆς καρδίας τὸ στόμα
λαλεῖ. ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ θη- 35
σαυροῦ τῆς καρδίας ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά· καὶ ὁ
πονηρὸς ἄνθρωπος ἐκ τοῦ πονηροῦ θησαυροῦ ἐκ-
βάλλει πονηρά. λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι πᾶν ῥῆμα 36 ρκς
ἀργὸν ὃ ἐὰν λαλήσωσιν οἱ ἄνθρωποι, ἀποδώσουσι
περὶ αὐτοῦ λόγον ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. ἐκ γὰρ τῶν 37
λόγων σου δικαιωθήσῃ, καὶ ἐκ τῶν λόγων σου
καταδικασθήσῃ."

r Luc. 11. 16. Marc. 8. 11. Luc. 11. 16, 29, &c. 1 Cor. 1. 22.
r Τότε ἀπεκρίθησάν τινες τῶν γραμματέων καὶ 38 ΚΓ
Φαρισαίων, λέγοντες, "Διδάσκαλε, θέλομεν ἀπὸ ρκ
σοῦ σημεῖον ἰδεῖν." Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐ- 39 ρκη
τοῖς, "Γενεὰ πονηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ·
καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον
s Jon. 1. 17. Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. s ὥσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν 40
τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς
νύκτας, οὕτως ἔσται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ
καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας,
t Luc. 11. 32. Jon. 3. 5.
t "Ανδρες Νινευῖται ἀναστήσονται ἐν τῇ κρίσει 41
μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ κατακρινοῦσιν αὐτήν·
ὅτι μετενόησαν εἰς τὸ κήρυγμα Ἰωνᾶ· καὶ ἰδού,
u 1 Reg. 10. 1. 2 Par. 9. 1. Luc. 11. 31.
πλεῖον Ἰωνᾶ ὧδε. u βασίλισσα νότου ἐγερθή- 42
σεται ἐν τῇ κρίσει μετὰ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ
κατακρινεῖ αὐτήν· ὅτι ἦλθεν ἐκ τῶν περάτων τῆς
γῆς ἀκοῦσαι τὴν σοφίαν Σολομῶντος· καὶ ἰδού,
x Luc. 11. 24.
πλεῖον Σολομῶντος ὧδε. x "Οταν δὲ τὸ ἀκάθαρ- 43 ρκθ
τον πνεῦμα ἐξέλθῃ ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου, διέρχεται
δι' ἀνύδρων τόπων ζητοῦν ἀνάπαυσιν, καὶ οὐχ

44 εὑρίσκει. τότε λέγει, Ἐπιστρέψω εἰς τὸν οἶκόν
μου ὅθεν ἐξῆλθον· καὶ ἐλθὸν εὑρίσκει σχολά-
45 ζοντα, σεσαρωμένον καὶ κεκοσμημένον. [y] τότε
πορεύεται καὶ παραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ ἑπτὰ
ἕτερα πνεύματα πονηρότερα ἑαυτοῦ, καὶ εἰσελ-
θόντα κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ γίνεται τὰ ἔσχατα τοῦ
ἀνθρώπου ἐκείνου χείρονα τῶν πρώτων. οὕτως
ἔσται καὶ τῇ γενεᾷ ταύτῃ τῇ πονηρᾷ."

y 2 Pet. 2. 20, 21. Heb. 6. 4 et 10. 26.

ρλ β 46 [z] Ἔτι δὲ αὐτοῦ λαλοῦντος τοῖς ὄχλοις, ἰδοὺ ἡ
μήτηρ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ εἱστήκεισαν ἔξω,
47 ζητοῦντες αὐτῷ λαλῆσαι. εἶπε δέ τις αὐτῷ,
" Ἰδοὺ ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἔξω
48 ἑστήκασι, ζητοῦντές σοι λαλῆσαι." Ὁ δὲ ἀπο-
κριθεὶς εἶπε τῷ εἰπόντι αὐτῷ, " Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ
49 μου, καὶ τίνες εἰσὶν οἱ ἀδελφοί μου;" Καὶ ἐκ-
τείνας τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
εἶπεν, " Ἰδοὺ ἡ μήτηρ μου καὶ οἱ ἀδελφοί μου.
50 ὅστις γὰρ ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ πατρός μου
τοῦ ἐν οὐρανοῖς, αὐτός μου ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ
καὶ μήτηρ ἐστίν."

z Marc. 3. 31. Luc. 8. 19.

ρλα β **13** [a] Ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς
2 ἀπὸ τῆς οἰκίας ἐκάθητο παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ
συνήχθησαν πρὸς αὐτὸν ὄχλοι πολλοί, ὥστε αὐ-
τὸν εἰς τὸ πλοῖον ἐμβάντα καθῆσθαι· καὶ πᾶς ὁ
κδ' 3 ὄχλος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν εἱστήκει. καὶ ἐλάλησεν
αὐτοῖς πολλὰ ἐν παραβολαῖς, λέγων, " Ἰδοὺ
4 ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν. καὶ ἐν τῷ
σπείρειν αὐτὸν ἃ μὲν ἔπεσε παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ
5 ἦλθε τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτά· ἄλλα δὲ
ἔπεσεν ἐπὶ τὰ πετρώδη, ὅπου οὐκ εἶχε γῆν πολ-
λὴν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλε διὰ τὸ μὴ ἔχειν

a Marc. 4. 1, &c. Luc. 8. 4, &c.

βάθος γῆς, ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη, 6
καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη· ἄλλα δὲ 7
ἔπεσεν ἐπὶ τὰς ἀκάνθας, καὶ ἀνέβησαν αἱ ἄκανθαι
καὶ ἀπέπνιξαν αὐτά· ἄλλα δὲ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν 8
γῆν τὴν καλὴν, καὶ ἐδίδου καρπὸν, ὃ μὲν ἑκατὸν,
b 11. 15. ὃ δὲ ἑξήκοντα, ὃ δὲ τριάκοντα. [b] ὁ ἔχων ὦτα 9
ἀκούειν ἀκουέτω." Καὶ προσελθόντες οἱ μαθη- 10
ταὶ εἶπον αὐτῷ, "Διατί ἐν παραβολαῖς λαλεῖς
c 16. 17. 1 Cor. 2. 10. 1 Joan. 2. 27. αὐτοῖς;" [c] Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, "Ὅτι 11
ὑμῖν δέδοται γνῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας
d 25. 29. Marc. 4. 25. Luc. 8. 18. et 19. 26. τῶν οὐρανῶν, ἐκείνοις δὲ οὐ δέδοται. [d] ὅστις γὰρ 12 ρλβ ε
ἔχει, δοθήσεται αὐτῷ καὶ περισσευθήσεται· ὅστις
δὲ οὐκ ἔχει, καὶ ὃ ἔχει ἀρθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
διὰ τοῦτο ἐν παραβολαῖς αὐτοῖς λαλῶ, ὅτι βλέ- 13 ρλγ α
ποντες οὐ βλέπουσι καὶ ἀκούοντες οὐκ ἀκούου-
e Esa. 6. 9. Marc. 4. 12. Luc. 8. 10. Joan. 12. 40. Act. 28. 26. Rom. 11. 8. σιν οὐδὲ συνιοῦσι· [e] καὶ ἀναπληροῦται ἐπ' αὐ- 14
τοῖς ἡ προφητεία Ἡσαΐου ἡ λέγουσα, 'Ἀκοῇ
ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε· καὶ βλέποντες βλέ-
ψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε. ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία 15
τοῦ λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶ βαρέως ἤκουσαν,
καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν· μήποτε
ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσι
καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσι καὶ ἐπιστρέψωσι, καὶ ἰά-
f 16. 17. Luc. 10. 23, 24. σωμαι αὐτούς.' [f] Ὑμῶν δὲ μακάριοι οἱ ὀφθαλ- 16 ρλδ ε
μοὶ, ὅτι βλέπουσι· καὶ τὰ ὦτα ὑμῶν, ὅτι ἀκούει.
ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ 17
δίκαιοι ἐπεθύμησαν ἰδεῖν ἃ βλέπετε, καὶ οὐκ
εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε, καὶ οὐκ ἤκουσαν.
g Marc. 4. 13, &c. Luc. 8. 11, &c. [g] Ὑμεῖς οὖν ἀκούσατε τὴν παραβολὴν τοῦ σπεί- 18 ρλε β
ροντος. Παντὸς ἀκούοντος τὸν λόγον τῆς βασι- 19
λείας καὶ μὴ συνιέντος, ἔρχεται ὁ πονηρὸς καὶ

ἁρπάζει τὸ ἐσπαρμένον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ· οὗτός
20 ἐστιν ὁ παρὰ τὴν ὁδὸν σπαρείς. h Ὁ δὲ ἐπὶ h Esa. 58. 2. Joan. 5. 35.
τὰ πετρώδη σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον
ἀκούων καὶ εὐθὺς μετὰ χαρᾶς λαμβάνων αὐτὸν,
21 οὐκ ἔχει δὲ ῥίζαν ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ πρόσκαιρός
ἐστι, γενομένης δὲ θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν
22 λόγον εὐθὺς σκανδαλίζεται. Ὁ δὲ εἰς τὰς ἀκάν-
θας σπαρεὶς, οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων,
καὶ ἡ μέριμνα τοῦ αἰῶνος τούτου καὶ ἡ ἀπάτη
τοῦ πλούτου συμπνίγει τὸν λόγον, καὶ ἄκαρπος
23 γίνεται. Ὁ δὲ ἐπὶ τὴν γῆν τὴν καλὴν σπαρεὶς,
οὗτός ἐστιν ὁ τὸν λόγον ἀκούων καὶ συνιῶν,
ὃς δὴ καρποφορεῖ καὶ ποιεῖ ὁ μὲν ἑκατὸν, ὁ δὲ
ἑξήκοντα, ὁ δὲ τριάκοντα."

ρλς 24 Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων,
ι "Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ
25 σπείροντι καλὸν σπέρμα ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ἐν
δὲ τῷ καθεύδειν τοὺς ἀνθρώπους ἦλθεν αὐτοῦ ὁ
ἐχθρὸς καὶ ἔσπειρε ζιζάνια ἀνὰ μέσον τοῦ σί-
26 του, καὶ ἀπῆλθεν. ὅτε δὲ ἐβλάστησεν ὁ χόρτος
καὶ καρπὸν ἐποίησε, τότε ἐφάνη καὶ τὰ ζιζάνια.
27 προσελθόντες δὲ οἱ δοῦλοι τοῦ οἰκοδεσπότου
εἶπον αὐτῷ, Κύριε, οὐχὶ καλὸν σπέρμα ἔσπειρας
ἐν τῷ σῷ ἀγρῷ; πόθεν οὖν ἔχει τὰ ζιζάνια;
28 Ὁ δὲ ἔφη αὐτοῖς, Ἐχθρὸς ἄνθρωπος τοῦτο ἐποί-
ησεν. οἱ δὲ δοῦλοι εἶπον αὐτῷ, Θέλεις οὖν
29 ἀπελθόντες συλλέξωμεν αὐτά; Ὁ δὲ ἔφη, Οὔ,
μήποτε συλλέγοντες τὰ ζιζάνια ἐκριζώσητε ἅμα
30 αὐτοῖς τὸν σῖτον. i ἄφετε συναυξάνεσθαι ἀμφό- i 3. 12.
τερα μέχρι τοῦ θερισμοῦ· καὶ ἐν τῷ καιρῷ τοῦ
θερισμοῦ ἐρῶ τοῖς θερισταῖς, Συλλέξατε πρῶτον

τὰ ζιζάνια, καὶ δήσατε αὐτὰ εἰς δέσμας πρὸς τὸ κατακαῦσαι αὐτά· τὸν δὲ σῖτον συναγάγετε εἰς τὴν ἀποθήκην μου."

k Marc. 4. 30. Luc. 13. 18. ρλδ β

k Ἄλλην παραβολὴν παρέθηκεν αὐτοῖς λέγων, 31 "Ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν κόκκῳ σινάπεως, ὃν λαβὼν ἄνθρωπος ἔσπειρεν ἐν τῷ ἀγρῷ αὐτοῦ· ὃ μικρότερον μέν ἐστι πάντων τῶν 32 σπερμάτων· ὅταν δὲ αὐξηθῇ, μεῖζον τῶν λαχάνων ἐστὶ καὶ γίνεται δένδρον, ὥστε ἐλθεῖν τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατασκηνοῦν ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ."

l Luc. 13. 20. ρλη ε

l Ἄλλην παραβολὴν ἐλάλησεν αὐτοῖς, "Ὁμοία 33 ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ζύμῃ, ἣν λαβοῦσα γυνὴ ἐνέκρυψεν εἰς ἀλεύρου σάτα τρία, ἕως οὗ ἐζυμώθη ὅλον."

m Marc. 4. 33, 34. ρλθ ς

m Ταῦτα πάντα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς ἐν παρα- 34 βολαῖς τοῖς ὄχλοις, καὶ χωρὶς παραβολῆς οὐκ ἐλάλει αὐτοῖς, ὅπως πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ 35 προφήτου λέγοντος, n 'Ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου· ἐρεύξομαι κεκρυμμένα ἀπὸ καταβολῆς κόσμου.'

n Psal. 78. 2. ρμ ι

Τότε ἀφεὶς τοὺς ὄχλους ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν 36 ὁ Ἰησοῦς· καὶ προσῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, "Φράσον ἡμῖν τὴν παραβολὴν τῶν ζιζανίων τοῦ ἀγροῦ." Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν 37 αὐτοῖς, "Ὁ σπείρων τὸ καλὸν σπέρμα ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου· ὁ δὲ ἀγρός ἐστιν ὁ κόσμος· 38 τὸ δὲ καλὸν σπέρμα, οὗτοί εἰσιν οἱ υἱοὶ τῆς βασιλείας· τὰ δὲ ζιζάνιά εἰσιν οἱ υἱοὶ τοῦ πονη-

o Gen. 3. 15. Joan. 8. 44. Act. 13. 10. 1 Joan. 3. 8.

ροῦ· o ὁ δὲ ἐχθρὸς ὁ σπείρας αὐτά ἐστιν ὁ διά- 39

p Apoc. 14. 15. Joel. 3. 13.

βολος· p ὁ δὲ θερισμὸς συντέλεια τοῦ αἰῶνός

40 ἐστιν· οἱ δὲ θερισταὶ ἄγγελοί εἰσιν. ὥσπερ οὖν
συλλέγεται τὰ ζιζάνια καὶ πυρὶ κατακαίεται,
οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶνος τούτου·
41 ἀποστελεῖ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου τοὺς ἀγγέλους
αὐτοῦ, καὶ συλλέξουσιν ἐκ τῆς βασιλείας αὐτοῦ
πάντα τὰ σκάνδαλα καὶ τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνο-
42 μίαν, [q] καὶ βαλοῦσιν αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ — q 8. 12.
πυρός· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν
43 ὀδόντων. [r] τότε οἱ δίκαιοι ἐκλάμψουσιν ὡς ὁ — r Sap. 3. 7. Dan. 12. 3.
ἥλιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρὸς αὐτῶν. Ὁ
ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκουέτω.
44 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
θησαυρῷ κεκρυμμένῳ ἐν τῷ ἀγρῷ, ὃν εὑρὼν ἄν-
θρωπος ἔκρυψε, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς αὐτοῦ ὑπάγει
καὶ πάντα ὅσα ἔχει πωλεῖ, καὶ ἀγοράζει τὸν ἀγρὸν
ἐκεῖνον.
45 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
46 ἀνθρώπῳ ἐμπόρῳ ζητοῦντι καλοὺς μαργαρίτας· ὃς
εὑρὼν ἕνα πολύτιμον μαργαρίτην, ἀπελθὼν πέ-
πρακε πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἠγόρασεν αὐτόν.
47 Πάλιν ὁμοία ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν
σαγήνῃ βληθείσῃ εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἐκ παντὸς
48 γένους συναγαγούσῃ· ἣν, ὅτε ἐπληρώθη, ἀναβι-
βάσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν καὶ καθίσαντες συν-
έλεξαν τὰ καλὰ εἰς ἀγγεῖα, τὰ δὲ σαπρὰ ἔξω
49 ἔβαλον. [s] οὕτως ἔσται ἐν τῇ συντελείᾳ τοῦ αἰῶ- — s 25. 32.
νος· ἐξελεύσονται οἱ ἄγγελοι καὶ ἀφοριοῦσι τοὺς
50 πονηροὺς ἐκ μέσου τῶν δικαίων, [t] καὶ βαλοῦσιν — t ver. 42.
αὐτοὺς εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρός· ἐκεῖ ἔσται
51 ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων." Λέ-
γει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Συνήκατε ταῦτα πάντα;"

Λέγουσιν αὐτῷ, "Ναὶ, κύριε." Ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς, 52
"Διὰ τοῦτο πᾶς γραμματεὺς μαθητευθεὶς εἰς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ὅμοιός ἐστιν ἀνθρώπῳ
οἰκοδεσπότῃ, ὅστις ἐκβάλλει ἐκ τοῦ θησαυροῦ
αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιά."

ρμα α

Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τὰς παρα- 53
u Marc. 6. 1. Luc. 4. 16. βολὰς ταύτας, μετῆρεν ἐκεῖθεν, u καὶ ἐλθὼν εἰς 54
τὴν πατρίδα αὐτοῦ ἐδίδασκεν αὐτοὺς ἐν τῇ συνα-
γωγῇ αὐτῶν, ὥστε ἐκπλήττεσθαι αὐτοὺς καὶ λέ-
γειν, "Πόθεν τούτῳ ἡ σοφία αὕτη καὶ αἱ δυνά-
x 12. 46. Joan. 6. 42. μεις; x οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τοῦ τέκτονος υἱός; 55
οὐχὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ λέγεται Μαριὰμ; καὶ οἱ
ἀδελφοὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωσῆς καὶ Σίμων καὶ
Ἰούδας; καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ οὐχὶ πᾶσαι πρὸς 56
y Marc. 6. 4. Luc. 4. 24. Joan. 4. 44. ἡμᾶς εἰσι; πόθεν οὖν τούτῳ ταῦτα πάντα;" y Καὶ 57
ἐσκανδαλίζοντο ἐν αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτοῖς, "Οὐκ ἔστι προφήτης ἄτιμος, εἰ μὴ ἐν τῇ
z Marc. 6. 5. πατρίδι αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ." z Καὶ οὐκ 58
ἐποίησεν ἐκεῖ δυνάμεις πολλὰς διὰ τὴν ἀπιστίαν
αὐτῶν.

ρμβ α

a Marc. 6. 14. Luc. 9. 7. a Ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ ἤκουσεν Ἡρῴδης ὁ τε- **14**
τράρχης τὴν ἀκοὴν Ἰησοῦ, καὶ εἶπε τοῖς παισὶν 2
αὐτοῦ, "Οὗτός ἐστιν Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής· αὐτὸς
ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ διὰ τοῦτο αἱ δυνά-
b Marc. 6. 17. Luc. 3. 19. μεις ἐνεργοῦσιν ἐν αὐτῷ." b Ὁ γὰρ Ἡρῴδης 3
κρατήσας τὸν Ἰωάννην ἔδησεν αὐτὸν καὶ ἔθετο ἐν
φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου
τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ· ἔλεγε γὰρ αὐτῷ ὁ Ἰωάννης, 4
c 21. 26. Luc. 20. 6. "Οὐκ ἔξεστί σοι ἔχειν αὐτήν." c Καὶ θέλων 5
αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἐφοβήθη τὸν ὄχλον, ὅτι ὡς προ-
φήτην αὐτὸν εἶχον. γενεσίων δὲ ἀγομένων τοῦ 6

ΚΕ′
ρμγ β
ρμδ β
ρμε ς

Ἡρώδου ὠρχήσατο ἡ θυγάτηρ τῆς Ἡρωδιάδος
7 ἐν τῷ μέσῳ καὶ ἤρεσε τῷ Ἡρῴδῃ· ὅθεν μεθ'
ὅρκου ὡμολόγησεν αὐτῇ δοῦναι ὃ ἐὰν αἰτήσηται.
8 Ἡ δὲ προβιβασθεῖσα ὑπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς, "Δός
μοι," φησὶν, "ὧδε ἐπὶ πίνακι τὴν κεφαλὴν Ἰω-
9 άννου τοῦ Βαπτιστοῦ." Καὶ ἐλυπήθη ὁ βασι-
λεὺς, διὰ δὲ τοὺς ὅρκους καὶ τοὺς συνανακει-
10 μένους ἐκέλευσε δοθῆναι· καὶ πέμψας ἀπεκεφά-
11 λισε τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ. καὶ ἠνέχθη ἡ
κεφαλὴ αὐτοῦ ἐπὶ πίνακι καὶ ἐδόθη τῷ κορασίῳ·
12 καὶ ἤνεγκε τῇ μητρὶ αὐτῆς. καὶ προσελθόντες
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦραν τὸ σῶμα καὶ ἔθαψαν αὐτό·
ρμς γ 13 καὶ ἐλθόντες ἀπήγγειλαν τῷ Ἰησοῦ. [d] καὶ ἀκού-
σας ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν ἐκεῖθεν ἐν πλοίῳ εἰς
ἔρημον τόπον κατ' ἰδίαν. καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι
ἠκολούθησαν αὐτῷ πεζῇ ἀπὸ τῶν πόλεων.
14 Καὶ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς εἶδε πολὺν ὄχλον, καὶ
ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐθεράπευσε τοὺς
Κϛ′ ρμξ α 15 ἀρρώστους αὐτῶν. [e] Ὀψίας δὲ γενομένης προσ-
ῆλθον αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, "Ἔρη-
μός ἐστιν ὁ τόπος, καὶ ἡ ὥρα ἤδη παρῆλθεν·
ἀπόλυσον τοὺς ὄχλους, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς
16 κώμας ἀγοράσωσιν ἑαυτοῖς βρώματα." Ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Οὐ χρείαν ἔχουσιν ἀπελ-
17 θεῖν· δότε αὐτοῖς ὑμεῖς φαγεῖν." Οἱ δὲ λέγουσιν
αὐτῷ, "Οὐκ ἔχομεν ὧδε εἰ μὴ πέντε ἄρτους καὶ
18 δύο ἰχθύας." Ὁ δὲ εἶπε, "Φέρετέ μοι αὐτοὺς
19 ὧδε." [f] Καὶ κελεύσας τοὺς ὄχλους ἀνακλιθῆναι
ἐπὶ τοὺς χόρτους, καὶ λαβὼν τοὺς πέντε ἄρτους
καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησε, καὶ κλάσας ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς τοὺς

[d] Marc. 6. 32. Luc. 9. 10. Joan. 6. 2.

[e] Marc. 6. 35. Luc. 9. 12. Joan. 6. 5.

[f] 15. 36. et 26. 26.

ἄρτους, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῖς ὄχλοις. καὶ ἔφαγον 20
πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν· καὶ ἦραν τὸ περισ-
σεῦον τῶν κλασμάτων, δώδεκα κοφίνους πλήρεις.
οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν ἄνδρες ὡσεὶ πεντακισχίλιοι, 21
χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων. Καὶ εὐθέως ἠνάγ- 22 ΚΖ′
κασεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐμβῆναι ρμη
εἰς τὸ πλοῖον καὶ προάγειν αὐτὸν εἰς τὸ πέραν, ς
ἕως οὗ ἀπολύσῃ τοὺς ὄχλους. g καὶ ἀπολύσας 23 ρμθ
τοὺς ὄχλους ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος κατ᾽ ἰδίαν προσ- β
εύξασθαι. Ὀψίας δὲ γενομένης μόνος ἦν ἐκεῖ· ρν
τὸ δὲ πλοῖον ἤδη μέσον τῆς θαλάσσης ἦν βα- 24 δ
σανιζόμενον ὑπὸ τῶν κυμάτων· ἦν γὰρ ἐναντίος
ὁ ἄνεμος. Τετάρτῃ δὲ φυλακῇ τῆς νυκτὸς ἀπῆλθε 25
πρὸς αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς περιπατῶν ἐπὶ τῆς θα-
λάσσης. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ μαθηταὶ ἐπὶ τὴν 26
θάλασσαν περιπατοῦντα ἐταράχθησαν, λέγοντες,
"Ὅτι φάντασμά ἐστι·" καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
ἔκραξαν. εὐθέως δὲ ἐλάλησεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς 27
λέγων, "Θαρσεῖτε· ἐγώ εἰμι, μὴ φοβεῖσθε." Ἀπο- 28 ρνα
κριθεὶς δὲ αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, "Κύριε, εἰ σὺ ι
εἶ, κέλευσόν με πρός σε ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ ὕδατα."
Ὁ δὲ εἶπεν, "Ἐλθέ." Καὶ καταβὰς ἀπὸ τοῦ 29
πλοίου ὁ Πέτρος περιεπάτησεν ἐπὶ τὰ ὕδατα,
ἐλθεῖν πρὸς τὸν Ἰησοῦν. βλέπων δὲ τὸν ἄνεμον 30
ἰσχυρὸν ἐφοβήθη, καὶ ἀρξάμενος καταποντίζεσθαι
ἔκραξε λέγων, "Κύριε, σῶσόν με." Εὐθέως δὲ 31
ὁ Ἰησοῦς ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἐπελάβετο αὐτοῦ
καὶ λέγει αὐτῷ, "Ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;" ρνθ
Καὶ ἐμβάντων αὐτῶν εἰς τὸ πλοῖον ἐκόπασεν 32 ς
ὁ ἄνεμος· οἱ δὲ ἐν τῷ πλοίῳ ἐλθόντες προσε- 33
κύνησαν αὐτῷ, λέγοντες, "Ἀληθῶς Θεοῦ υἱὸς εἶ."

g Marc. 6. 46. Joan. 6. 16.

ρνγ β

34 h Καὶ διαπεράσαντες ἦλθον εἰς τὴν γῆν Γεν- h Marc. 6. 53.
35 νησαρέτ. καὶ ἐπιγνόντες αὐτὸν οἱ ἄνδρες τοῦ
τόπου ἐκείνου ἀπέστειλαν εἰς ὅλην τὴν περίχωρον
ἐκείνην, καὶ προσήνεγκαν αὐτῷ πάντας τοὺς κακῶς
36 ἔχοντας, καὶ παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα μόνον ἅψων-
ται τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ· καὶ ὅσοι
ἥψαντο, διεσώθησαν.

ΚΗ′ ρνδ ς

15 i ΤΌΤΕ προσέρχονται τῷ Ἰησοῦ οἱ ἀπὸ Ἱερο- i Marc. 7. 1.
σολύμων γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι λέγοντες,
2 "Διατί οἱ μαθηταί σου παραβαίνουσι τὴν παρά-
δοσιν τῶν πρεσβυτέρων; οὐ γὰρ νίπτονται τὰς
3 χεῖρας αὐτῶν ὅταν ἄρτον ἐσθίωσιν." Ὁ δὲ
ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, "Διατί καὶ ὑμεῖς παρα-
βαίνετε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν παρά-
4 δοσιν ὑμῶν; k Ὁ γὰρ Θεὸς ἐνετείλατο λέγων, k Exod. 20. 12.
Deut. 5. 16.
Eph. 6. 2.
Exod. 21. 17.
Lev. 20. 9.
Prov. 20. 20.
'Τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα·' καί, ''Ο
κακολογῶν πατέρα ἢ μητέρα θανάτῳ τελευτάτω·'
5 ὑμεῖς δὲ λέγετε, Ὃς ἂν εἴπῃ τῷ πατρὶ ἢ τῇ
μητρὶ, Δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς, καὶ οὐ
μὴ τιμήσῃ τὸν πατέρα αὐτοῦ ἢ τὴν μητέρα αὐτοῦ·
6 καὶ ἠκυρώσατε τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν
7 παράδοσιν ὑμῶν. Ὑποκριταὶ, καλῶς προεφήτευσε
8 περὶ ὑμῶν Ἡσαΐας λέγων, l 'Ἐγγίζει μοι ὁ l Esa. 29. 13.
Marc. 7. 6.
λαὸς οὗτος τῷ στόματι αὐτῶν, καὶ τοῖς χείλεσί
με τιμᾷ· ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ'
9 ἐμοῦ. μάτην δὲ σέβονταί με, διδάσκοντες δι-
10 δασκαλίας ἐντάλματα ἀνθρώπων.'" m Καὶ προσ- m Marc. 7. 14.
καλεσάμενος τὸν ὄχλον εἶπεν αὐτοῖς, "'Ακούετε
11 καὶ συνίετε· οὐ τὸ εἰσερχόμενον εἰς τὸ στόμα
κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον· ἀλλὰ τὸ ἐκπορευόμενον
ἐκ τοῦ στόματος, τοῦτο κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον."

Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἶπον αὐτῷ, 12 ρνε
" Οἶδας ὅτι οἱ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες τὸν λόγον
n Joan. 15. 2. ἐσκανδαλίσθησαν;" n Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε, 13
" Πᾶσα φυτεία, ἣν οὐκ ἐφύτευσεν ὁ πατήρ μου
o 23. 16. Luc. 6. 39. ὁ οὐράνιος, ἐκριζωθήσεται. o ἄφετε αὐτούς· ὁδη- 14 ρνς
γοί εἰσι τυφλοὶ τυφλῶν· τυφλὸς δὲ τυφλὸν ε
ἐὰν ὁδηγῇ, ἀμφότεροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται."
p Marc. 7. 17. p Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, " Φράσον 15 ρνζ
q 16. 9. Marc. 7. 18. ἡμῖν τὴν παραβολὴν ταύτην." q Ὁ δὲ Ἰησοῦς 16 ς
εἶπεν, " Ἀκμὴν καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί ἐστε; οὔπω 17
νοεῖτε ὅτι πᾶν τὸ εἰσπορευόμενον εἰς τὸ στόμα
εἰς τὴν κοιλίαν χωρεῖ καὶ εἰς ἀφεδρῶνα ἐκβάλ-
r Jac. 3. 6. λεται; r τὰ δὲ ἐκπορευόμενα ἐκ τοῦ στόματος ἐκ 18
τῆς καρδίας ἐξέρχεται, κἀκεῖνα κοινοῖ τὸν ἄνθρω-
s Gen. 6. 5. et 8. 21. Marc. 7. 21. πον. s ἐκ γὰρ τῆς καρδίας ἐξέρχονται διαλο- 19
γισμοὶ πονηροί, φόνοι, μοιχεῖαι, πορνεῖαι, κλοπαί,
ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι· ταῦτά ἐστι τὰ 20
κοινοῦντα τὸν ἄνθρωπον· τὸ δὲ ἀνίπτοις χερσὶ
φαγεῖν οὐ κοινοῖ τὸν ἄνθρωπον."
t Marc. 7. 24. t Καὶ ἐξελθὼν ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἀνεχώρησεν 21 ΚΘ′
εἰς τὰ μέρη Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ ἰδοὺ γυνὴ 22
Χαναναία ἀπὸ τῶν ὁρίων ἐκείνων ἐξελθοῦσα
ἐκραύγασεν αὐτῷ λέγουσα, " Ἐλέησόν με, κύριε,
υἱὲ Δαβίδ· ἡ θυγάτηρ μου κακῶς δαιμονίζεται."
Ὁ δὲ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῇ λόγον. καὶ προσελ- 23
θόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠρώτων αὐτὸν λέγοντες,
" Ἀπόλυσον αὐτήν, ὅτι κράζει ὄπισθεν ἡμῶν."
u 10. 5, 6. Act. 13. 46. Rom. 15. 8. u Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, " Οὐκ ἀπεστάλην εἰ 24 ρνη
μὴ εἰς τὰ πρόβατα τὰ ἀπολωλότα οἴκου Ἰσραήλ." ε
Ἡ δὲ ἐλθοῦσα προσεκύνει αὐτῷ λέγουσα, 25 ρνθ
" Κύριε, βοήθει μοι." Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, 26 ς

" Οὐκ ἔστι καλὸν λαβεῖν τὸν ἄρτον τῶν τέκνων
27 καὶ βαλεῖν τοῖς κυναρίοις." Ἡ δὲ εἶπε, " Ναὶ,
κύριε· καὶ γὰρ τὰ κυνάρια ἐσθίει ἀπὸ τῶν ψι-
χίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης τῶν κυ-
28 ρίων αὐτῶν." Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν
αὐτῇ, "Ὦ γύναι, μεγάλη σου ἡ πίστις· γενη-
θήτω σοι ὡς θέλεις." Καὶ ἰάθη ἡ θυγάτηρ
αὐτῆς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

Λ′ 29 x Καὶ μεταβὰς ἐκεῖθεν ὁ Ἰησοῦς ἦλθε παρὰ x Marc. 7. 31.
τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἀναβὰς εἰς
30 τὸ ὄρος ἐκάθητο ἐκεῖ. y καὶ προσῆλθον αὐτῷ y Esa. 35. 5.
ὄχλοι πολλοὶ ἔχοντες μεθ' ἑαυτῶν χωλοὺς, τυ-
φλοὺς, κωφοὺς κυλλοὺς, καὶ ἑτέρους πολλοὺς,
καὶ ἔρριψαν αὐτοὺς παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ·
31 καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς· ὥστε τοὺς ὄχλους
θαυμάσαι βλέποντας κωφοὺς λαλοῦντας, κυλ-
λοὺς ὑγιεῖς, χωλοὺς περιπατοῦντας, καὶ τυφλοὺς
ΛΑ′ 32 βλέποντας· καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν Ἰσραήλ. z Ὁ z Marc. 8. 1.
ρξ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ
ς εἶπε, " Σπλαγχνίζομαι ἐπὶ τὸν ὄχλον, ὅτι ἤδη
ἡμέρας τρεῖς προσμένουσί μοι καὶ οὐκ ἔχουσι
τί φάγωσι. καὶ ἀπολῦσαι αὐτοὺς νήστεις οὐ
33 θέλω, μήποτε ἐκλυθῶσιν ἐν τῇ ὁδῷ." Καὶ λέ-
γουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, " Πόθεν ἡμῖν ἐν
ἐρημίᾳ ἄρτοι τοσοῦτοι ὥστε χορτάσαι ὄχλον
34 τοσοῦτον;" Καὶ λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, " Πό-
σους ἄρτους ἔχετε;" Οἱ δὲ εἶπον, " Ἑπτὰ, καὶ
35 ὀλίγα ἰχθύδια." Καὶ ἐκέλευσε τοῖς ὄχλοις ἀνα-
36 πεσεῖν ἐπὶ τὴν γῆν· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους
καὶ τοὺς ἰχθύας, εὐχαριστήσας ἔκλασε καὶ ἔδωκε
τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, οἱ δὲ μαθηταὶ τῷ ὄχλῳ.

Καὶ ἔφαγον πάντες καὶ ἐχορτάσθησαν. καὶ ἦραν 37
τὸ περισσεῦον τῶν κλασμάτων, ἑπτὰ σπυρίδας
πλήρεις. οἱ δὲ ἐσθίοντες ἦσαν τετρακισχίλιοι 38
ἄνδρες, χωρὶς γυναικῶν καὶ παιδίων.

Καὶ ἀπολύσας τοὺς ὄχλους ἐνέβη εἰς τὸ πλοῖον, 39
a 12. 38. Marc. 8. 11. Luc. 12. 54. καὶ ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια Μαγδαλά. [a] Καί προσελ- **16** ρξα
θόντες οἱ Φαρισαῖοι καὶ Σαδδουκαῖοι πειράζοντες
ἐπηρώτησαν αὐτὸν σημεῖον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἐπι-
δεῖξαι αὐτοῖς. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, 2 ρξβ
"Ὀψίας γενομένης λέγετε, Εὐδία· πυρράζει γὰρ ε
ὁ οὐρανός. καὶ πρωΐ, Σήμερον χειμών· πυρράζει 3
γὰρ στυγνάζων ὁ οὐρανός. ὑποκριταί, τὸ μὲν
πρόσωπον τοῦ οὐρανοῦ γινώσκετε διακρίνειν, τὰ
b 12. 39. Jon. 1. 17. δὲ σημεῖα τῶν καιρῶν οὐ δύνασθε; [b] γενεὰ πο- 4 ρξγ
νηρὰ καὶ μοιχαλὶς σημεῖον ἐπιζητεῖ· καὶ σημεῖον ς
οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ
προφήτου." Καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἀπῆλθε.

c Marc. 8. 14. Luc. 12. 1. [c] Καὶ ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ εἰς τὸ πέραν 5 ΛΒ′
ἐπελάθοντο ἄρτους λαβεῖν. ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν 6 ρξδ
αὐτοῖς, "Ὁρᾶτε καὶ προσέχετε ἀπὸ τῆς ζύμης β
τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων." Οἱ δὲ διελο- 7 ρξε
γίζοντο ἐν ἑαυτοῖς λέγοντες, "Ὅτι ἄρτους οὐκ ς
ἐλάβομεν." Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, 8
"Τί διαλογίζεσθε ἐν ἑαυτοῖς, ὀλιγόπιστοι, ὅτι
d 14. 17. Joan. 6. 9. ἄρτους οὐκ ἐλάβετε; [d] οὔπω νοεῖτε οὐδὲ μνημο- 9
νεύετε τοὺς πέντε ἄρτους τῶν πεντακισχιλίων,
e 15. 34. καὶ πόσους κοφίνους ἐλάβετε, [e] οὐδὲ τοὺς ἑπτὰ 10
ἄρτους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ πόσας σπυρίδας
ἐλάβετε; πῶς οὐ νοεῖτε ὅτι οὐ περὶ ἄρτου εἶπον 11
ὑμῖν προσέχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τῶν Φαρισαίων καὶ
Σαδδουκαίων;" Τότε συνῆκαν ὅτι οὐκ εἶπε προσ- 12

ἔχειν ἀπὸ τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου, ἀλλ' ἀπὸ τῆς διδαχῆς τῶν Φαρισαίων καὶ Σαδδουκαίων.

ΛΓ' ρξς 13 [f]Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὰ μέρη Καισαρείας τῆς Φιλίππου ἠρώτα τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ λέγων, "Τίνα με λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι εἶναι, τὸν υἱὸν 14 τοῦ ἀνθρώπου;" [g]Οἱ δὲ εἶπον, "Οἱ μὲν Ἰωάννην τὸν Βαπτιστήν, ἄλλοι δὲ Ἠλίαν, ἕτεροι δὲ Ἱερε- 15 μίαν, ἢ ἕνα τῶν προφητῶν." Λέγει αὐτοῖς, 16 "Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε εἶναι;" [h]Ἀποκριθεὶς δὲ Σίμων Πέτρος εἶπε, "Σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς ρξδ 17 τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος." [i]Καὶ ἀποκριθεὶς Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, "Μακάριος εἶ, Σίμων Βὰρ Ἰωνᾶ, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα οὐκ ἀπεκάλυψέ σοι, ἀλλ' ὁ πατήρ 18 μου ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. [k]Κἀγὼ δὲ σοὶ λέγω ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκο- δομήσω μου τὴν ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ᾅδου οὐ 19 κατισχύσουσιν αὐτῆς. [l]καὶ δώσω σοὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὃ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν ρξη β 20 τοῖς οὐρανοῖς." [m]Τότε διεστείλατο τοῖς μαθη- ταῖς αὐτοῦ ἵνα μηδενὶ εἴπωσιν ὅτι αὐτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ Χριστός.

21 [n]Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς δεικνύειν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι δεῖ αὐτὸν ἀπελθεῖν εἰς Ἱε- ροσόλυμα, καὶ πολλὰ παθεῖν ἀπὸ τῶν πρεσβυτέ- ρων καὶ ἀρχιερέων καὶ γραμματέων, καὶ ἀποκταν- ρξθ ς 22 θῆναι, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερθῆναι. καὶ προσ- λαβόμενος αὐτὸν ὁ Πέτρος ἤρξατο ἐπιτιμᾶν αὐτῷ λέγων, "Ἵλεώς σοι, κύριε· οὐ μὴ ἔσται 23 σοι τοῦτο." Ὁ δὲ στραφεὶς εἶπε τῷ Πέτρῳ,

f Marc. 8. 27. Luc. 9. 18.
g 14. 2.
h Joan. 6. 69. et 11. 27. Act. 8. 37. et 9. 20. 1 Joan. 4. 15. et 5. 5. i 1 Cor. 2. 10.
k Joan. 1. 43.
l 18. 18. Joan. 20. 23.
m 17. 9. Marc. 8. 30. Luc. 9. 21.
n 20. 17. Marc. 8. 31. Luc. 9. 22.

"Υπαγε ὀπίσω μου, Σατανᾶ, σκάνδαλόν μου εἶ· ὅτι οὐ φρονεῖς τὰ τοῦ Θεοῦ ἀλλὰ τὰ τῶν ἀνθρώπων." o Τότε ὁ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, "Εἴ τις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ, καὶ ἀκολουθείτω μοι. p ὃς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· ὃς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, εὑρήσει αὐτήν· q τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος, ἐὰν τὸν κόσμον ὅλον κερδήσῃ, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ζημιωθῇ; ἢ τί δώσει ἄνθρωπος ἀντάλλαγμα τῆς ψυχῆς αὐτοῦ; r μέλλει γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεσθαι ἐν τῇ δόξῃ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μετὰ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ· καὶ τότε ἀποδώσει ἑκάστῳ κατὰ τὴν πρᾶξιν αὐτοῦ. s Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰσί τινες τῶν ὧδε ἑστηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ."

t ΚΑΙ μεθ' ἡμέρας ἓξ παραλαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ ἀναφέρει αὐτοὺς εἰς ὄρος ὑψηλὸν κατ' ἰδίαν. καὶ μετεμορφώθη ἔμπροσθεν αὐτῶν, καὶ ἔλαμψε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος, τὰ δὲ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένετο λευκὰ ὡς τὸ φῶς. καὶ ἰδοὺ ὤφθησαν αὐτοῖς Μωσῆς καὶ Ἠλίας μετ' αὐτοῦ συλλαλοῦντες. ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπε τῷ Ἰησοῦ, "Κύριε, καλόν ἐστιν ἡμᾶς ὧδε εἶναι· εἰ θέλεις, ποιήσωμεν ὧδε τρεῖς σκηνάς, σοὶ μίαν, καὶ Μωσῇ μίαν, καὶ μίαν Ἠλίᾳ." u Ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἰδοὺ νεφέλη φωτεινὴ ἐπεσκίασεν αὐτούς· καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τῆς νεφέλης λέγουσα,

o 10. 38. Marc. 8. 34. Luc. 9. 23. et 14. 27.
p 10. 39. Marc. 8. 34. Luc. 17. 33. Joan. 12. 25.
q Marc. 8. 36. Luc. 9. 25.
r 25. 31. et 26. 64. Marc. 8. 38. Zach. 14. 5. Jud. ver. 14. Psal. 62. 12. Rom. 2. 6. Apoc. 2. 23.
s Marc. 9. 1. Luc. 9. 27.
t Marc. 9. 2. Luc. 9. 28.
u 3. 17. 2 Pet. 1. 17. Marc. 1. 11. Joan. 1. 34. Esa. 42. 1.

ρο β
ρο α
ρο β β
ΛΔ'

"Οὗτός ἐστιν ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητὸς, ἐν ᾧ εὐδό-
6 κησα· αὐτοῦ ἀκούετε." Καὶ ἀκούσαντες οἱ
μαθηταὶ ἔπεσον ἐπὶ πρόσωπον αὐτῶν, καὶ ἐφο-
7 βήθησαν σφόδρα. [x] καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς x Dan. 8. 18. et 9. 21. et 10. 10, 18.
ἥψατο αὐτῶν καὶ εἶπεν, "Ἐγέρθητε καὶ μὴ
8 φοβεῖσθε." Ἐπάραντες δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐ-
τῶν οὐδένα εἶδον εἰ μὴ τὸν Ἰησοῦν μόνον.
9 [y] Καὶ καταβαινόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, y 16. 20.
ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς λέγων, "Μηδενὶ
εἴπητε τὸ ὅραμα, ἕως οὗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
ρογ 10 ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ." [z] Καὶ ἐπηρώτησαν αὐτὸν z 11. 14. Marc. 9. 11. Mal. 4. 5.
ς οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέγοντες, "Τί οὖν οἱ γραμ-
ματεῖς λέγουσιν ὅτι Ἠλίαν δεῖ ἐλθεῖν πρῶτον;"
11 Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, "Ἠλίας
μὲν ἔρχεται πρῶτον καὶ ἀποκαταστήσει πάντα·
12 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι Ἠλίας ἤδη ἦλθε, καὶ οὐκ
ἐπέγνωσαν αὐτὸν, ἀλλ' ἐποίησαν ἐν αὐτῷ ὅσα
ἠθέλησαν· οὕτω καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου μέλλει
13 πάσχειν ὑπ' αὐτῶν." Τότε συνῆκαν οἱ μαθηταὶ
ὅτι περὶ Ἰωάννου τοῦ Βαπτιστοῦ εἶπεν αὐτοῖς.
ΛΕ' 14 [a] Καὶ ἐλθόντων αὐτῶν πρὸς τὸν ὄχλον προσ- a Marc. 9. 14. Luc. 9. 38.
ροϐ 15 ἦλθεν αὐτῷ ἄνθρωπος γονυπετῶν αὐτῷ καὶ
β λέγων, "Κύριε, ἐλέησόν μου τὸν υἱὸν, ὅτι σελη-
νιάζεται καὶ κακῶς πάσχει· πολλάκις γὰρ πίπτει
16 εἰς τὸ πῦρ καὶ πολλάκις εἰς τὸ ὕδωρ. καὶ προσ-
ήνεγκα αὐτὸν τοῖς μαθηταῖς σου, καὶ οὐκ ἠδυνή-
17 θησαν αὐτὸν θεραπεῦσαι." Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν, "Ὦ γενεὰ ἄπιστος καὶ διεστραμ-
μένη, ἕως πότε ἔσομαι μεθ' ὑμῶν; ἕως πότε
18 ἀνέξομαι ὑμῶν; φέρετέ μοι αὐτὸν ὧδε." Καὶ
ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐξῆλθεν ἀπ'

αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον, καὶ ἐθεραπεύθη ὁ παῖς ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης. Τότε προσελθόντες οἱ μαθηταὶ 19 τῷ Ἰησοῦ κατ' ἰδίαν εἶπον, "Διατί ἡμεῖς οὐκ ἠδυνήθημεν ἐκβαλεῖν αὐτό;" b Ὁ δὲ Ἰησοῦς 20 εἶπεν αὐτοῖς, "Διὰ τὴν ἀπιστίαν ὑμῶν. ἀμὴν γὰρ λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν ὡς κόκκον σινάπεως, ἐρεῖτε τῷ ὄρει τούτῳ, Μετάβηθι ἐντεῦθεν ἐκεῖ, καὶ μεταβήσεται· καὶ οὐδὲν ἀδυνατήσει ὑμῖν. τοῦτο δὲ τὸ γένος οὐκ ἐκπορεύεται εἰ μὴ ἐν προσ- 21 ευχῇ καὶ νηστείᾳ."

c Ἀναστρεφομένων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ Γα- 22 λιλαίᾳ, εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Μέλλει ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοσθαι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων, καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν, καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἐγερ- 23 θήσεται." Καὶ ἐλυπήθησαν σφόδρα.

d Ἐλθόντων δὲ αὐτῶν εἰς Καπερναοὺμ προσ- 24 ῆλθον οἱ τὰ δίδραχμα λαμβάνοντες τῷ Πέτρῳ καὶ εἶπον, "Ὁ διδάσκαλος ὑμῶν οὐ τελεῖ τὰ δί- δραχμα;" Λέγει, "Ναί." Καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς 25 τὴν οἰκίαν, προέφθασεν αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς, λέγων, "Τί σοὶ δοκεῖ, Σίμων; οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς ἀπὸ τίνων λαμβάνουσι τέλη ἢ κῆνσον; ἀπὸ τῶν υἱῶν αὐτῶν, ἢ ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων;" Λέγει αὐτῷ ὁ 26 Πέτρος, "Ἀπὸ τῶν ἀλλοτρίων." Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Ἄραγε ἐλεύθεροί εἰσιν οἱ υἱοί. ἵνα 27 δὲ μὴ σκανδαλίσωμεν αὐτούς, πορευθεὶς εἰς τὴν θάλασσαν βάλε ἄγκιστρον, καὶ τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἰχθὺν ἆρον· καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ εὑρήσεις στατῆρα· ἐκεῖνον λαβὼν δὸς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ καὶ σοῦ."

e Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ τῷ 18

b 21. 21. Marc. 11. 23. Luc. 17. 6. 1 Cor. 13. 2.

c 16. 21. et 20. 18. Marc. 9. 31. Luc. 9. 44. et 18. 31.

d Marc. 9. 33. Exod. 30. 13.

e Marc. 9. 33. Luc. 9. 46.

ρος ε

ρος β

Λς′ ροδ ι

ΛΖ′ ροη β

Ἰησοῦ λέγοντες, "Τίς ἄρα μείζων ἐστὶν ἐν τῇ
2 βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν;" Καὶ προσκαλεσάμενος
ὁ Ἰησοῦς παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν,
3 [f] καὶ εἶπεν, "Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ στραφῆτε f 19. 14. 1 Cor. 14. 20.
καὶ γένησθε ὡς τὰ παιδία, οὐ μὴ εἰσέλθητε εἰς
4 τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὅστις οὖν ταπει-
νώσῃ ἑαυτὸν ὡς τὸ παιδίον τοῦτο, οὗτός ἐστιν
5 ὁ μείζων ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν. [g] καὶ ὃς g 10. 40.
ἐὰν δέξηται παιδίον τοιοῦτον ἓν ἐπὶ τῷ ὀνόματί
ροθ β 6 μου, ἐμὲ δέχεται· [h] ὃς δ' ἂν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν h Marc. 9. 42. Luc. 17. 2.
μικρῶν τούτων τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, συμ-
φέρει αὐτῷ ἵνα κρεμασθῇ μύλος ὀνικὸς ἐπὶ τὸν
τράχηλον αὐτοῦ, καὶ καταποντισθῇ ἐν τῷ πελάγει
7 τῆς θαλάσσης. [i] Οὐαὶ τῷ κόσμῳ ἀπὸ τῶν σκαν- i Luc. 17. 1. 1 Cor. 11. 19.
δάλων· ἀνάγκη γάρ ἐστιν ἐλθεῖν τὰ σκάνδαλα·
πλὴν οὐαὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ τὸ σκάν-
ρπ ς 8 δαλον ἔρχεται. [k] Εἰ δὲ ἡ χείρ σου ἢ ὁ πούς k 5. 30. Marc. 9. 43.
σου σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτὰ καὶ βάλε ἀπὸ
σοῦ· καλόν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν
χωλὸν ἢ κυλλόν, ἢ δύο χεῖρας ἢ δύο πόδας
9 ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον. καὶ εἰ
ὁ ὀφθαλμός σου σκανδαλίζει σε, ἔξελε αὐτὸν καὶ
βάλε ἀπὸ σοῦ· καλόν σοί ἐστι μονόφθαλμον εἰς
τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ δύο ὀφθαλμοὺς ἔχοντα
ρπα ι 10 βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν τοῦ πυρός. [l] Ὁρᾶτε l Psal. 34. 7.
μὴ καταφρονήσητε ἑνὸς τῶν μικρῶν τούτων· λέγω
γὰρ ὑμῖν ὅτι οἱ ἄγγελοι αὐτῶν ἐν οὐρανοῖς διὰ
παντὸς βλέπουσι τὸ πρόσωπον τοῦ πατρός μου
ΛΗ' 11 τοῦ ἐν οὐρανοῖς. [m] ἦλθε γὰρ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώ- m Luc. 19. 10.
ρπβ ε 12 που σῶσαι τὸ ἀπολωλός. [n] Τί ὑμῖν δοκεῖ; ἐὰν n Luc. 15. 4.
γένηταί τινι ἀνθρώπῳ ἑκατὸν πρόβατα, καὶ πλα-

νηθῇ ἓν ἐξ αὐτῶν, οὐχὶ ἀφεὶς τὰ ἐννενηκονταεννέα ἐπὶ τὰ ὄρη πορευθεὶς ζητεῖ τὸ πλανώμενον; καὶ 13
ἐὰν γένηται εὑρεῖν αὐτό, ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι χαίρει ἐπ' αὐτῷ μᾶλλον ἢ ἐπὶ τοῖς ἐννενηκονταεννέα τοῖς μὴ πεπλανημένοις. οὕτως οὐκ ἔστι 14
θέλημα ἔμπροσθεν τοῦ πατρὸς ὑμῶν τοῦ ἐν οὐρανοῖς ἵνα ἀπόληται εἷς τῶν μικρῶν τούτων.

o Luc. 17. 3. Lev. 19. 17. Eccl. 19. 13, &c. Jac. 5. 19.
o Ἐὰν δὲ ἁμαρτήσῃ εἷς σε ὁ ἀδελφός σου, ὕπαγε 15 ρπγ
καὶ ἔλεγξον αὐτὸν μεταξὺ σοῦ καὶ αὐτοῦ μόνου. ε
ἐάν σου ἀκούσῃ, ἐκέρδησας τὸν ἀδελφόν σου.

p Deut. 19. 15. Joan. 8. 17. 2 Cor. 13. 1. Hebr. 10. 28.
p ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσῃ, παράλαβε μετὰ σοῦ ἔτι ἕνα 16 ρπδ
ἢ δύο, ἵνα ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων ἢ τριῶν ι
σταθῇ πᾶν ῥῆμα.

q Rom. 16. 17. 2 Thess. 3. 14. 2 Joan. 10. 1 Cor. 5. 9.
q ἐὰν δὲ παρακούσῃ αὐτῶν, 17
εἰπὲ τῇ ἐκκλησίᾳ· ἐὰν δὲ καὶ τῆς ἐκκλησίας
παρακούσῃ, ἔστω σοι ὥσπερ ὁ ἐθνικὸς καὶ ὁ
τελώνης.

r 16. 19. Joan. 20. 23.
r Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅσα ἐὰν δήσητε 18 ρπε
ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμένα ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ε
ὅσα ἐὰν λύσητε ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται λελυμένα ἐν
τῷ οὐρανῷ.

s 1 Joan. 3. 22. et 5. 14.
s πάλιν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐὰν δύο ὑμῶν 19 ρπς
συμφωνήσωσιν ἐπὶ τῆς γῆς περὶ παντὸς πράγ- ι
ματος οὗ ἐὰν αἰτήσωνται, γενήσεται αὐτοῖς παρὰ
τοῦ πατρός μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς. οὗ γάρ εἰσι 20
δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ
εἰμὶ ἐν μέσῳ αὐτῶν."

t Luc. 17. 4.
t Τότε προσελθὼν αὐτῷ ὁ Πέτρος εἶπε, "Κύ- 21 ρπζ
ριε, ποσάκις ἁμαρτήσει εἰς ἐμὲ ὁ ἀδελφός μου, ε
καὶ ἀφήσω αὐτῷ; ἕως ἑπτάκις;" Λέγει αὐτῷ 22
ὁ Ἰησοῦς, "Οὐ λέγω σοι, ἕως ἑπτάκις, ἀλλ' ἕως
ἑβδομηκοντάκις ἑπτά. Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βα- 23 ΛΘ′
σιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε ρπη
συναραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. ἀρξα- 24 ι

μένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν, προσηνέχθη αὐτῷ εἷς
25 ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. μὴ ἔχοντος δὲ αὐ-
τοῦ ἀποδοῦναι, ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ
πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ
26 πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. πεσὼν οὖν ὁ
δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων, Κύριε, μακρο-
θύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα σοι ἀποδώσω.
27 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου
ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ.
28 Ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν
συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δη-
νάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων, Ἀπόδος
29 μοι ὅ τι ὀφείλεις. πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ
εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων,
Μακροθύμησον ἐπ' ἐμοὶ, καὶ πάντα ἀποδώσω σοι.
30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς
31 φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. ἰδόντες
δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν
σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ
32 αὐτῶν πάντα τὰ γενόμενα. Τότε προσκαλεσά-
μενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ, Δοῦλε
πονηρὲ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι,
33 ἐπεὶ παρεκάλεσάς με· οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι
34 τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγὼ σὲ ἠλέησα; καὶ
ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς
βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον
35 αὐτῷ. [u] Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποι- u 6. 14. Marc. 11. 26.
ήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν."

ρπθ ς **19** [v] ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς τοὺς v Marc. 10. 1.
λόγους τούτους, μετῆρεν ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας καὶ

ἦλθεν εἰς τὰ ὅρια τῆς Ἰουδαίας πέραν τοῦ Ἰορ-
δάνου. καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, 2
καὶ ἐθεράπευσεν αὐτοὺς ἐκεῖ. Καὶ προσῆλθον 3 Μ'
αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι πειράζοντες αὐτὸν καὶ λέγοντες
αὐτῷ, "Εἰ ἔξεστιν ἀνθρώπῳ ἀπολῦσαι τὴν γυ-
x Gen. 1. 27. et 5. 2. Mal. 2. 15. ναῖκα αὐτοῦ κατὰ πᾶσαν αἰτίαν;" x Ὁ δὲ ἀπο- 4
κριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς, "Οὐκ ἀνέγνωτε ὅτι ὁ ποι-
ήσας ἀπ' ἀρχῆς ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν αὐτούς,
y Gen. 2. 24. Ephes. 5. 31. 1 Cor. 6. 16. y καὶ εἶπεν, "Ἕνεκεν τούτου καταλείψει ἄνθρωπος 5
τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα καὶ προσκολληθή-
σεται τῇ γυναικὶ αὐτοῦ, καὶ ἔσονται οἱ δύο εἰς
σάρκα μίαν;' ὥστε οὐκέτι εἰσὶ δύο, ἀλλὰ σὰρξ 6
μία· ὃ οὖν ὁ Θεὸς συνέζευξεν, ἄνθρωπος μὴ
χωριζέτω." Λέγουσιν αὐτῷ, "z Τί οὖν Μωσῆς 7
z 5. 31. Deut. 24. 1. ἐνετείλατο δοῦναι βιβλίον ἀποστασίου καὶ ἀπο-
λῦσαι αὐτήν;" Λέγει αὐτοῖς, "Ὅτι Μωσῆς πρὸς 8
τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἐπέτρεψεν ὑμῖν ἀπο-
λῦσαι τὰς γυναῖκας ὑμῶν· ἀπ' ἀρχῆς δὲ οὐ
γέγονεν οὕτω. a λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι ὃς ἂν ἀπολύσῃ 9 ρ β
a 5. 32. Marc. 10. 11. Luc. 16. 18. 1 Cor. 7. 11. τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, εἰ μὴ ἐπὶ πορνείᾳ, καὶ γαμήσῃ
ἄλλην, μοιχᾶται· καὶ ὁ ἀπολελυμένην γαμήσας
μοιχᾶται." Λέγουσιν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, 10 ρ α
"Εἰ οὕτως ἐστὶν ἡ αἰτία τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τῆς
b 1 Cor. 7. 2, 7, 9, 17. γυναικός, οὐ συμφέρει γαμῆσαι." b Ὁ δὲ εἶπεν 11
αὐτοῖς, "Οὐ πάντες χωροῦσι τὸν λόγον τοῦτον,
c 1 Cor. 7. 32, 34. et 9. 5, 25. ἀλλ' οἷς δέδοται. c εἰσὶ γὰρ εὐνοῦχοι, οἵτινες 12
ἐκ κοιλίας μητρὸς ἐγεννήθησαν οὕτω· καί εἰσιν
εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνουχίσθησαν ὑπὸ τῶν ἀνθρώ-
πων· καί εἰσιν εὐνοῦχοι, οἵτινες εὐνούχισαν ἑαυ-
τοὺς διὰ τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. ὁ δυνάμενος
χωρεῖν χωρείτω."

ρ΄ β΄ β΄ 13 d Τότε προσηνέχθη αὐτῷ παιδία, ἵνα τὰς χεῖρας ἐπιθῇ αὐτοῖς καὶ προσεύξηται· οἱ δὲ μαθηταὶ
14 ἐπετίμησαν αὐτοῖς· e ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν, "Ἄφετε τὰ παιδία, καὶ μὴ κωλύετε αὐτὰ ἐλθεῖν πρός με· τῶν γὰρ τοιούτων ἐστὶν ἡ βασιλεία τῶν οὐρα-
15 νῶν." Καὶ ἐπιθεὶς αὐτοῖς τὰς χεῖρας ἐπορεύθη ἐκεῖθεν.

ΜΑ΄ ρ΄ γ΄ β΄ 16 f ΚΑΙ ἰδοὺ εἷς προσελθὼν εἶπεν αὐτῷ, "Διδάσκαλε ἀγαθέ, τί ἀγαθὸν ποιήσω ἵνα ἔχω ζωὴν
17 αἰώνιον;" Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ, "Τί με λέγεις ἀγαθόν; οὐδεὶς ἀγαθὸς εἰ μὴ εἷς ὁ Θεός. εἰ δὲ θέλεις εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωήν, τήρησον τὰς
18 ἐντολάς." Λέγει αὐτῷ, "Ποίας;" Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε, "g Τὸ οὐ φονεύσεις· οὐ μοιχεύσεις· οὐ
19 κλέψεις· οὐ ψευδομαρτυρήσεις· h τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα· καὶ, ἀγαπήσεις τὸν
20 πλησίον σου ὡς σεαυτόν." Λέγει αὐτῷ ὁ νεανίσκος, "Πάντα ταῦτα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός
ρ΄ δ΄ β΄ 21 μου· τί ἔτι ὑστερῶ;" i Ἔφη αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Εἰ θέλεις τέλειος εἶναι, ὕπαγε πώλησόν σου τὰ ὑπάρχοντα καὶ δὸς πτωχοῖς· καὶ ἕξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ· καὶ δεῦρο ἀκολούθει μοι."
ρ΄ ε΄ β΄ 22 Ἀκούσας δὲ ὁ νεανίσκος τὸν λόγον ἀπῆλθε λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.
23 j Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, "Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι δυσκόλως πλούσιος εἰσελεύ-
24 σεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. πάλιν δὲ λέγω ὑμῖν, εὐκοπώτερόν ἐστι κάμηλον διὰ τρυπήματος ῥαφίδος διελθεῖν, ἢ πλούσιον εἰς τὴν βασι-
25 λείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν." Ἀκούσαντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐξεπλήσσοντο σφόδρα, λέγοντες,

d Marc. 10. 13. Luc. 18. 15.
e 18. 3.
f Marc. 10. 17. Luc. 18. 18.
g Exod. 20. 13. Deut. 5. 17.
h 15. 4. et 22. 39. Ephes. 6. 2. Lev. 19. 18. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. Jac. 2. 8.
i 6. 19, 20. Luc. 12. 33.
j Marc. 10. 24. 1 Tim. 6. 9, 10.

"Τίς ἄρα δύναται σωθῆναι;" Ἐμβλέψας δὲ ὁ 26
k Jer. 32. 17. Zach. 8. 6. Luc. 1. 37. Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "[k] Παρὰ ἀνθρώποις τοῦτο
ἀδύνατόν ἐστι, παρὰ δὲ Θεῷ πάντα δυνατά
ἐστι."

l Marc. 10. 28. Luc. 18. 28. [l] Τότε ἀποκριθεὶς ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, "Ἰδοὺ 27
ἡμεῖς ἀφήκαμεν πάντα καὶ ἠκολουθήσαμέν σοι·
τί ἄρα ἔσται ἡμῖν;" [m] Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐ- 28 ρ΄ι΄ε΄ α΄
m Act. 3. 21. 2 Pet. 3. 13. Apoc. 21. 1. Luc. 22. 29, 30. τοῖς, "Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ὑμεῖς οἱ ἀκολουθήσαντές μοι, ἐν τῇ παλιγγενεσίᾳ, ὅταν καθίσῃ ὁ
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ, καθί- ρ΄ι΄η΄ ε΄
σεσθε καὶ ὑμεῖς ἐπὶ δώδεκα θρόνους κρίνοντες
τὰς δώδεκα φυλὰς τοῦ Ἰσραήλ. καὶ πᾶς ὃς 29 ρ΄ι΄η β΄
ἀφῆκεν οἰκίας ἢ ἀδελφοὺς ἢ ἀδελφὰς ἢ πατέρα
ἢ μητέρα ἢ γυναῖκα ἢ τέκνα ἢ ἀγροὺς ἕνεκεν τοῦ
ὀνόματός μου, ἑκατονταπλασίονα λήψεται, καὶ ζωὴν
n 20. 16. Marc. 10. 31. Luc. 13. 30. αἰώνιον κληρονομήσει. [n] πολλοὶ δὲ ἔσονται πρῶ- 30 ρ΄ι΄θ΄ β΄
τοι ἔσχατοι, καὶ ἔσχατοι πρῶτοι. Ὁμοία γάρ 20 ΜΒ΄ σ΄ α΄
ἐστιν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ οἰκο-
δεσπότῃ, ὅστις ἐξῆλθεν ἅμα πρωῒ μισθώσασθαι
ἐργάτας εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. συμφωνήσας 2
δὲ μετὰ τῶν ἐργατῶν ἐκ δηναρίου τὴν ἡμέραν
ἀπέστειλεν αὐτοὺς εἰς τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ. Καὶ 3
ἐξελθὼν περὶ τὴν τρίτην ὥραν εἶδεν ἄλλους ἑστῶ-
τας ἐν τῇ ἀγορᾷ ἀργούς· κἀκείνοις εἶπεν, Ὑπάγετε 4
καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν ᾖ δίκαιον
δώσω ὑμῖν. οἱ δὲ ἀπῆλθον. Πάλιν ἐξελθὼν 5
περὶ ἕκτην καὶ ἐννάτην ὥραν ἐποίησεν ὡσαύτως.
Περὶ δὲ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν ἐξελθὼν εὗρεν ἄλ- 6
λους ἑστῶτας ἀργούς, καὶ λέγει αὐτοῖς, Τί ὧδε
ἑστήκατε ὅλην τὴν ἡμέραν ἀργοί; λέγουσιν αὐτῷ, 7
Ὅτι οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο. λέγει αὐτοῖς,

Ὑπάγετε καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν ἀμπελῶνα, καὶ ὃ ἐὰν
8 ᾖ δίκαιον λήψεσθε. Ὀψίας δὲ γενομένης λέγει
ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ,
Κάλεσον τοὺς ἐργάτας καὶ ἀπόδος αὐτοῖς τὸν
μισθὸν, ἀρξάμενος ἀπὸ τῶν ἐσχάτων ἕως τῶν
9 πρώτων. καὶ ἐλθόντες οἱ περὶ τὴν ἑνδεκάτην
10 ὥραν ἔλαβον ἀνὰ δηνάριον. ἐλθόντες δὲ οἱ πρῶ-
τοι ἐνόμισαν ὅτι πλείονα λήψονται· καὶ ἔλαβον
11 καὶ αὐτοὶ ἀνὰ δηνάριον. λαβόντες δὲ ἐγόγγυζον
12 κατὰ τοῦ οἰκοδεσπότου, λέγοντες, Ὅτι οὗτοι οἱ
ἔσχατοι μίαν ὥραν ἐποίησαν, καὶ ἴσους ἡμῖν
αὐτοὺς ἐποίησας τοῖς βαστάσασι τὸ βάρος τῆς
13 ἡμέρας καὶ τὸν καύσωνα. ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν
ἑνὶ αὐτῶν, Ἑταῖρε, οὐκ ἀδικῶ σε· οὐχὶ δηναρίου
14 συνεφώνησάς μοι; ἆρον τὸ σὸν καὶ ὕπαγε· θέλω
15 δὲ τούτῳ τῷ ἐσχάτῳ δοῦναι ὡς καὶ σοί. ἢ οὐκ
ἔξεστί μοι ποιῆσαι ὃ θέλω ἐν τοῖς ἐμοῖς; ἢ ὁ
ὀφθαλμός σου πονηρός ἐστιν, ὅτι ἐγὼ ἀγαθός
16 εἰμι; [o] οὕτως ἔσονται οἱ ἔσχατοι πρῶτοι καὶ οἱ πρῶτοι ἔσχατοι· πολλοὶ γάρ εἰσι κλητοὶ, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί." — o 19. 30. et 22. 14. Marc. 10. 31. Luc. 13. 30.

σα β 17 [p] ΚΑΙ ἀναβαίνων ὁ Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα παρέλαβε τοὺς δώδεκα μαθητὰς κατ' ἰδίαν ἐν τῇ
18 ὁδῷ, καὶ εἶπεν αὐτοῖς, "Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα· καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι, καὶ
19 κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ, [q] καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν εἰς τὸ ἐμπαῖξαι καὶ μαστιγῶσαι καὶ σταυρῶσαι· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται." — p 16. 21. Marc. 10. 32. Luc. 18. 31. — q Joan. 18. 32.

ΜΓ σβ ς 20 [r] Τότε προσῆλθεν αὐτῷ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν — r 4. 21. Marc. 10. 35.

Ζεβεδαίου μετὰ τῶν υἱῶν αὐτῆς προσκυνοῦσα καὶ αἰτοῦσά τι παρ᾽ αὐτοῦ. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ, "Τί 21
θέλεις;" Λέγει αὐτῷ, "Εἰπὲ ἵνα καθίσωσιν οὗτοι
οἱ δύο υἱοί μου εἷς ἐκ δεξιῶν σου καὶ εἷς ἐξ
εὐωνύμων ἐν τῇ βασιλείᾳ σου." Ἀποκριθεὶς δὲ 22
s 26. 39. 42. Joan. 18. 11. ὁ Ἰησοῦς εἶπεν, "Οὐκ οἴδατε τί αἰτεῖσθε. s δύ-
νασθε πιεῖν τὸ ποτήριον ὃ ἐγὼ μέλλω πίνειν, καὶ
τὸ βάπτισμα ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθῆναι;"
Λέγουσιν αὐτῷ, "Δυνάμεθα." Καὶ λέγει αὐτοῖς, 23
"Τὸ μὲν ποτήριόν μου πίεσθε, καὶ τὸ βάπτισμα
ὃ ἐγὼ βαπτίζομαι βαπτισθήσεσθε· τὸ δὲ καθίσαι
ἐκ δεξιῶν μου καὶ ἐξ εὐωνύμων μου οὐκ ἔστιν
ἐμὸν δοῦναι, ἀλλ᾽ οἷς ἡτοίμασται ὑπὸ τοῦ πατρός
t Marc. 10. 41. μου." t Καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἠγανάκτησαν 24 σγ
u Marc. 10. 42. Luc. 22. 25. περὶ τῶν δύο ἀδελφῶν. u ὁ δὲ Ἰησοῦς προσ- 25 β
καλεσάμενος αὐτοὺς εἶπεν, "Οἴδατε ὅτι οἱ ἄρ-
χοντες τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ
μεγάλοι κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. οὐχ οὕτως δὲ 26
ἔσται ἐν ὑμῖν· ἀλλ᾽ ὃς ἐὰν θέλῃ ἐν ὑμῖν μέγας
γενέσθαι, ἔστω ὑμῶν διάκονος· καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ 27
x Phil. 2. 7. Luc. 22. 27. 1 Tim. 2. 6. Tit. 2. 14. 1 Pet. 1. 18, 19. ἐν ὑμῖν εἶναι πρῶτος, ἔστω ὑμῶν δοῦλος· x ὥσπερ 28 σδ δ
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι, ἀλλὰ
διακονῆσαι, καὶ δοῦναι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον
ἀντὶ πολλῶν."
y Marc. 10. 46. Luc. 18. 35. y ΚΑΙ ἐκπορευομένων αὐτῶν ἀπὸ Ἰεριχὼ ἠκο- 29 ΜΔ′
λούθησεν αὐτῷ ὄχλος πολύς. καὶ ἰδοὺ δύο 30 σε β
τυφλοὶ καθήμενοι παρὰ τὴν ὁδὸν, ἀκούσαντες ὅτι
Ἰησοῦς παράγει, ἔκραξαν λέγοντες, "Ἐλέησον
ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς Δαβίδ." Ὁ δὲ ὄχλος ἐπετί- 31
μησεν αὐτοῖς ἵνα σιωπήσωσιν· οἱ δὲ μεῖζον
ἔκραζον λέγοντες, "Ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, υἱὸς

32 Δαβίδ." Καὶ στὰς ὁ Ἰησοῦς ἐφώνησεν αὐτοὺς
33 καὶ εἶπε, "Τί θέλετε ποιήσω ὑμῖν;" Λέγουσιν
αὐτῷ, "Κύριε, ἵνα ἀνοιχθῶσιν ἡμῶν οἱ ὀφθαλ-
34 μοί." Σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἥψατο τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν· καὶ εὐθέως ἀνέβλεψαν αὐτῶν
οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ ἠκολούθησαν αὐτῷ.

ΜΕ′ σϛ β **21** [z]ΚΑΙ ὅτε ἤγγισαν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ἦλθον z Marc. 11. 1. Luc. 19. 29.
εἰς Βηθφαγῆ πρὸς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τότε ὁ
2 Ἰησοῦς ἀπέστειλε δύο μαθητὰς, λέγων αὐτοῖς,
"Πορεύθητε εἰς τὴν κώμην τὴν ἀπέναντι ὑμῶν,
καὶ εὐθέως εὑρήσετε ὄνον δεδεμένην, καὶ πῶλον
3 μετ' αὐτῆς· λύσαντες ἀγάγετέ μοι. καὶ ἐάν τις
ὑμῖν εἴπῃ τι, ἐρεῖτε Ὅτι ὁ Κύριος αὐτῶν χρείαν
σϛ ϛ 4 ἔχει· εὐθέως δὲ ἀποστελεῖ αὐτούς." Τοῦτο δὲ
ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν διὰ τοῦ προ-
5 φήτου λέγοντος, [a]'Εἴπατε τῇ θυγατρὶ Σιὼν, a Esa. 62. 11. Zach. 9. 9. Joan. 12. 15.
Ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι πραΰς καὶ ἐπι-
βεβηκὼς ἐπὶ ὄνον καὶ πῶλον υἱὸν ὑποζυγίου.'
σῆ β 6 Πορευθέντες δὲ οἱ μαθηταὶ καὶ ποιήσαντες καθὼς
7 προσέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς ἤγαγον τὴν ὄνον καὶ
τὸν πῶλον, καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω αὐτῶν τὰ ἱμάτια
8 αὐτῶν, καὶ ἐπεκάθισεν ἐπάνω αὐτῶν. [b]ὁ δὲ b Joan. 12. 13.
πλεῖστος ὄχλος ἔστρωσαν ἑαυτῶν τὰ ἱμάτια ἐν
τῇ ὁδῷ, ἄλλοι δὲ ἔκοπτον κλάδους ἀπὸ τῶν δέν-
σθ α 9 δρων καὶ ἐστρώννυον ἐν τῇ ὁδῷ. [c]οἱ δὲ ὄχλοι c 23. 39. Psal. 118. 26.
οἱ προάγοντες καὶ οἱ ἀκολουθοῦντες ἔκραζον λέ-
γοντες, "Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ· εὐλογημένος ὁ
ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι Κυρίου· Ὡσαννὰ ἐν τοις
ὑψίστοις."
σι ι 10 Καὶ εἰσελθόντος αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα, ἐσείσθη
11 πᾶσα ἡ πόλις λέγουσα, "Τίς ἐστιν οὗτος;" [d]Οἱ d 2. 23.

δὲ ὄχλοι ἔλεγον, "Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ προφήτης ὁ ἀπὸ Ναζαρὲτ τῆς Γαλιλαίας."

e Marc. 11. 15. Luc. 19. 45. Joan. 2. 13.

e ΚΑΙ εἰσῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐξέβαλε πάντας τοὺς πωλοῦντας καὶ ἀγοράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ τὰς τραπέζας τῶν κολλυβιστῶν κατέστρεψε καὶ τὰς καθέδρας τῶν πωλούντων τὰς περιστεράς. 12 ριβ α

f Esa. 56. 7. Jerem. 7. 11.

f καὶ λέγει αὐτοῖς, "Γέγραπται, 'Ὁ οἶκός μου οἶκος προσευχῆς κληθήσεται·' ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον λῃστῶν." 13

Καὶ προσῆλθον αὐτῷ τυφλοὶ καὶ χωλοὶ ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ ἐθεράπευσεν αὐτούς. 14 Μ5′

Ἰδόντες δὲ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς τὰ θαυμάσια ἃ ἐποίησε, καὶ τοὺς παῖδας κράζοντας ἐν τῷ ἱερῷ καὶ λέγοντας, "Ὡσαννὰ τῷ υἱῷ Δαβίδ," ἠγανάκτησαν, 15 σιβ ι σιγ ε

καὶ εἶπον αὐτῷ, "Ἀκούεις τί οὗτοι λέγουσιν;" Ὁ δὲ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς, "Ναί· 16

g Psal. 8. 2.

οὐδέποτε ἀνέγνωτε, g "Οτι ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον;'" καὶ καταλιπὼν αὐτοὺς ἐξῆλθεν ἔξω τῆς πόλεως εἰς Βηθανίαν καὶ ηὐλίσθη ἐκεῖ. 17 σιδ ς

h Marc. 11. 13.

h Πρωΐας δὲ ἐπανάγων εἰς τὴν πόλιν ἐπείνασε· 18 ΜΖ′

καὶ ἰδὼν συκῆν μίαν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἦλθεν ἐπ' αὐτὴν, καὶ οὐδὲν εὗρεν ἐν αὐτῇ εἰ μὴ φύλλα μόνον· καὶ λέγει αὐτῇ, "Μηκέτι ἐκ σοῦ καρπὸς γένηται εἰς τὸν αἰῶνα." Καὶ ἐξηράνθη παραχρῆμα ἡ συκῆ. 19

Καὶ ἰδόντες οἱ μαθηταὶ ἐθαύμασαν λέγοντες, 20

i 17. 20.

"Πῶς παραχρῆμα ἐξηράνθη ἡ συκῆ;" i Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν ἔχητε πίστιν καὶ μὴ διακριθῆτε, οὐ μόνον τὸ τῆς συκῆς ποιήσετε, ἀλλὰ κἂν τῷ ὄρει τούτῳ εἴπητε, Ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασ- 21 σιε ς

σις δ
22 σαν, γενήσεται· [k] καὶ πάντα ὅσα ἂν αἰτήσητε ἐν τῇ προσευχῇ πιστεύοντες, λήψεσθε."

k 7. 7. Marc. 11. 24. Luc. 11. 9. Joan. 15. 7. 1 Joan. 3. 22. et 5. 14.

ΜΗ' σιζ β
23 [l] ΚΑΙ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ ἱερὸν, προσῆλθον αὐτῷ διδάσκοντι οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ λέγοντες, "Ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιεῖς; καὶ τίς σοι ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην;"
24 Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Ἐρωτήσω ὑμᾶς κἀγὼ λόγον ἕνα, ὃν ἐὰν εἴπητέ μοι, κἀγὼ ὑμῖν ἐρῶ ἐν ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ.
25 τὸ βάπτισμα Ἰωάννου πόθεν ἦν; ἐξ οὐρανοῦ ἢ ἐξ ἀνθρώπων;" Οἱ δὲ διελογίζοντο παρ' ἑαυτοῖς λέγοντες, "Ἐὰν εἴπωμεν, ἐξ οὐρανοῦ, ἐρεῖ ἡμῖν,
26 Διατί οὖν οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ; [m] ἐὰν δὲ εἴπωμεν, ἐξ ἀνθρώπων, φοβούμεθα τὸν ὄχλον· πάντες
27 γὰρ ἔχουσι τὸν Ἰωάννην ὡς προφήτην." Καὶ ἀποκριθέντες τῷ Ἰησοῦ εἶπον, "Οὐκ οἴδαμεν·" Ἔφη αὐτοῖς καὶ αὐτὸς, "Οὐδὲ ἐγὼ λέγω ὑμῖν ἐν

l Marc. 11. 27. Luc. 20. 1.

m 14. 5. Marc. 6. 20. Luc. 20. 6.

ΜΘ' σιη ι
28 ποίᾳ ἐξουσίᾳ ταῦτα ποιῶ. Τί δὲ ὑμῖν δοκεῖ; ἄνθρωπος εἶχε τέκνα δύο· καὶ προσελθὼν τῷ πρώτῳ εἶπε, Τέκνον, ὕπαγε σήμερον ἐργάζου ἐν
29 τῷ ἀμπελῶνί μου· Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Οὐ
30 θέλω· ὕστερον δὲ μεταμεληθεὶς ἀπῆλθε. Καὶ προσελθὼν τῷ δευτέρῳ εἶπεν ὡσαύτως· ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἐγὼ, κύριε· καὶ οὐκ ἀπῆλθε.
31 Τίς ἐκ τῶν δύο ἐποίησε τὸ θέλημα τοῦ πατρός;" Λέγουσιν αὐτῷ, "Ὁ πρῶτος." Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "[n] Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι οἱ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι προάγουσιν ὑμᾶς εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ
32 Θεοῦ. [o] ἦλθε γὰρ πρὸς ὑμᾶς Ἰωάννης ἐν ὁδῷ δικαιοσύνης, καὶ οὐκ ἐπιστεύσατε αὐτῷ, οἱ δὲ τελῶναι καὶ αἱ πόρναι ἐπίστευσαν αὐτῷ· ὑμεῖς

n Luc. 7. 29, 30.

o Luc. 3. 12, 13.

δὲ ἰδόντες οὐ μετεμελήθητε ὕστερον τοῦ πιστεῦσαι αὐτῷ.

N′ σιθ β

p Marc. 12. 1. Luc. 20. 9. Esa. 5. 1. Jer. 2. 21. Psal. 80. 8. Cant. 8. 11, 12.

33 p Ἄλλην παραβολὴν ἀκούσατε. ἄνθρωπός τις ἦν οἰκοδεσπότης, ὅστις ἐφύτευσεν ἀμπελῶνα, καὶ φραγμὸν αὐτῷ περιέθηκε καὶ ὤρυξεν ἐν αὐτῷ ληνὸν καὶ ᾠκοδόμησε πύργον, καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς, καὶ ἀπεδήμησεν. 34 ὅτε δὲ ἤγγισεν ὁ καιρὸς τῶν καρπῶν, ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς λαβεῖν τοὺς καρποὺς αὐτοῦ· 35 καὶ λαβόντες οἱ γεωργοὶ τοὺς δούλους αὐτοῦ ὃν μὲν ἔδειραν ὃν δὲ ἀπέκτειναν ὃν δὲ ἐλιθοβόλησαν. 36 πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους πλείονας τῶν πρώτων· καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὡσαύτως. 37 ὕστερον δὲ ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς τὸν υἱὸν αὐτοῦ, λέγων, Ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.

q 26. 3. et 27. 1. Joan. 11. 53.

38 q Οἱ δὲ γεωργοὶ ἰδόντες τὸν υἱὸν εἶπον ἐν ἑαυτοῖς, Οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· δεῦτε ἀποκτείνωμεν αὐτὸν καὶ κατάσχωμεν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. 39 καὶ λαβόντες αὐτὸν ἐξέβαλον ἔξω τοῦ ἀμπελῶνος καὶ ἀπέκτειναν. 40 ὅταν οὖν ἔλθῃ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος, τί ποιήσει τοῖς γεωργοῖς ἐκείνοις;" 41 Λέγουσιν αὐτῷ, "Κακοὺς κακῶς ἀπολέσει αὐτούς· καὶ τὸν ἀμπελῶνα ἐκδόσεται ἄλλοις γεωργοῖς, οἵτινες ἀποδώσουσιν αὐτῷ τοὺς καρποὺς ἐν τοῖς καιροῖς αὐτῶν."

r Psal. 118. 22. Esa. 28. 16. Marc. 12. 10. Luc. 20. 17. Act. 4. 11. Rom. 9. 33. Eph. 2. 20. 1 Pet. 2. 7.

42 r Λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Οὐδέποτε ἀνέγνωτε ἐν ταῖς γραφαῖς, 'Λίθον ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες, οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας· παρὰ Κυρίου ἐγένετο αὕτη, καὶ ἔστι θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν;' 43 Διὰ τοῦτο λέγω ὑμῖν ὅτι ἀρθήσεται ἀφ' ὑμῶν ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ καὶ δοθήσεται ἔθνει

44 ποιοῦντι τοὺς καρποὺς αὐτῆς. [s] καὶ ὁ πεσὼν ἐπὶ τὸν λίθον τοῦτον συνθλασθήσεται· ἐφ' ὃν δ' ἂν
σκα 45 πέσῃ, λικμήσει αὐτόν." Καὶ ἀκούσαντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι τὰς παραβολὰς αὐτοῦ
46 ἔγνωσαν ὅτι περὶ αὐτῶν λέγει· καὶ ζητοῦντες αὐτὸν κρατῆσαι ἐφοβήθησαν τοὺς ὄχλους, ἐπειδὴ
ὡς προφήτην αὐτὸν εἶχον.

ΝΑ' **22** ΚΑΙ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς πάλιν εἶπεν αὐτοῖς
σκα 2 ἐν παραβολαῖς, λέγων, "[t] Ὡμοιώθη ἡ βασιλεία
ε τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησε
3 γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ· καὶ ἀπέστειλε τοὺς δούλους αὐτοῦ καλέσαι τοὺς κεκλημένους εἰς τοὺς
4 γάμους, καὶ οὐκ ἤθελον ἐλθεῖν. Πάλιν ἀπέστειλεν ἄλλους δούλους λέγων, Εἴπατε τοῖς κεκλημένοις, Ἰδοὺ τὸ ἄριστόν μου ἡτοίμασα, οἱ ταῦροί μου καὶ τὰ σιτιστὰ τεθυμένα, καὶ πάντα
5 ἕτοιμα· δεῦτε εἰς τοὺς γάμους. Οἱ δὲ ἀμελήσαντες ἀπῆλθον, ὁ μὲν εἰς τὸν ἴδιον ἀγρόν, ὁ δὲ
6 εἰς τὴν ἐμπορίαν αὐτοῦ· οἱ δὲ λοιποὶ κρατήσαντες τοὺς δούλους αὐτοῦ ὕβρισαν καὶ ἀπέκτειναν.
7 Ἀκούσας δὲ ὁ βασιλεὺς ὠργίσθη, καὶ πέμψας τὰ στρατεύματα αὐτοῦ ἀπώλεσε τοὺς φονεῖς ἐκεί-
8 νους καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν ἐνέπρησε. Τότε λέγει τοῖς δούλοις αὐτοῦ, Ὁ μὲν γάμος ἕτοιμός ἐστιν, οἱ
9 δὲ κεκλημένοι οὐκ ἦσαν ἄξιοι. πορεύεσθε οὖν ἐπὶ τὰς διεξόδους τῶν ὁδῶν, καὶ ὅσους ἂν εὕρητε
10 καλέσατε εἰς τοὺς γάμους. Καὶ ἐξελθόντες οἱ δοῦλοι ἐκεῖνοι εἰς τὰς ὁδοὺς συνήγαγον πάντας ὅσους εὗρον, πονηρούς τε καὶ ἀγαθούς· καὶ ἐπλή-
σκβ 11 σθη ὁ γάμος ἀνακειμένων. [u] εἰσελθὼν δὲ ὁ βασιλεὺς θεάσασθαι τοὺς ἀνακειμένους εἶδεν ἐκεῖ

s Esa. 8. 15. Luc. 20. 18.

t Luc. 14. 16. Apoc. 19. 7, 9.

u Apoc. 3. 4. et 16. 15. et 19. 8.

ἄνθρωπον οὐκ ἐνδεδυμένον ἔνδυμα γάμου, καὶ 12
λέγει αὐτῷ, Ἑταῖρε, πῶς εἰσῆλθες ὧδε μὴ ἔχων
x 8. 12. et 13. 42. et 25. 30. ἔνδυμα γάμου; Ὁ δὲ ἐφιμώθη. x τότε εἶπεν ὁ 13
βασιλεὺς τοῖς διακόνοις, Δήσαντες αὐτοῦ πόδας
καὶ χεῖρας ἄρατε αὐτὸν καὶ ἐκβάλετε εἰς τὸ
σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ
y 20. 16. ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. y πολλοὶ γάρ εἰσι 14
κλητοί, ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί."

z Marc. 12. 13. Luc. 20. 20. z Τότε πορευθέντες οἱ Φαρισαῖοι συμβούλιον 15 NB′
ἔλαβον ὅπως αὐτὸν παγιδεύσωσιν ἐν λόγῳ· καὶ 16 σκγ β
ἀποστέλλουσιν αὐτῷ τοὺς μαθητὰς αὐτῶν μετὰ
τῶν Ἡρωδιανῶν λέγοντες, "Διδάσκαλε, οἴδαμεν
ὅτι ἀληθὴς εἶ καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ
διδάσκεις, καὶ οὐ μέλει σοι περὶ οὐδενός, οὐ
γὰρ βλέπεις εἰς πρόσωπον ἀνθρώπων. εἰπὲ 17
οὖν ἡμῖν, τί σοι δοκεῖ; ἔξεστι δοῦναι κῆνσον
Καίσαρι, ἢ οὔ;" Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πονη- 18
ρίαν αὐτῶν εἶπε, "Τί με πειράζετε, ὑποκριταί;
ἐπιδείξατέ μοι τὸ νόμισμα τοῦ κήνσου." Οἱ δὲ 19
προσήνεγκαν αὐτῷ δηνάριον. καὶ λέγει αὐτοῖς, 20
"Τίνος ἡ εἰκὼν αὕτη καὶ ἡ ἐπιγραφή;" Λέ- 21
γουσιν αὐτῷ, "Καίσαρος." Τότε λέγει αὐτοῖς,
a Rom. 13. 7. "a Ἀπόδοτε οὖν τὰ Καίσαρος Καίσαρι, καὶ τὰ
τοῦ Θεοῦ τῷ Θεῷ." Καὶ ἀκούσαντες ἐθαύμασαν, 22
καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπῆλθον.

b Marc. 12. 18. Luc. 20. 27. Act. 23. 8. b Ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ προσῆλθον αὐτῷ Σαδ- 23 NΓ′
δουκαῖοι, οἱ λέγοντες μὴ εἶναι ἀνάστασιν, καὶ
ἐπηρώτησαν αὐτὸν λέγοντες, "Διδάσκαλε, Μω- 24
c Deut. 25. 5. σῆς εἶπεν, 'c Ἐάν τις ἀποθάνῃ μὴ ἔχων τέκνα,
ἐπιγαμβρεύσει ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα
αὐτοῦ καὶ ἀναστήσει σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.'

25 Ἦσαν δὲ παρ' ἡμῖν ἑπτὰ ἀδελφοί· καὶ ὁ πρῶτος γαμήσας ἐτελεύτησε· καὶ μὴ ἔχων σπέρμα ἀφῆκε
26 τὴν γυναῖκα αὐτοῦ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ. ὁμοίως καὶ ὁ δεύτερος καὶ ὁ τρίτος, ἕως τῶν ἑπτά.
27 ὕστερον δὲ πάντων ἀπέθανε καὶ ἡ γυνή.
28 ἐν τῇ οὖν ἀναστάσει τίνος τῶν ἑπτὰ ἔσται
29 γυνή; πάντες γὰρ ἔσχον αὐτήν." Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Πλανᾶσθε, μὴ εἰδότες τὰς γραφὰς μηδὲ τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ.
30 ἐν γὰρ τῇ ἀναστάσει οὔτε γαμοῦσιν οὔτε ἐκγαμίζονται, ἀλλ' ὡς ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν οὐρανῷ
31 εἰσι. περὶ δὲ τῆς ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν, οὐκ ἀνέγνωτε τὸ ῥηθὲν ὑμῖν ὑπὸ τοῦ Θεοῦ λέγοντος,
32 [d]"Ἐγώ εἰμι ὁ Θεὸς Ἀβραὰμ καὶ ὁ Θεὸς Ἰσαὰκ καὶ ὁ Θεὸς Ἰακώβ;" Οὐκ ἔστιν ὁ Θεὸς Θεὸς
33 νεκρῶν, ἀλλὰ ζώντων." [e]Καὶ ἀκούσαντες οἱ ὄχλοι ἐξεπλήσσοντο ἐπὶ τῇ διδαχῇ αὐτοῦ.

ΝΔ′ σκδ ς
34 [f]Οἱ δὲ Φαρισαῖοι ἀκούσαντες ὅτι ἐφίμωσε τοὺς Σαδδουκαίους, συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτό·
35 καὶ ἐπηρώτησεν εἷς ἐξ αὐτῶν νομικὸς πειράζων
36 αὐτὸν καὶ λέγων, "Διδάσκαλε, ποία ἐντολὴ
37 μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ;" [g]Ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ, "Ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ
38 ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ σου. αὕτη ἐστὶ πρώτη καὶ
39 μεγάλη ἐντολή. [h]δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ, Ἀγα-
40 πήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. [i]ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμανται."

ΝΕ′ σκε β
41 [k]Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπηρώτησεν
42 αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς λέγων, "Τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ

d Exod. 3. 6, 15, 16. Marc. 12. 26. Luc. 20. 37. Act. 7. 32. Heb. 11. 16.
e 7. 28.
f Marc. 12. 28. Luc. 10. 25.
g Deut. 6. 5. Luc. 10. 27.
h Lev. 19. 18. Marc. 12. 31. Luc. 10. 27. Rom. 13. 9. Gal. 5. 14. 1 Tim. 1. 5. Jac. 2. 8.
i 7. 12.
k Marc. 12. 35. Luc. 20. 41.

τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱός ἐστι;" Λέγουσιν αὐτῷ, "Τοῦ Δαβίδ." Λέγει αὐτοῖς, "Πῶς οὖν Δαβὶδ 43
l Psal. 110. 1. Act. 2. 34. 1 Cor. 15. 25. Heb. 1. 13. et 10. 12, 13. ἐν πνεύματι κύριον αὐτὸν καλεῖ, λέγων, 'l Εἶπεν 44
ὁ Κύριος τῷ κυρίῳ μου, Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν
ποδῶν σου.' Εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν κύριον, 45
πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστι;" Καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτῷ 46 σκς β
ἀποκριθῆναι λόγον· οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης
τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

ΤΌΤΕ ὁ Ἰησοῦς ἐλάλησε τοῖς ὄχλοις καὶ τοῖς 23 Νς'
m Nehem. 8. 4. μαθηταῖς αὐτοῦ m λέγων, "Ἐπὶ τῆς Μωσέως 2 σκξ ι
καθέδρας ἐκάθισαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρι-
σαῖοι· πάντα οὖν ὅσα ἂν εἴπωσιν ὑμῖν τηρεῖν, 3
τηρεῖτε καὶ ποιεῖτε· κατὰ δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν μὴ
n Luc. 11. 46. Act. 15. 10. Gal. 6. 13. ποιεῖτε· λέγουσι γὰρ καὶ οὐ ποιοῦσι. n δεσμεύ- 4 σκη ε
ουσι γὰρ φορτία βαρέα καὶ δυσβάστακτα, καὶ
ἐπιτιθέασιν ἐπὶ τοὺς ὤμους τῶν ἀνθρώπων, τῷ
δὲ δακτύλῳ αὐτῶν οὐ θέλουσι κινῆσαι αὐτά.
o 6. 1, 2, 5, 16. Num. 15. 38. Deut. 6. 8. et 22. 12. o πάντα δὲ τὰ ἔργα αὐτῶν ποιοῦσι πρὸς τὸ θεα- 5 σκθ β
θῆναι τοῖς ἀνθρώποις. πλατύνουσι δὲ τὰ φυλα-
κτήρια αὐτῶν καὶ μεγαλύνουσι τὰ κράσπεδα τῶν
p Marc. 12. 38. Luc. 11. 43. et 20. 46. 3 Joan. ver. 9. ἱματίων αὐτῶν, p φιλοῦσί τε τὴν πρωτοκλισίαν 6
ἐν τοῖς δείπνοις καὶ τὰς πρωτοκαθεδρίας ἐν ταῖς
συναγωγαῖς καὶ τοὺς ἀσπασμοὺς ἐν ταῖς ἀγοραῖς, 7
καὶ καλεῖσθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ῥαββὶ ῥαββί.
q Jac. 3. 1. ὑμεῖς δὲ μὴ κληθῆτε ῥαββί· q εἷς γάρ ἐστιν 8 σλ ι
ὑμῶν ὁ καθηγητὴς ὁ Χριστός, πάντες δὲ ὑμεῖς
r Mal. 1. 6. ἀδελφοί ἐστε. r καὶ πατέρα μὴ καλέσητε ὑμῶν 9
ἐπὶ τῆς γῆς· εἷς γάρ ἐστιν ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ ἐν
τοῖς οὐρανοῖς. μηδὲ κληθῆτε καθηγηταί· εἷς γὰρ 10
s 20. 26, 27. ὑμῶν ἐστιν ὁ καθηγητὴς ὁ Χριστός. s ὁ δὲ 11 σλα ε

12 μείζων ὑμῶν ἔσται ὑμῶν διάκονος. [t] ὅστις δὲ ὑψώσει ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὅστις ταπεινώσει ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

t Luc. 14. 11. et 18. 14. Job 22. 29. Prov. 29. 23. Jac. 4. 6. 1 Pet. 5. 5.

13 " [u] Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κατεσθίετε τὰς οἰκίας τῶν χηρῶν καὶ προφάσει μακρὰ προσευχόμενοι· διὰ τοῦτο λή-

u Marc. 12. 40. Luc. 20. 47.

σλβ ε 14 ψεσθε περισσότερον κρῖμα. [x] Οὐαὶ δὲ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι κλείετε τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων· ὑμεῖς γὰρ οὐκ εἰσέρχεσθε, οὐδὲ τοὺς

x Luc. 11. 52.

σλγ ι 15 εἰσερχομένους ἀφίετε εἰσελθεῖν. Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι περιάγετε τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν ποιῆσαι ἕνα προσήλυτον, καὶ ὅταν γένηται, ποιεῖτε αὐτὸν υἱὸν

16 γεέννης διπλότερον ὑμῶν. [y] Οὐαὶ ὑμῖν, ὁδηγοὶ τυφλοί, οἱ λέγοντες, [z] Ὃς ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ ναῷ, οὐδέν ἐστιν, ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ χρυσῷ τοῦ

y 15. 14. et 5. 33, 34.

17 ναοῦ ὀφείλει. μωροὶ καὶ τυφλοί· τίς γὰρ μείζων ἐστὶν, ὁ χρυσὸς, ἢ ὁ ναὸς ὁ ἁγιάζων τὸν

18 χρυσόν; καί, [a] Ὃς ἐὰν ὀμόσῃ ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ, οὐδέν ἐστιν, ὃς δ' ἂν ὀμόσῃ ἐν τῷ δώρῳ τῷ

19 ἐπάνω αὐτοῦ ὀφείλει. [b] μωροὶ καὶ τυφλοί· τί γὰρ μεῖζον, τὸ δῶρον, ἢ τὸ θυσιαστήριον τὸ

20 ἁγιάζον τὸ δῶρον; ὁ οὖν ὀμόσας ἐν τῷ θυσιαστηρίῳ ὀμνύει ἐν αὐτῷ καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ἐπάνω

21 αὐτοῦ· [c] καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ ναῷ ὀμνύει ἐν αὐτῷ

22 καὶ ἐν τῷ κατοικοῦντι αὐτόν· [d] καὶ ὁ ὀμόσας ἐν τῷ οὐρανῷ ὀμνύει ἐν τῷ θρόνῳ τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῷ καθημένῳ ἐπάνω αὐτοῦ.

z Exod. 29. 37.

a 1 Reg. 8. 13. 2 Par. 6. 2.

b 5. 34.

σλδ ε 23 " [e] Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι ἀποδεκατοῦτε τὸ ἡδύοσμον καὶ τὸ ἀνη-

c Luc. 11. 42.

θον καὶ τὸ κύμινον, καὶ ἀφήκατε τὰ βαρύτερα τοῦ
νόμου, τὴν κρίσιν καὶ τὸν ἔλεον καὶ τὴν πίστιν·
ταῦτα ἔδει ποιῆσαι, κἀκεῖνα μὴ ἀφιέναι. ὁδηγοὶ 24 σλε
τυφλοί, οἱ διϋλίζοντες τὸν κώνωπα τὴν δὲ κάμη-
d 15. 20. Luc. 11. 39. Marc. 7. 4. λον καταπίνοντες. d Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ 25 σλς
Φαρισαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι καθαρίζετε τὸ ἔξωθεν
τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς παροψίδος, ἔσωθεν δὲ γέ-
μουσιν ἐξ ἁρπαγῆς καὶ ἀκρασίας. Φαρισαῖε τυφλέ, 26
καθάρισον πρῶτον τὸ ἐντὸς τοῦ ποτηρίου καὶ τῆς
παροψίδος, ἵνα γένηται καὶ τὸ ἐκτὸς αὐτῶν
καθαρόν.
e Luc. 11. 44. " e Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι, ὑπο- 27 σλζ
κριταί, ὅτι παρομοιάζετε τάφοις κεκονιαμένοις,
οἵτινες ἔξωθεν μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἔσωθεν δὲ
γέμουσιν ὀστέων νεκρῶν καὶ πάσης ἀκαθαρσίας.
οὕτω καὶ ὑμεῖς ἔξωθεν μὲν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώ- 28
ποις δίκαιοι, ἔσωθεν δὲ μεστοί ἐστε ὑποκρίσεως
f Luc. 11. 47. καὶ ἀνομίας. f Οὐαὶ ὑμῖν, γραμματεῖς καὶ Φαρι- 29 σλη
σαῖοι, ὑποκριταί, ὅτι οἰκοδομεῖτε τοὺς τάφους τῶν
προφητῶν καὶ κοσμεῖτε τὰ μνημεῖα τῶν δικαίων,
καὶ λέγετε, Εἰ ἦμεν ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων 30
ἡμῶν, οὐκ ἂν ἦμεν κοινωνοὶ αὐτῶν ἐν τῷ αἵματι
τῶν προφητῶν· ὥστε μαρτυρεῖτε ἑαυτοῖς ὅτι υἱοί 31
ἐστε τῶν φονευσάντων τοὺς προφήτας· καὶ ὑμεῖς 32 σλθ
g 3. 7. πληρώσατε τὸ μέτρον τῶν πατέρων ὑμῶν. g ὄφεις, 33
γεννήματα ἐχιδνῶν, πῶς φύγητε ἀπὸ τῆς κρίσεως
h Luc. 11. 49. Act. 5. 40. et 22. 19. 2 Cor. 11. 24, 25. τῆς γεέννης; h Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω 34 σμ
πρὸς ὑμᾶς προφήτας καὶ σοφοὺς καὶ γραμματεῖς·
καὶ ἐξ αὐτῶν ἀποκτενεῖτε καὶ σταυρώσετε, καὶ ἐξ
αὐτῶν μαστιγώσετε ἐν ταῖς συναγωγαῖς ὑμῶν καὶ
i Gen. 4. 8. Heb. 11. 4. 2 Par. 24. 21, 22. διώξετε ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, i ὅπως ἔλθῃ ἐφ' 35

ὑμᾶς πᾶν αἷμα δίκαιον ἐκχυνόμενον ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀπὸ τοῦ αἵματος Ἄβελ τοῦ δικαίου ἕως τοῦ αἵμα-
τος Ζαχαρίου υἱοῦ Βαραχίου, ὃν ἐφονεύσατε με-
36 ταξὺ τοῦ ναοῦ καὶ τοῦ θυσιαστηρίου. ἀμὴν λέγω
ὑμῖν, ἥξει ταῦτα πάντα ἐπὶ τὴν γενεὰν ταύτην.
σμα ε 37 [k] Ἱερουσαλὴμ, Ἱερουσαλήμ, ἡ ἀποκτείνουσα τοὺς k Luc. 13. 34. 2 Esdr. 1. 30.
προφήτας καὶ λιθοβολοῦσα τοὺς ἀπεσταλμένους
πρὸς αὐτὴν, ποσάκις ἠθέλησα ἐπισυναγαγεῖν τὰ
τέκνα σου, ὃν τρόπον ἐπισυνάγει ὄρνις τὰ νοσ-
σία ἑαυτῆς ὑπὸ τὰς πτέρυγας, καὶ οὐκ ἠθελή-
38 σατε; ἰδοὺ ἀφίεται ὑμῖν ὁ οἶκος ὑμῶν ἔρημος.
39 [l] λέγω γὰρ ὑμῖν, Οὐ μή με ἴδητε ἀπ' ἄρτι, ἕως l 21. 9. Ps. 118. 26.
ἂν εἴπητε, Εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι
Κυρίου."

σμ8 β **24** [m] ΚΑΙ ἐξελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύετο ἀπὸ τοῦ m Marc. 13. 1. Luc. 21. 5.
ἱεροῦ· καὶ προσῆλθον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπιδεῖξαι
2 αὐτῷ τὰς οἰκοδομὰς τοῦ ἱεροῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς
εἶπεν αὐτοῖς, "Οὐ βλέπετε πάντα ταῦτα; ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, [n] οὐ μὴ ἀφεθῇ ὧδε λίθος ἐπὶ λίθον n Luc. 19. 44.
NZ' σμγ β 3 ὃς οὐ μὴ καταλυθήσεται." Καθημένου δὲ αὐτοῦ
ἐπὶ τοῦ ὄρους τῶν ἐλαιῶν, προσῆλθον αὐτῷ οἱ
μαθηταὶ κατ' ἰδίαν λέγοντες, "Εἰπὲ ἡμῖν, πότε
ταῦτα ἔσται; καὶ τί τὸ σημεῖον τῆς σῆς παρου-
4 σίας καὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος;" [o] Καὶ ἀπο- o Marc. 13. 5. Ephes. 5. 6. Coloss. 2. 8. 2 Thess. 2. 3.
κριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Βλέπετε μή τις
5 ὑμᾶς πλανήσῃ. πολλοὶ γὰρ ἐλεύσονται ἐπὶ τῷ
ὀνόματί μου, λέγοντες, Ἐγώ εἰμι ὁ Χριστὸς, καὶ
6 πολλοὺς πλανήσουσι. [p] Μελλήσετε δὲ ἀκούειν p Jerem. 4. 27. et 5 10, 18.
πολέμους καὶ ἀκοὰς πολέμων. ὁρᾶτε, μὴ θροεῖ-
σθε· δεῖ γὰρ πάντα γενέσθαι· ἀλλ' οὔπω ἐστὶ τὸ
7 τέλος. Ἐγερθήσεται γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ

βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν· καὶ ἔσονται λιμοὶ καὶ
λοιμοὶ καὶ σεισμοὶ κατὰ τόπους. πάντα δὲ ταῦτα 8
ἀρχὴ ὠδίνων. q Τότε παραδώσουσιν ὑμᾶς εἰς 9 σμδ α
θλῖψιν, καὶ ἀποκτενοῦσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε μισού-
μενοι ὑπὸ πάντων τῶν ἐθνῶν διὰ τὸ ὄνομά μου.
καὶ τότε σκανδαλισθήσονται πολλοί, καὶ ἀλλή- 10 σμε ι
λους παραδώσουσι καὶ μισήσουσιν ἀλλήλους· καὶ 11
πολλοὶ ψευδοπροφῆται ἐγερθήσονται καὶ πλανή-
σουσι πολλούς· καὶ διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνο- 12
μίαν ψυγήσεται ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν· ὁ δὲ 13
ὑπομείνας εἰς τέλος, οὗτος σωθήσεται. καὶ κη- 14 σμς ς
ρυχθήσεται τοῦτο τὸ εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας ἐν
ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ εἰς μαρτύριον πᾶσι τοῖς ἔθνεσι.
r Marc. 13. 14. Luc. 21. 20. Dan. 9. 27. et 12. 11. καὶ τότε ἥξει τὸ τέλος. r Ὅταν οὖν ἴδητε τὸ 15 σμζ ς
βδέλυγμα τῆς ἐρημώσεως, τὸ ῥηθὲν διὰ Δανιὴλ τοῦ
προφήτου, ἑστὼς ἐν τόπῳ ἁγίῳ (ὁ ἀναγινώσκων
νοείτω), τότε οἱ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ φευγέτωσαν ἐπὶ 16 σμη β
τὰ ὄρη· ὁ ἐπὶ τοῦ δώματος μὴ καταβαινέτω 17
ἆραί τι ἐκ τῆς οἰκίας αὐτοῦ· καὶ ὁ ἐν τῷ ἀγρῷ μὴ 18
ἐπιστρεψάτω ὀπίσω ἆραι τὰ ἱμάτια αὐτοῦ. οὐαὶ 19 σμθ β
δὲ ταῖς ἐν γαστρὶ ἐχούσαις καὶ ταῖς θηλαζούσαις
s Act. 1. 12. ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις. s προσεύχεσθε δὲ ἵνα 20 σν ς
μὴ γένηται ἡ φυγὴ ὑμῶν χειμῶνος, μηδὲ ἐν σαβ-
t Dan. 12. 1. βάτῳ. t Ἔσται γὰρ τότε θλῖψις μεγάλη, οἵα οὐ 21 σνα β
γέγονεν ἀπ' ἀρχῆς κόσμου ἕως τοῦ νῦν, οὐδ' οὐ
μὴ γένηται. καὶ εἰ μὴ ἐκολοβώθησαν αἱ ἡμέραι 22 σνβ ς
ἐκεῖναι, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· διὰ δὲ τοὺς
ἐκλεκτοὺς κολοβωθήσονται αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι.
u Marc. 13. 21. Luc. 17. 23. et 21. 8. u Τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ, Ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστὸς, 23 σνγ β
x Marc. 13. 22. ἢ ὧδε, μὴ πιστεύσητε. x Ἐγερθήσονται γὰρ 24 σνδ ς
ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι

σημεῖα μεγάλα καὶ τέρατα, ὥστε πλανῆσαι, εἰ
σνε 25 δυνατὸν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς. ἰδοὺ προείρηκα
26 ὑμῖν. ἐὰν οὖν ε�ίπωσιν ὑμῖν, Ἰδοὺ ἐν τῇ ἐρήμῳ
ἐστὶ, μὴ ἐξέλθητε, Ἰδοὺ ἐν τοῖς ταμείοις, μὴ
σνς 27 πιστεύσητε. ὥσπερ γὰρ ἡ ἀστραπὴ ἐξέρχεται
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ φαίνεται ἕως δυσμῶν, οὕτως
ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.
σνζ 28 [y] ὅπου γὰρ ἐὰν ᾖ τὸ πτῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται y Job 39. 30. Luc. 17. 37.
29 οἱ ἀετοί. [z] Εὐθέως δὲ μετὰ τὴν θλῖψιν τῶν ἡμε- z Marc. 13. 24.
σνη ρῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη Luc. 21. 25. Ezech. 32. 7.
β οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς, καὶ οἱ ἀστέρες πε- Esa. 13. 10. Joel. 2. 31. et 3. 15.
σοῦνται ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ αἱ δυνάμεις τῶν Act. 2. 20.
σνθ 30 οὐρανῶν σαλευθήσονται. [a] καὶ τότε φανήσεται a Apoc. 1. 7.
β τὸ σημεῖον τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ· καὶ τότε κόψονται πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς, καὶ ὄψονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ μετὰ δυνάμεως καὶ
31 δόξης πολλῆς· [b] καὶ ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους b 13. 41. 1 Cor. 15. 52. 1 Thess. 4. 16.
αὐτοῦ μετὰ σάλπιγγος φωνῆς μεγάλης, καὶ ἐπι-
συνάξουσι τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσ-
σάρων ἀνέμων, ἀπ' ἄκρων οὐρανῶν ἕως ἄκρων
αὐτῶν.
32 "Ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μάθετε τὴν παραβολήν·
ὅταν ἤδη ὁ κλάδος αὐτῆς γένηται ἁπαλὸς καὶ τὰ
φύλλα ἐκφύῃ, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος·
33 [c] οὕτω καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδητε πάντα ταῦτα, γινώ- c Jac. 5. 9.
34 σκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ θύραις. [d] ἀμὴν λέγω d Marc. 13. 30, 31. Luc. 21. 32, 33.
ὑμῖν, οὐ μὴ παρέλθῃ ἡ γενεὰ αὕτη ἕως ἂν πάντα
35 ταῦτα γένηται· [e] ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ παρελεύ- e 5. 18.
ΝΗ' 36 σονται, οἱ δὲ λόγοι μου οὐ μὴ παρέλθωσι. [f] Περὶ f Marc. 13. 32.
σξ δὲ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καὶ τῆς ὥρας οὐδεὶς οἶδεν,
ς

οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατήρ μου
μόνος. g Ὥσπερ δὲ αἱ ἡμέραι τοῦ Νῶε, οὕτως 37 σξα
ἔσται καὶ ἡ παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου·
ὥσπερ γὰρ ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις ταῖς πρὸ τοῦ 38
κατακλυσμοῦ τρώγοντες καὶ πίνοντες, γαμοῦντες
καὶ ἐκγαμίζοντες, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰσῆλθε Νῶε εἰς
τὴν κιβωτὸν, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕως ἦλθεν ὁ κατα- 39
κλυσμὸς καὶ ἦρεν ἅπαντας, οὕτως ἔσται καὶ ἡ
παρουσία τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου.

h Luc. 17. 35. " h Τότε δύο ἔσονται ἐν τῷ ἀγρῷ· ὁ εἷς παρα- 40 σξβ
λαμβάνεται καὶ ὁ εἷς ἀφίεται· δύο ἀλήθουσαι 41 ε
ἐν τῷ μύλωνι· μία παραλαμβάνεται καὶ μία
ἀφίεται.

i 25. 13. Marc. 13. 33, 35. k 1 Thess. 5. 2. 2 Pet. 3. 10. Luc. 12. 39. Apoc. 3. 3. et 16. 15. " i Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε ποίᾳ ὥρᾳ ὁ 42 σξγ
κύριος ὑμῶν ἔρχεται. k ἐκεῖνο δὲ γινώσκετε, ὅτι 43 ς
εἰ ᾔδει ὁ οἰκοδεσπότης ποίᾳ φυλακῇ ὁ κλέπτης σξδ
ἔρχεται, ἐγρηγόρησεν ἂν καὶ οὐκ ἂν εἴασε διορυ- β
γῆναι τὴν οἰκίαν αὐτοῦ. διὰ τοῦτο καὶ ὑμεῖς 44
γίνεσθε ἕτοιμοι· ὅτι ᾗ ὥρᾳ οὐ δοκεῖτε ὁ υἱὸς τοῦ

l Luc. 12. 42. ἀνθρώπου ἔρχεται. l Τίς ἄρα ἐστὶν ὁ πιστὸς 45 σξε
δοῦλος καὶ φρόνιμος, ὃν κατέστησεν ὁ κύριος ε
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς θεραπείας αὐτοῦ, τοῦ διδόναι αὐ-

m Apoc. 16. 15. τοῖς τὴν τροφὴν ἐν καιρῷ; m μακάριος ὁ δοῦλος 46 σξς
ἐκεῖνος ὃν ἐλθὼν ὁ κύριος αὐτοῦ εὑρήσει ποιοῦντα ε
οὕτως· n Ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι ἐπὶ πᾶσι τοῖς 47

n 25. 21. Luc. 22. 29, 30. ὑπάρχουσιν αὐτοῦ καταστήσει αὐτόν. Ἐὰν δὲ 48 σξζ
εἴπῃ ὁ κακὸς δοῦλος ἐκεῖνος ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ε
Χρονίζει ὁ κύριός μου ἐλθεῖν, καὶ ἄρξηται τύπτειν 49
τοὺς συνδούλους, ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν μετὰ τῶν
μεθυόντων, ἥξει ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἐν 50
ἡμέρᾳ ᾗ οὐ προσδοκᾷ καὶ ἐν ὥρᾳ ᾗ οὐ γινώσκει,

51 ο καὶ διχοτομήσει αὐτὸν, καὶ τὸ μέρος αὐτοῦ μετὰ τῶν ὑποκριτῶν θήσει· ἐκεῖ ἔσται ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων. ο 8. 12. et 13. 42. et 25. 30.

ΝΘ′ σξη 1

25 "ΤΟΤΕ ὁμοιωθήσεται ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν δέκα παρθένοις, αἵτινες λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας αὐτῶν ἐξῆλθον εἰς ἀπάντησιν τοῦ νυμ-
2 φίου· πέντε δὲ ἦσαν ἐξ αὐτῶν φρόνιμοι, καὶ αἱ
3 πέντε μωραί. αἵτινες μωραὶ, λαβοῦσαι τὰς λαμπάδας ἑαυτῶν οὐκ ἔλαβον μεθ' ἑαυτῶν ἔλαιον·
4 αἱ δὲ φρόνιμοι ἔλαβον ἔλαιον ἐν τοῖς ἀγγείοις
5 αὐτῶν μετὰ τῶν λαμπάδων αὐτῶν. χρονίζοντος δὲ τοῦ νυμφίου ἐνύσταξαν πᾶσαι καὶ ἐκάθευδον.
6 μέσης δὲ νυκτὸς κραυγὴ γέγονεν, Ἰδοὺ ὁ νυμφίος
7 ἔρχεται, ἐξέρχεσθε εἰς ἀπάντησιν αὐτοῦ. Τότε ἠγέρθησαν πᾶσαι αἱ παρθένοι ἐκεῖναι καὶ ἐκόσμη-
8 σαν τὰς λαμπάδας αὐτῶν. αἱ δὲ μωραὶ ταῖς φρονίμοις εἶπον, Δότε ἡμῖν ἐκ τοῦ ἐλαίου ὑμῶν,
9 ὅτι αἱ λαμπάδες ἡμῶν σβέννυνται. Ἀπεκρίθησαν δὲ αἱ φρόνιμοι λέγουσαι, Μήποτε οὐκ ἀρκέσῃ ἡμῖν καὶ ὑμῖν· πορεύεσθε δὲ μᾶλλον πρὸς τοὺς
10 πωλοῦντας καὶ ἀγοράσατε ἑαυταῖς. ρ ἀπερχομένων δὲ αὐτῶν ἀγοράσαι, ἦλθεν ὁ νυμφίος· καὶ αἱ ἕτοιμοι εἰσῆλθον μετ' αὐτοῦ εἰς τοὺς γάμους,
11 καὶ ἐκλείσθη ἡ θύρα. ὕστερον δὲ ἔρχονται καὶ αἱ λοιπαὶ παρθένοι λέγουσαι, Κύριε κύριε, ἄνοι-
12 ξον ἡμῖν. ϙ Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν, Ἀμὴν λέγω
13 ὑμῖν, οὐκ οἶδα ὑμᾶς. ϟ Γρηγορεῖτε οὖν, ὅτι οὐκ οἴδατε τὴν ἡμέραν οὐδὲ τὴν ὥραν ἐν ᾗ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔρχεται. ρ Luc. 13. 25. ϙ 7. 23. ϟ 24. 42. Marc. 13. 33, 35. Luc. 21. 36. 1 Cor. 16. 13. 1 Pet. 5. 8. Apoc. 16. 15.

Ξ′ σξθ β

14 " ˢΩσπερ γὰρ ἄνθρωπος ἀποδημῶν ἐκάλεσε τοὺς ἰδίους δούλους καὶ παρέδωκεν αὐτοῖς τὰ ˢ Luc. 19. 12.

ὑπάρχοντα αὐτοῦ, καὶ ᾧ μὲν ἔδωκε πέντε τάλαντα, 15 ου ε
ᾧ δὲ δύο, ᾧ δὲ ἕν, ἑκάστῳ κατὰ τὴν ἰδίαν δύ-
ναμιν, καὶ ἀπεδήμησεν εὐθέως. πορευθεὶς δὲ ὁ 16
τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν εἰργάσατο ἐν αὐτοῖς
καὶ ἐποίησεν ἄλλα πέντε τάλαντα. ὡσαύτως καὶ 17
ὁ τὰ δύο ἐκέρδησε καὶ αὐτὸς ἄλλα δύο. ὁ δὲ τὸ 18
ἓν λαβὼν ἀπελθὼν ὤρυξεν ἐν τῇ γῇ καὶ ἀπέ-
κρυψε τὸ ἀργύριον τοῦ κυρίου αὐτοῦ. Μετὰ δὲ 19
χρόνον πολὺν ἔρχεται ὁ κύριος τῶν δούλων ἐκεί-
νων, καὶ συναίρει μετ' αὐτῶν λόγον. καὶ προσελ- 20
θὼν ὁ τὰ πέντε τάλαντα λαβὼν προσήνεγκεν
ἄλλα πέντε τάλαντα, λέγων, Κύριε, πέντε τά-
λαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα πέντε τάλαντα
ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. t Ἔφη δὲ αὐτῷ ὁ κύριος 21
αὐτοῦ, Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς
πιστὸς, ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς
τὴν χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ 22
ὁ τὰ δύο τάλαντα λαβὼν εἶπε, Κύριε, δύο τά-
λαντά μοι παρέδωκας· ἴδε ἄλλα δύο τάλαντα
ἐκέρδησα ἐπ' αὐτοῖς. Ἔφη αὐτῷ ὁ κύριος αὐτοῦ, 23
Εὖ, δοῦλε ἀγαθὲ καὶ πιστὲ, ἐπὶ ὀλίγα ἦς πιστὸς,
ἐπὶ πολλῶν σε καταστήσω· εἴσελθε εἰς τὴν
χαρὰν τοῦ κυρίου σου. Προσελθὼν δὲ καὶ ὁ τὸ 24
ἓν τάλαντον εἰληφὼς εἶπε, Κύριε, ἔγνων σε ὅτι
σκληρὸς εἶ ἄνθρωπος, θερίζων ὅπου οὐκ ἔσπειρας
καὶ συνάγων ὅθεν οὐ διεσκόρπισας· καὶ φοβηθεὶς, 25
ἀπελθὼν ἔκρυψα τὸ τάλαντόν σου ἐν τῇ γῇ· ἴδε
ἔχεις τὸ σόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ κύριος αὐτοῦ 26
εἶπεν αὐτῷ, Πονηρὲ δοῦλε καὶ ὀκνηρὲ, ᾔδεις ὅτι
θερίζω ὅπου οὐκ ἔσπειρα καὶ συνάγω ὅθεν οὐ
διεσκόρπισα; ἔδει οὖν σε βαλεῖν τὸ ἀργύριόν 27

t 24. 47. Luc. 22. 29, 30.

μου τοῖς τραπεζίταις, καὶ ἐλθὼν ἐγὼ ἐκομισάμην
28 ἂν τὸ ἐμὸν σὺν τόκῳ. ἄρατε οὖν ἀπ' αὐτοῦ τὸ
τάλαντον, καὶ δότε τῷ ἔχοντι τὰ δέκα τάλαντα.
σοα β 29 [u] Τῷ γὰρ ἔχοντι παντὶ δοθήσεται καὶ περισσευ-
θήσεται· ἀπὸ δὲ τοῦ μὴ ἔχοντος καὶ ὃ ἔχει ἀρ-
σοβ ε 30 θήσεται ἀπ' αὐτοῦ. [x] Καὶ τὸν ἀχρεῖον δοῦλον
ἐκβάλλετε εἰς τὸ σκότος τὸ ἐξώτερον· ἐκεῖ ἔσται
ὁ κλαυθμὸς καὶ ὁ βρυγμὸς τῶν ὀδόντων.
ΞΑ' σογ ι 31 " [y] Ὅταν δὲ ἔλθῃ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν
τῇ δόξῃ αὐτοῦ, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἄγγελοι μετ'
αὐτοῦ, τότε καθίσει ἐπὶ θρόνου δόξης αὐτοῦ,
32 [z] καὶ συναχθήσεται ἔμπροσθεν αὐτοῦ πάντα τὰ
ἔθνη, καὶ ἀφοριεῖ αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων, ὥσπερ ὁ
33 ποιμὴν ἀφορίζει τὰ πρόβατα ἀπὸ τῶν ἐρίφων, καὶ
στήσει τὰ μὲν πρόβατα ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, τὰ δὲ
ἐρίφια ἐξ εὐωνύμων.
34 " Τότε ἐρεῖ ὁ βασιλεὺς τοῖς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ,
Δεῦτε οἱ εὐλογημένοι τοῦ πατρός μου, κληρονο-
μήσατε τὴν ἡτοιμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ
35 καταβολῆς κόσμου. [a] ἐπείνασα γὰρ, καὶ ἐδώκατέ
μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ ἐποτίσατέ με· ξένος
36 ἤμην, καὶ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ περι-
εβάλετέ με· ἠσθένησα, καὶ ἐπεσκέψασθέ με· ἐν
37 φυλακῇ ἤμην, καὶ ἤλθετε πρός με. Τότε ἀπο-
κριθήσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες, Κύριε,
πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα καὶ ἐθρέψαμεν, ἢ δι-
38 ψῶντα καὶ ἐποτίσαμεν; πότε δέ σε εἴδομεν ξένον
καὶ συνηγάγομεν, ἢ γυμνὸν καὶ περιεβάλομεν;
39 πότε δέ σε εἴδομεν ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ
40 ἤλθομεν πρός σε; [b] Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς
ἐρεῖ αὐτοῖς, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε

u 13. 12. Marc. 4. 25. Luc. 8. 18. et 19. 26.
x 8. 12. et 13. 42. et 22. 13.
y 16. 27. Zach. 14. 5. 1 Thess. 4. 16. 2 Thess. 1. 7. Judæ ver. 14. Apoc. 1. 7.
z Rom. 14. 10. 2 Cor. 5. 10. Ezech. 20. 38. et 34. 17, 20.
a Esa. 58. 7. Ezech. 18. 7. Ecclus. 7. 35. Jac. 1. 27.
b Prov. 19 17. Heb. 6. 10.

ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε.

c 7. 23. Luc. 13. 27. Psal. 6. 8.

41 " c Τότε ἐρεῖ καὶ τοῖς ἐξ εὐωνύμων, Πορεύεσθε ἀπ' ἐμοῦ οἱ κατηραμένοι εἰς τὸ πῦρ τὸ αἰώνιον τὸ ἡτοιμασμένον τῷ διαβόλῳ καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ. 42 ἐπείνασα γὰρ, καὶ οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν· ἐδίψησα, καὶ οὐκ ἐποτίσατέ με· 43 ξένος ἤμην, καὶ οὐ συνηγάγετέ με· γυμνὸς, καὶ οὐ περιεβάλετέ με· ἀσθενὴς, καὶ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με. 44 Τότε ἀποκριθήσονται αὐτῷ καὶ αὐτοὶ λέγοντες, Κύριε, πότε σὲ εἴδομεν πεινῶντα, ἢ διψῶντα, ἢ ξένον, ἢ γυμνὸν, ἢ ἀσθενῆ, ἢ ἐν φυλακῇ, καὶ οὐ διηκονήσαμέν σοι; 45 Τότε ἀποκριθήσεται αὐτοῖς λέγων, Ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐφ' ὅσον οὐκ ἐποιήσατε ἑνὶ τούτων τῶν ἐλαχίστων, οὐδὲ ἐμοὶ

d Joan. 5. 29. Dan. 12. 2.

ἐποιήσατε. 46 d Καὶ ἀπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον· οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον."

e Marc. 14. 1. Luc. 22. 1.

σοδ α

e ΚΑΙ ἐγένετο ὅτε ἐτέλεσεν ὁ Ἰησοῦς πάντας **26** τοὺς λόγους τούτους, εἶπε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ, 2 "Οἴδατε ὅτι μετὰ δύο ἡμέρας τὸ πάσχα γίνεται, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται εἰς τὸ

f Joan. 11. 47.

σαυρωθῆναι." 3 f Τότε συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἀρχιερέως τοῦ λεγομένου Καϊάφα, 4 καὶ συνεβουλεύσαντο ἵνα τὸν Ἰησοῦν κρατήσωσι δόλῳ καὶ ἀποκτείνωσιν. 5 ἔλεγον δὲ, "Μὴ ἐν τῇ ἑορτῇ, ἵνα μὴ θόρυβος γένηται ἐν τῷ λαῷ."

σοε ς

g Marc. 14. 3. Joan. 11. 2. et 12. 3.

ΞΒ' σοζ α

g Τοῦ δὲ Ἰησοῦ γενομένου ἐν Βηθανίᾳ ἐν οἰκίᾳ 6 Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, προσῆλθεν αὐτῷ γυνὴ ἀλάβαστρον μύρου ἔχουσα βαρυτίμου, καὶ κατέχεεν 7

8 ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ ἀνακειμένου. ἰδόντες δὲ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἠγανάκτησαν λέγοντες, "Εἰς
9 τί ἡ ἀπώλεια αὕτη; ἠδύνατο γὰρ τοῦτο τὸ μύρον
πραθῆναι πολλοῦ καὶ δοθῆναι τοῖς πτωχοῖς."
10 Γνοὺς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς, "Τί κόπους
παρέχετε τῇ γυναικί; ἔργον γὰρ καλὸν εἰργάσατο
11 εἰς ἐμέ· [h] πάντοτε γὰρ τοὺς πτωχοὺς ἔχετε μεθ' h Deut. 15. 11. Joan. 12. 8.
σοξ δ 12 ἑαυτῶν, ἐμὲ δὲ οὐ πάντοτε ἔχετε. βαλοῦσα γὰρ
αὕτη τὸ μύρον τοῦτο ἐπὶ τοῦ σώματός μου, πρὸς
13 τὸ ἐνταφιάσαι με ἐποίησεν. ἀμὴν λέγω ὑμῖν,
ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο ἐν ὅλῳ
τῷ κόσμῳ, λαληθήσεται καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη, εἰς
μνημόσυνον αὐτῆς."
σοη β 14 [i] Τότε πορευθεὶς εἷς τῶν δώδεκα, ὁ λεγόμενος i 10. 4. Marc. 14. 10. Luc. 22. 4.
15 Ἰούδας Ἰσκαριώτης, πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς [k] εἶπε, k Zach. 11. 12.
"Τί θέλετέ μοι δοῦναι, κἀγὼ ὑμῖν παραδώσω
αὐτόν;" Οἱ δὲ ἔστησαν αὐτῷ τριάκοντα ἀργύρια·
16 καὶ ἀπὸ τότε ἐζήτει εὐκαιρίαν ἵνα αὐτὸν παραδῷ.
ΞΓ' 17 [l] Τῇ δὲ πρώτῃ τῶν ἀζύμων προσῆλθον οἱ l Marc. 14. 12. Luc. 22. 7.
μαθηταὶ τῷ Ἰησοῦ λέγοντες αὐτῷ, "**Ποῦ θέ-**
18 **λεις** ἑτοιμάσωμέν σοι φαγεῖν τὸ πάσχα;" Ὁ
δὲ εἶπεν, "Ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν πρὸς τὸν
δεῖνα, καὶ εἴπατε αὐτῷ, Ὁ διδάσκαλος λέγει,
Ὁ καιρός μου ἐγγύς ἐστι· πρὸς σὲ ποιῶ τὸ
19 πάσχα μετὰ τῶν μαθητῶν μου." Καὶ ἐποίησαν
οἱ μαθηταὶ ὡς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, καὶ
ἡτοίμασαν τὸ πάσχα.
20 [m] Ὀψίας δὲ γενομένης ἀνέκειτο μετὰ τῶν δώ- m Marc. 14. 18. Luke. 22. 14. Joan. 13. 21.
σοθ δ σπ α 21 δεκα. καὶ ἐσθιόντων αὐτῶν εἶπεν, "Ἀμὴν λέγω
22 ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με." Καὶ
λυπούμενοι σφόδρα ἤρξαντο λέγειν αὐτῷ ἕκαστος

αὐτῶν, "Μήτι ἐγώ εἰμι, κύριε;" n Ὁ δὲ ἀπο- 23 σπα β
κριθεὶς εἶπεν, "Ὁ ἐμβάψας μετ' ἐμοῦ ἐν τῷ
τρυβλίῳ τὴν χεῖρα, οὗτός με παραδώσει. ὁ μὲν 24
υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑπάγει, καθὼς γέγραπται περὶ
αὐτοῦ· οὐαὶ δὲ τῷ ἀνθρώπῳ ἐκείνῳ δι' οὗ ὁ υἱὸς σπβ ς
τοῦ ἀνθρώπου παραδίδοται· καλὸν ἦν αὐτῷ εἰ
οὐκ ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος." Ἀποκριθεὶς 25 σπγ ι
δὲ Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν εἶπε, "Μήτι ἐγώ
εἰμι, ῥαββί;" Λέγει αὐτῷ, "Σὺ εἶπας."

o 1 Cor. 11. 24. Marc. 14. 22. Luc. 22. 19. o Ἐσθιόντων δὲ αὐτῶν λαβὼν ὁ Ἰησοῦς τὸν 26 ΞΔ' σπὸ α
ἄρτον καὶ εὐλογήσας ἔκλασε καὶ ἐδίδου τοῖς μα-
θηταῖς, καὶ εἶπε, "Λάβετε, φάγετε· τοῦτό ἐστι
τὸ σῶμά μου." Καὶ λαβὼν τὸ ποτήριον καὶ εὐ- 27 σπε β
χαριστήσας ἔδωκεν αὐτοῖς λέγων, "Πίετε ἐξ
p 20. 28. Rom. 5. 15. αὐτοῦ πάντες· p τοῦτο γάρ ἐστι τὸ αἷμά μου τὸ 28
τῆς καινῆς διαθήκης, τὸ περὶ πολλῶν ἐκχυνόμενον
q Marc. 14. 25. Luc. 22. 18. εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν. q λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐ μὴ 29
πίω ἀπ' ἄρτι ἐκ τούτου τοῦ γενήματος τῆς
ἀμπέλου, ἕως· τῆς ἡμέρας ἐκείνης ὅταν αὐτὸ πίνω
μεθ' ὑμῶν καινὸν ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ πατρός
μου."

Καὶ ὑμνήσαντες ἐξῆλθον εἰς τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν. 30 σπς ς
r Marc. 14. 27. Joan. 16. 32. Zach. 13. 7. r τότε λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, "Πάντες ὑμεῖς 31 σπζ δ
σκανδαλισθήσεσθε ἐν ἐμοὶ ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ.
γέγραπται γάρ, 'Πατάξω τὸν ποιμένα, καὶ δια- σπη ς
s 28. 16. Marc. 14. 28. et 16. 7. σκορπισθήσεται τὰ πρόβατα τῆς ποίμνης.' s μετὰ 32
δὲ τὸ ἐγερθῆναί με προάξω ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλι-
λαίαν." Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Πέτρος εἶπεν αὐτῷ, 33 σπθ α
"Εἰ καὶ πάντες σκανδαλισθήσονται ἐν σοί, ἐγὼ
οὐδέποτε σκανδαλισθήσομαι." t Ἔφη αὐτῷ ὁ 34
t Marc. 14. 30. Luc. 22. 34. Joan. 13. 38. Ἰησοῦς, "Ἀμὴν λέγω σοι ὅτι ἐν ταύτῃ τῇ νυκτὶ

σιζ ς 35 πρὶν ἀλέκτορα φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με." Λέγει αὐτῷ ὁ Πέτρος, "Κἂν δέῃ με σὺν σοὶ ἀποθανεῖν, οὐ μή σε ἀπαρνήσομαι." Ὁμοίως καὶ πάντες οἱ μαθηταὶ εἶπον.

σιζ α 36 [u]ΤΌΤΕ ἔρχεται μετ' αὐτῶν ὁ Ἰησοῦς εἰς χωρίον λεγόμενον Γεθσημανῆ, καὶ λέγει τοῖς μαθηταῖς, "Καθίσατε αὐτοῦ ἕως οὗ ἀπελθὼν

σιζ β ς 37 προσεύξωμαι ἐκεῖ· [x]καὶ παραλαβὼν τὸν Πέτρον καὶ τοὺς δύο υἱοὺς Ζεβεδαίου ἤρξατο λυπεῖσθαι

σιζ γ δ 38 καὶ ἀδημονεῖν. τότε λέγει αὐτοῖς, "Περίλυπός ἐστιν ἡ ψυχή μου ἕως θανάτου· μείνατε ὧδε καὶ

σιζ δ α 39 γρηγορεῖτε μετ' ἐμοῦ." [y]Καὶ προελθὼν μικρὸν ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ προσευχόμενος καὶ

σιζ ε α λέγων, "Πάτερ μου, εἰ δυνατόν ἐστι, παρελθέτω ἀπ' ἐμοῦ τὸ ποτήριον τοῦτο· πλὴν οὐχ ὡς ἐγὼ

σιζ ς β 40 θέλω, ἀλλ' ὡς σύ." Καὶ ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς καὶ εὑρίσκει αὐτοὺς καθεύδοντας, καὶ λέγει τῷ Πέτρῳ, "Οὕτως οὐκ ἰσχύσατε μίαν

41 ὥραν γρηγορῆσαι μετ' ἐμοῦ; γρηγορεῖτε καὶ

σιζ η δ προσεύχεσθε, ἵνα μὴ εἰσέλθητε εἰς πειρασμόν. τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον, ἡ δὲ σὰρξ ἀσθενής."

σιζ θ ς 42 Πάλιν ἐκ δευτέρου ἀπελθὼν προσηύξατο λέγων, "Πάτερ μου, εἰ οὐ δύναται τοῦτο τὸ ποτήριον παρελθεῖν ἀπ' ἐμοῦ, ἐὰν μὴ αὐτὸ πίω, γενηθήτω

43 τὸ θέλημά σου." Καὶ ἐλθὼν εὑρίσκει αὐτοὺς πάλιν καθεύδοντας· ἦσαν γὰρ αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοὶ

44 βεβαρημένοι. Καὶ ἀφεὶς αὐτοὺς ἀπελθὼν πάλιν προσηύξατο ἐκ τρίτου τὸν αὐτὸν λόγον εἰπών.

σιζ ι δ 45 τότε ἔρχεται πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς, "Καθεύδετε τὸ λοιπὸν καὶ ἀναπαύεσθε· ἰδοὺ ἤγγικεν ἡ ὥρα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου

u Marc. 14. 32. Luc. 22. 39. Joan. 18. 1.

x 4. 21. Joan. 12. 27.

y Heb. 5. 7, 8. Joan. 12. 27.

παραδίδοται εἰς χεῖρας ἁμαρτωλῶν. ἐγείρεσθε, 46
ἄγωμεν· ἰδοὺ ἤγγικεν ὁ παραδιδούς με."

z Marc. 14. 43. Luc. 22. 47. Joan. 18. 3.

ΞΕ′

z Καὶ ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος, ἰδοὺ Ἰούδας εἷς 47
τῶν δώδεκα ἦλθε, καὶ μετ' αὐτοῦ ὄχλος πολὺς
μετὰ μαχαιρῶν καὶ ξύλων ἀπὸ τῶν ἀρχιερέων
καὶ πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ. ὁ δὲ παραδιδοὺς 48
αὐτὸν ἔδωκεν αὐτοῖς σημεῖον λέγων, "Ὃν ἂν
φιλήσω, αὐτός ἐστι· κρατήσατε αὐτόν." Καὶ 49
εὐθέως προσελθὼν τῷ Ἰησοῦ εἶπε, "Χαῖρε,
ῥαββί," καὶ κατεφίλησεν αὐτόν. ὁ δὲ Ἰησοῦς 50
εἶπεν αὐτῷ, "Ἑταῖρε, ἐφ' ᾧ πάρει;" Τότε προσ-
ελθόντες ἐπέβαλον τὰς χεῖρας ἐπὶ τὸν Ἰησοῦν
καὶ ἐκράτησαν αὐτόν. a Καὶ ἰδοὺ εἷς τῶν μετὰ 51
Ἰησοῦ ἐκτείνας τὴν χεῖρα ἀπέσπασε τὴν μάχαιραν
αὐτοῦ, καὶ πατάξας τὸν δοῦλον τοῦ ἀρχιερέως
ἀφεῖλεν αὐτοῦ τὸ ὠτίον. b τότε λέγει αὐτῷ ὁ 52
Ἰησοῦς, "Ἀπόστρεψόν σου τὴν μάχαιραν εἰς
τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες μά-
χαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀπολοῦνται. ἢ δοκεῖς ὅτι οὐ 53
δύναμαι ἄρτι παρακαλέσαι τὸν πατέρα μου, καὶ
παραστήσει μοι πλείους ἢ δώδεκα λεγεῶνας ἀγ-
γέλων; c πῶς οὖν πληρωθῶσιν αἱ γραφαὶ ὅτι 54
οὕτω δεῖ γενέσθαι;"

a Joan. 18. 10.

τβ α

b Gen. 9. 6. Apoc. 13. 10.

τγ ι

c Esa. 53. 7, 8, 10.

Ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τοῖς ὄχλοις, 55
"Ὡς ἐπὶ λῃστὴν ἐξήλθετε μετὰ μαχαιρῶν καὶ
ξύλων συλλαβεῖν με; καθ' ἡμέραν πρὸς ὑμᾶς
ἐκαθεζόμην διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ, καὶ οὐκ ἐκρατή-
σατέ με· d τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῶσιν 56
αἱ γραφαὶ τῶν προφητῶν." Τότε οἱ μαθηταὶ
πάντες ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον.

τδ α

d Marc. 14. 49.

τε ς

e Marc. 14. 53. Luc. 22. 54. Joan. 18. 12, 24.

e Οἱ δὲ κρατήσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήγαγον 57

τς α

πρὸς Καϊάφαν τὸν ἀρχιερέα, ὅπου οἱ γραμματεῖς
τξδ 58 καὶ οἱ πρεσβύτεροι συνήχθησαν. Ὁ δὲ Πέτρος
ἠκολούθει αὐτῷ ἀπὸ μακρόθεν ἕως τῆς αὐλῆς τοῦ
ἀρχιερέως· καὶ εἰσελθὼν ἔσω ἐκάθητο μετὰ τῶν
τη 59 ὑπηρετῶν ἰδεῖν τὸ τέλος. [f] Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ f Marc. 14. 55.
β οἱ πρεσβύτεροι καὶ τὸ συνέδριον ὅλον ἐζήτουν
ψευδομαρτυρίαν κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὅπως αὐτὸν
60 θανατώσωσι· καὶ οὐχ εὗρον. καὶ πολλῶν ψευδο-
τθ μαρτύρων προσελθόντων οὐχ εὗρον. ὕστερον δὲ
ς 61 προσελθόντες δύο ψευδομάρτυρες [g] εἶπον, "Οὗτος g Joan. 2. 19.
ἔφη, Δύναμαι καταλῦσαι τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ καὶ
62 διὰ τριῶν ἡμερῶν οἰκοδομῆσαι αὐτόν." Καὶ
ἀναστὰς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν αὐτῷ, "Οὐδὲν ἀπο-
63 κρίνῃ; τί οὗτοί σου καταμαρτυροῦσιν;" Ὁ δὲ
Ἰησοῦς ἐσιώπα. καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἀρχιερεὺς εἶπεν
αὐτῷ, "Ἐξορκίζω σε κατὰ τοῦ Θεοῦ τοῦ ζῶντος,
ἵνα ἡμῖν εἴπῃς εἰ σὺ εἶ ὁ Χριστὸς, ὁ υἱὸς τοῦ
64 Θεοῦ." [h] Λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, "Σὺ εἶπας. h 16. 27. et 24.
τι πλὴν λέγω ὑμῖν, ἀπ' ἄρτι ὄψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ 30. et 25. 31. i Thess. 4. 16.
α ἀνθρώπου καθήμενον ἐκ δεξιῶν τῆς δυνάμεως καὶ Apoc. 1. 7. Psal. 110. 1.
τια ἐρχόμενον ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ." Τότε
ς ὁ ἀρχιερεὺς διέρρηξε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ λέγων,
τιβ "Ὅτι ἐβλασφήμησε· τί ἔτι χρείαν ἔχομεν μαρ-
β τύρων; ἴδε νῦν ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ·
66 τί ὑμῖν δοκεῖ;" Οἱ δὲ ἀποκριθέντες εἶπον, "Ἔν-
τιγ 67 οχος θανάτου ἐστί." [i] Τότε ἐνέπτυσαν εἰς τὸ i 27. 30. Esa. 50. 6.
α πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἐκολάφισαν αὐτόν· οἱ δὲ
68 ἐρράπισαν, [k] λέγοντες, "Προφήτευσον ἡμῖν, Χριστὲ, k Marc. 14. 65. Luc. 22. 64.
τίς ἐστιν ὁ παίσας σε;"
Ξς' 69 [l] Ὁ δὲ Πέτρος ἔξω ἐκάθητο ἐν τῇ αὐλῇ, καὶ l Marc. 14. 66. Luc. 22. 55. Joan. 18. 17, 25.
τιδ προσῆλθεν αὐτῷ μία παιδίσκη λέγουσα, "Καὶ
α

σὺ ἦσθα μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Γαλιλαίου." Ὁ δὲ 70
ἠρνήσατο ἔμπροσθεν πάντων, λέγων, "Οὐκ οἶδα
τί λέγεις." Ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα 71 τιε α
εἶδεν αὐτὸν ἄλλη, καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ, "Καὶ οὗτος
ἦν μετὰ Ἰησοῦ τοῦ Ναζωραίου." Καὶ πάλιν 72
ἠρνήσατο μεθ' ὅρκου, "Ὅτι οὐκ οἶδα τὸν ἄν-
m Luc. 22. 59. θρωπον." m Μετὰ μικρὸν δὲ προσελθόντες οἱ 73
ἑστῶτες εἶπον τῷ Πέτρῳ, "Ἀληθῶς καὶ σὺ ἐξ
αὐτῶν εἶ· καὶ γὰρ ἡ λαλιά σου δῆλόν σε ποιεῖ."
Τότε ἤρξατο καταναθεματίζειν καὶ ὀμνύειν, "Ὅτι 74
οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον." Καὶ εὐθέως ἀλέκτωρ
n ver. 34. Luc. 22. 61. ἐφώνησε. n καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος 75 τις β
τοῦ Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ, "Ὅτι πρὶν ἀλέκτορα
φωνῆσαι τρὶς ἀπαρνήσῃ με·" καὶ ἐξελθὼν ἔξω
ἔκλαυσε πικρῶς.

o Marc. 15. 1. Luc. 22. 66. et 23. 1. Joan. 18. 28. o ΠΡΩΪΑΣ δὲ γενομένης συμβούλιον ἔλαβον 27 τιδ β
πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ λαοῦ
κατὰ τοῦ Ἰησοῦ, ὥστε θανατῶσαι αὐτόν· καὶ 2 τιη α
δήσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν
Ποντίῳ Πιλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

Τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι 3 ΞΖ΄ τιθ ι
κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψε τὰ τριάκοντα
ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις
λέγων, "Ἥμαρτον παραδοὺς αἷμα ἀθῷον." Οἱ 4
δὲ εἶπον, "Τί πρὸς ἡμᾶς; σὺ ὄψει." Καὶ ῥίψας 5
τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησε, καὶ ἀπελθὼν
p Act. 1. 18. ἀπήγξατο. p Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς λαβόντες τὰ ἀρ- 6
γύρια εἶπον, "Οὐκ ἔξεστι βαλεῖν αὐτὰ εἰς τὸν
κορβανᾶν, ἐπεὶ τιμὴ αἵματός ἐστι." Συμβούλιον 7
δὲ λαβόντες ἠγόρασαν ἐξ αὐτῶν τὸν ἀγρὸν τοῦ
q Act. 1. 19. κεραμέως εἰς ταφὴν τοῖς ξένοις. q διὸ ἐκλήθη 8

ὁ ἀγρὸς ἐκεῖνος ἀγρὸς αἵματος ἕως τῆς σήμερον.
9 τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἱερεμίου τοῦ προ-
φήτου λέγοντος, ‘ [r] Καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα r Zach. 11. 12.
ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτιμή-
10 σαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ, καὶ ἔδωκαν αὐτὰ εἰς
τὸν ἀγρὸν τοῦ κεραμέως, καθὰ συνέταξέ μοι
Κύριος.’

τκ α 11 [s] Ὁ δὲ Ἰησοῦς ἔστη ἔμπροσθεν τοῦ ἡγεμόνος· s Marc. 15. 2. Luc. 23. 3. Joan. 18. 33, 37. 1 Tim. 6. 13.
καὶ ἐπηρώτησεν αὐτὸν ὁ ἡγεμὼν λέγων, “ Σὺ
εἶ ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων ;” Ὁ δὲ Ἰησοῦς
τκα δ 12 ἔφη αὐτῷ, “ Σὺ λέγεις.” Καὶ ἐν τῷ κατηγο-
ρεῖσθαι αὐτὸν ὑπὸ τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν πρεσ-
13 βυτέρων οὐδὲν ἀπεκρίνατο. τότε λέγει αὐτῷ
ὁ Πιλάτος, “ Οὐκ ἀκούεις πόσα σοῦ καταμαρτυ-
14 ροῦσι ;” Καὶ οὐκ ἀπεκρίθη αὐτῷ πρὸς οὐδὲ ἓν
ῥῆμα, ὥστε θαυμάζειν τὸν ἡγεμόνα λίαν.

τκβ β 15 [t] Κατὰ δὲ ἑορτὴν εἰώθει ὁ ἡγεμὼν ἀπολύειν t Marc. 15. 6. Luc. 23. 17. Joan. 18. 39.
τκγ δ 16 ἕνα τῷ ὄχλῳ δέσμιον, ὃν ἤθελον. εἶχον δὲ τότε
17 δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν. συν-
ηγμένων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, “ Τίνα
θέλετε ἀπολύσω ὑμῖν ; Βαραββᾶν, ἢ Ἰησοῦν τὸν
18 λεγόμενον Χριστόν ;” ἤδει γὰρ ὅτι διὰ φθόνον
τκδ ‘ 19 παρέδωκαν αὐτόν. Καθημένου δὲ αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ
βήματος, ἀπέστειλε πρὸς αὐτὸν ἡ γυνὴ αὐτοῦ
λέγουσα, “ Μηδὲν σοὶ καὶ τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ·
πολλὰ γὰρ ἔπαθον σήμερον κατ’ ὄναρ δι’ αὐτόν.”

τκε α 20 [u] Οἱ δὲ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι ἔπεισαν u Marc. 15. 11. Luc. 23. 18. Joan. 18. 40.
τοὺς ὄχλους, ἵνα αἰτήσωνται τὸν Βαραββᾶν, τὸν
21 δὲ Ἰησοῦν ἀπολέσωσιν. [x] ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἡγε- x Act. 3. 14.
μὼν εἶπεν αὐτοῖς, “ Τίνα θέλετε ἀπὸ τῶν δύο
ἀπολύσω ὑμῖν ;” Οἱ δὲ εἶπον, “ Βαραββᾶν.”

Λέγει αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, "Τί οὖν ποιήσω Ἰησοῦν τὸν λεγόμενον Χριστόν;" Λέγουσιν αὐτῷ πάντες, "Σταυρωθήτω." Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἔφη, "Τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;" Οἱ δὲ περισσῶς ἔκραζον λέγοντες, "Σταυρωθήτω." Ἰδὼν δὲ ὁ Πιλάτος ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ, ἀλλὰ μᾶλλον θόρυβος γίνεται, λαβὼν ὕδωρ ἀπενίψατο τὰς χεῖρας ἀπέναντι τοῦ ὄχλου λέγων, "Ἀθῷός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου· ὑμεῖς ὄψεσθε." Καὶ ἀποκριθεὶς πᾶς ὁ λαὸς εἶπε, "Τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα ἡμῶν." [y] Τότε ἀπέλυσεν αὐτοῖς τὸν Βαραββᾶν, τὸν δὲ Ἰησοῦν φραγελλώσας παρέδωκεν ἵνα σταυρωθῇ.

ΤΟΤΕ οἱ στρατιῶται τοῦ ἡγεμόνος παραλαβόντες τὸν Ἰησοῦν εἰς τὸ πραιτώριον συνήγαγον ἐπ' αὐτὸν ὅλην τὴν σπεῖραν· καὶ ἐκδύσαντες αὐτὸν περιέθηκαν αὐτῷ χλαμύδα κοκκίνην, καὶ πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ κάλαμον ἐπὶ τὴν δεξιὰν αὐτοῦ· καὶ γονυπετήσαντες ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐνέπαιζον αὐτῷ λέγοντες, "Χαῖρε ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων·" [z] καὶ ἐμπτύσαντες εἰς αὐτὸν ἔλαβον τὸν κάλαμον καὶ ἔτυπτον εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. Καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν χλαμύδα, καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ· καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν εἰς τὸ σταυρῶσαι. [a] Ἐξερχόμενοι δὲ εὗρον ἄνθρωπον Κυρηναῖον ὀνόματι Σίμωνα· τοῦτον ἠγγάρευσαν ἵνα ἄρῃ τὸν σταυρὸν αὐτοῦ.

[b] ΚΑΙ ἐλθόντες εἰς τόπον λεγόμενον Γολγοθά, ὅς ἐστι λεγόμενος κρανίου τόπος, [c] ἔδωκαν αὐτῷ πιεῖν ὄξος μετὰ χολῆς μεμιγμένον· καὶ γευσά-

y Marc. 15. 15. Joan. 19. 1.
z 26. 67. Esa. 50. 6.
a Marc. 15. 21. Luc. 23. 26.
b Marc. 15. 22. Luc. 23. 33. Joan. 19. 17.
c Psal. 69. 21.

τκς α
τκβ ι
τκη α
τκθ δ
τλ ς
τλα α
τλβ α
τλγ δ

τλδ α 35 μενος οὐκ ἤθελε πιεῖν. [d] Σταυρώσαντες δὲ αὐτὸν διεμερίσαντο τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, βάλλοντες κλῆρον· ἵνα πληρωθῇ τὸ ῥηθὲν ὑπὸ τοῦ προφήτου, 'Διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς, καὶ ἐπὶ τὸν
36 ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.' Καὶ καθήμενοι
τλε α 37 ἐτήρουν αὐτὸν ἐκεῖ. [e] Καὶ ἐπέθηκαν ἐπάνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τὴν αἰτίαν αὐτοῦ γεγραμμένην, "Οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ βασιλεὺς τῶν Ἰουδαίων."
τλς α 38 [f] Τότε σταυροῦνται σὺν αὐτῷ δύο λῃσταί, εἷς ἐκ δεξιῶν καὶ εἷς ἐξ εὐωνύμων.
τλδ ς 39 [g] Οἱ δὲ παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν
40 κινοῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν [h] καὶ λέγοντες, "'Ο καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν, σῶσον σεαυτόν· εἰ υἱὸς εἶ τοῦ Θεοῦ,
τλη β 41 κατάβηθι ἀπὸ τοῦ σταυροῦ." Ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς ἐμπαίζοντες μετὰ τῶν γραμματέων καὶ
42 πρεσβυτέρων ἔλεγον, "[i] Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. εἰ βασιλεὺς Ἰσραήλ ἐστι, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν
43 αὐτῷ. [k] πέποιθεν ἐπὶ τὸν Θεόν· ῥυσάσθω νῦν αὐτόν, εἰ θέλει αὐτόν· εἶπε γάρ, "Οτι Θεοῦ εἰμι
τλθ β 44 υἱός." [l] Τὸ δ' αὐτὸ καὶ οἱ λῃσταὶ οἱ συσταυρωθέντες αὐτῷ ὠνείδιζον αὐτῷ.
τμ β 45 Ἀπὸ δὲ ἕκτης ὥρας σκότος ἐγένετο ἐπὶ πᾶσαν
τμα ς 46 τὴν γῆν ἕως ὥρας ἐννάτης· [m] περὶ δὲ τὴν ἐνάτην ὥραν ἀνεβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων, "Ἠλί, Ἠλί, λαμὰ σαβαχθανί;" τοῦτ' ἔστι, "Θεέ μου, Θεέ μου, ἱνατί με ἐγκατέλιπες;"
47 Τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἑστώτων ἀκούσαντες ἔλεγον,
τμβ β 48 "Οτι Ἠλίαν φωνεῖ οὗτος." [n] Καὶ εὐθέως δραμὼν εἷς ἐξ αὐτῶν καὶ λαβὼν σπόγγον, πλήσας τε

d Marc. 15. 24. Luc. 23. 34. Joan. 19. 23. Psal. 22. 18.
e Marc. 15. 26. Luc. 23. 38. Joan. 19. 19.
f Esa. 53. 12. Luc. 23. 33.
g Psal. 22. 7.
h 26. 61. Joan. 2. 19.
i Sap. 2. 18.
k Psal. 22. 8.
l Luc. 23. 39.
m Psal. 22. 1.
n Psal. 69. 21. Marc. 15. 36. Luc. 23. 36. Joan. 19. 29.

ὄξους καὶ περιθεὶς καλάμῳ, ἐπότιζεν αὐτόν. οἱ δὲ 49
λοιποὶ ἔλεγον, "Ἄφες ἴδωμεν εἰ ἔρχεται Ἠλίας
σώσων αὐτόν."

o Marc. 15. 37. Luc. 23. 46. Joan. 19. 30. ο Ὁ δὲ Ἰησοῦς πάλιν κράξας φωνῇ μεγάλῃ 50 τμγ α
ἀφῆκε τὸ πνεῦμα.

pExod. 26. 31. 2 Par. 3. 14. ρ Καὶ ἰδοὺ τὸ καταπέτασμα τοῦ ναοῦ ἐσχίσθη 51 τμδ β
εἰς δύο ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· καὶ ἡ γῆ ἐσείσθη, τμε ι
καὶ αἱ πέτραι ἐσχίσθησαν, καὶ τὰ μνημεῖα ἀν- 52
εῴχθησαν, καὶ πολλὰ σώματα τῶν κεκοιμημένων
ἁγίων ἠγέρθη, καὶ ἐξελθόντες ἐκ τῶν μνημείων 53
μετὰ τὴν ἔγερσιν αὐτοῦ εἰσῆλθον εἰς τὴν ἁγίαν
πόλιν καὶ ἐνεφανίσθησαν πολλοῖς.

q Marc. 15. 39. Luc. 23. 47. q Ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦν- 54 τμς β
τες τὸν Ἰησοῦν ἰδόντες τὸν σεισμὸν καὶ τὰ γενό-
μενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες, "Ἀληθῶς
Θεοῦ υἱὸς ἦν οὗτος."

r Luc. 8. 2. r Ἦσαν δὲ ἐκεῖ γυναῖκες πολλαὶ ἀπὸ μακρό- 55 τμζ ς
θεν θεωροῦσαι, αἵτινες ἠκολούθησαν τῷ Ἰησοῦ
ἀπὸ τῆς Γαλιλαίας διακονοῦσαι αὐτῷ· ἐν αἷς 56
ἦν Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ, καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰα-
κώβου καὶ Ἰωσῆ μήτηρ, καὶ ἡ μήτηρ τῶν υἱῶν
Ζεβεδαίου.

s Marc. 15. 42. Luc. 23. 50. Joan. 19. 38. s Ὀψίας δὲ γενομένης ἦλθεν ἄνθρωπος πλού- 57 ΞΗ' τμη α
σιος ἀπὸ Ἀριμαθαίας, τοὔνομα Ἰωσὴφ, ὃς καὶ
αὐτὸς ἐμαθήτευσε τῷ Ἰησοῦ· οὗτος προσελθὼν 58
τῷ Πιλάτῳ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. τότε
ὁ Πιλάτος ἐκέλευσεν ἀποδοθῆναι τὸ σῶμα. καὶ 59 τμθ α
λαβὼν τὸ σῶμα ὁ Ἰωσὴφ ἐνετύλιξεν αὐτὸ σινδόνι
καθαρᾷ, t καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνη- 60
μείῳ ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ· καὶ προσκυλίσας
λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν. ἦν 61 τν ς

t Esa. 53. 9.

δὲ ἐκεῖ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ ἄλλη Μαρία καθήμεναι ἀπέναντι τοῦ τάφου.

τνα ι 62 Τῇι δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶ μετὰ τὴν παρασκευήν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς 63 Πιλάτον λέγοντες, "Κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν, Μετὰ τρεῖς ἡμέρας 64 ἐγείρομαι. κέλευσον οὖν ἀσφαλισθῆναι τὸν τάφον ἕως τῆς τρίτης ἡμέρας, μήποτε ἐλθόντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς κλέψωσιν αὐτὸν καὶ εἴπωσι τῷ λαῷ, Ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν· καὶ ἔσται ἡ 65 ἐσχάτη πλάνη χείρων τῆς πρώτης." Ἔφη δὲ αὐτοῖς ὁ Πιλάτος, "Ἔχετε κουστωδίαν· ὑπάγετε, 66 ἀσφαλίσασθε ὡς οἴδατε." Οἱ δὲ πορευθέντες ἠσφαλίσαντο τὸν τάφον, σφραγίσαντες τὸν λίθον μετὰ τῆς κουστωδίας.

τνβ α **28** u Ὀψὲ δὲ σαββάτων, τῇ ἐπιφωσκούσῃ εἰς μίαν σαββάτων, ἦλθε Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ ἡ 2 ἄλλη Μαρία θεωρῆσαι τὸν τάφον. Καὶ ἰδοὺ σεισμὸς ἐγένετο μέγας· ἄγγελος γὰρ Κυρίου καταβὰς ἐξ οὐρανοῦ, προσελθὼν ἀπεκύλισε τὸν λίθον ἀπὸ τῆς θύρας, καὶ ἐκάθητο ἐπάνω αὐτοῦ. 3 ἦν δὲ ἡ ἰδέα αὐτοῦ ὡς ἀστραπή, καὶ τὸ ἔνδυμα 4 αὐτοῦ λευκὸν ὡσεὶ χιών. ἀπὸ δὲ τοῦ φόβου αὐτοῦ ἐσείσθησαν οἱ τηροῦντες καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ

τνγ β 5 νεκροί. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἄγγελος εἶπε ταῖς γυναιξί, "Μὴ φοβεῖσθε ὑμεῖς· οἶδα γὰρ ὅτι Ἰησοῦν 6 τὸν ἐσταυρωμένον ζητεῖτε. x οὐκ ἔστιν ὧδε· ἠγέρθη γάρ, καθὼς εἶπε. δεῦτε ἴδετε τὸν τόπον 7 ὅπου ἔκειτο ὁ Κύριος. y καὶ ταχὺ πορευθεῖσαι εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὅτι ἠγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν, καὶ ἰδοὺ προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν·

u Marc. 16. 2. Luc. 24. 1. Joan. 20. 1.

x 12. 40. et 16. 21. et 17. 23.

y 26. 32.

ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε. ἰδοὺ εἶπον ὑμῖν." Καὶ ἐξελ- 8 τνδ β
θοῦσαι ταχὺ ἀπὸ τοῦ μνημείου μετὰ φόβου καὶ
χαρᾶς μεγάλης ἔδραμον ἀπαγγεῖλαι τοῖς μαθη-
a Marc. 16. 9. Joan. 20. 14. τοῖς αὐτοῦ. [a]ὡς δὲ ἐπορεύοντο ἀπαγγεῖλαι τοῖς 9 τνε ι
μαθηταῖς αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ὁ Ἰησοῦς ἀπήντησεν
αὐταῖς λέγων, "Χαίρετε." Αἱ δὲ προσελθοῦσαι
ἐκράτησαν αὐτοῦ τοὺς πόδας καὶ προσεκύνησαν
b Joan. 20. 17. Act. 1. 3. αὐτῷ. [b]τότε λέγει αὐταῖς ὁ Ἰησοῦς, "Μὴ 10
φοβεῖσθε· ὑπάγετε, ἀπαγγείλατε τοῖς ἀδελφοῖς
μου ἵνα ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, κἀκεῖ με
ὄψονται."
Πορευομένων δὲ αὐτῶν ἰδού τινες τῆς κουστω- 11
δίας ἐλθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν τοῖς
ἀρχιερεῦσιν ἅπαντα τὰ γενόμενα. καὶ συναχθέν- 12
τες μετὰ τῶν πρεσβυτέρων συμβούλιόν τε λα-
βόντες ἀργύρια ἱκανὰ ἔδωκαν τοῖς στρατιώταις
λέγοντες, "Εἴπατε, Ὅτι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ νυκτὸς 13
ἐλθόντες ἔκλεψαν αὐτὸν ἡμῶν κοιμωμένων. καὶ 14
ἐὰν ἀκουσθῇ τοῦτο ἐπὶ τοῦ ἡγεμόνος, ἡμεῖς πεί-
σομεν αὐτὸν καὶ ὑμᾶς ἀμερίμνους ποιήσομεν."
Οἱ δὲ λαβόντες τὰ ἀργύρια ἐποίησαν ὡς ἐδι- 15
δάχθησαν. καὶ διεφημίσθη ὁ λόγος οὗτος παρὰ
Ἰουδαίοις μέχρι τῆς σήμερον.
c 26. 32. [c]Οἱ δὲ ἕνδεκα μαθηταὶ ἐπορεύθησαν εἰς τὴν 16
Γαλιλαίαν, εἰς τὸ ὄρος οὗ ἐτάξατο αὐτοῖς ὁ Ἰη-
σοῦς. καὶ ἰδόντες αὐτὸν προσεκύνησαν αὐτῷ· οἱ 17
d 11. 27. Joan. 3. 35. et 13. 3. et 17. 2. Heb. 1. 2. et 2. 8. δὲ ἐδίστασαν. [d]καὶ προσελθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐλά- 18
e Marc. 16. 15. Luc. 24. 47. λησεν αὐτοῖς λέγων, "Ἐδόθη μοι πᾶσα ἐξουσία
ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ γῆς. [e]πορευθέντες οὖν μαθη- 19
τεύσατε πάντα τὰ ἔθνη, βαπτίζοντες αὐτοὺς εἰς
τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου

20 Πνεύματος, διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν· καὶ ἰδοὺ ἐγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμι πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος. Ἀμήν."